

gemeente
Schiedam

Begroting 2023

Voorwoord

Bestuurskader

Begroting in
één oogopslag

Programma
**Mens en stad
in beweging**

Programma
**Ruimtelijke
inrichting in
samenhang**

Programma
**Economie in
ontwikkeling**

Programma
**Overheid
in balans**

Algemene
dekkingsmiddelen

Voorwoord

De nieuwgevormde coalitie heeft na de verkiezingen een duidelijke boodschap afgegeven: 'verder voor een kleurrijke stad'. Wij kiezen er bewust voor om dit ook tot ons motto te maken voor de Begroting 2023. Met deze begroting willen we voortzetten wat goed is, en veranderen wat beter kan. We doen dat met een open oog en oor voor iedereen in onze stad, maar ook tegen de achtergrond van steeds wisselende - en vaak onvoorspelbare - landelijke en internationale ontwikkelingen.

Speerpunten

In deze begroting benoemen we vier speerpunten, waarvan wij vinden dat die niet kunnen wachten. Wij horen immers uit de stad de vraag om deze onderwerpen intensief aandacht te geven.

Zo hebben we de (stille) armoede recent zien toenemen. Steeds meer mensen klagen niet snel, maar hebben ondertussen wel de grootste moeite om de eindjes aan elkaar te knopen. Dat baart ons zorgen. De aanpak daarvan maken we dan ook tot een van de vier speerpunten van deze begroting. Daarnaast zetten we in op versnelling van de woningbouw. Elke Schiedammer heeft recht op een goede woning. We gaan daarom niet alleen door met de herstructurering van gebieden waar dat nodig is, maar zorgen de komende jaren ook voor een fors aantal nieuwe woningen.

Veel Schiedammers geven aan dat ze een schonere stad heel belangrijk vinden. Wij delen die wens en gaan daarmee snel aan de slag om meer kwaliteit te gaan leveren. Onze vierde speerpunt verwijst nadrukkelijk naar de titel van deze

begroting: een kleurrijke stad. In Schiedam is geen ruimte voor discriminatie en racisme. We zetten in op gelijke kansen voor iedereen. Daarom maken we ons meer dan ooit sterk voor een kleurrijke, inclusieve stad en ontwikkelen we beleid om discriminatie en racisme tegen te gaan.

Deze vier speerpunten krijgen vanwege hun urgente karakter als eerste onze aandacht.

Doorgaan en volhouden

Naast deze speerpunten gaan we door met ontwikkelingen die al op stoom zijn: we maken af waar we aan zijn begonnen. Daarbij vinden we het heel belangrijk dat fysieke verbeteringen aan de woningvoorraad en de buitenruimte hand-in-hand gaan met verbeteringen op sociaal gebied. Hierdoor kan niet alleen de stad Schiedam zich ontwikkelen, maar geldt dat juist ook voor haar inwoners.

Robuust financieel beleid

Mede in het licht van de steeds stijgende kosten van levensonderhoud hebben we veel aandacht voor de gemeentelijke lasten. We zijn erin geslaagd die minimaal

te verhogen. Daardoor leidt betere kwaliteit op het gebied van een schone stad niet tot een grote stijging van de afvalstoffenheffing.

Met deze begroting zorgen we voor een robuust en solide financieel beleid. We geven inzicht in hoe we door het opnemen van veiligheidsmarges eventuele tegenvallers het hoofd kunnen bieden. Daarbij spelen externe ontwikkelingen, zoals de hoge inflatie, de gevolgen van de oorlog in Oekraïne en een dreigende recessie een belangrijke rol. We volgen die ontwikkelingen op de voet en hebben aandacht voor wat landelijk gemaakte keuzes betekenen voor Schiedam.

Verder

Verder, voor een kleurrijke stad. Met deze begroting zetten we de eerste stappen op weg naar dat doel, dat we samen met de inwoners en ondernemers van deze stad willen bereiken.

Bestuurskader

Verder, voor een kleurrijke stad

Bestuurlijke uitgangspunten bij de begroting 2023

Het coalitieakkoord “Verder, voor een kleurrijke stad” vormt het bestuurlijke uitgangspunt voor deze begroting. Vooruitlopend op het collegeprogramma is in deze begroting een eerste uitwerking opgenomen van de 4 speerpunten uit het coalitieakkoord: het bestrijden van armoede, versnelling van de woningbouw, maatregelen voor een schonere stad en gerichte acties voor een kleurrijke stad en beleidsontwikkeling tegengaan discriminatie.

Parallel aan de begroting werken we aan de uitwerking van het coalitieakkoord. Deze uitwerking en begrotingswijziging sturen we januari 2023 naar de gemeenteraad. Wij zien dit als een dynamisch document, de huidige maatschappelijke context vraagt immers ook om constante bijsturing.

Voor 2023 stellen we een minimale lastenverhoging voor aan de Schiedammers. De dreigende economische recessie vraagt immers al genoeg van ze. We gaan door met de projecten die al in gang gezet zijn en met de grote opgaven in de stad zoals de stedelijke vernieuwing in Nieuwland/ Schiedam-Oost, Schiedistrict en Nieuw-Mathenesse. Ook zoeken we de samenwerking met de stad en de gemeenteraad op.

We zorgen met deze begroting voor een robuust en solide financieel beleid door het opnemen van buffers (veiligheidsmarges) om gezien de moeilijke maatschappelijke omstandigheden (hoge inflatie, oorlog in Oekraïne, dreigende recessie) tegenvallers ook op langere termijn te kunnen opvangen. De in de Zomernota 2023 opgenomen winstwaarschuwingen zijn daar waar mogelijk in de begroting verwerkt.

Uitwerking 4 speerpunten

Crisisaanpak toenemende armoede

De corona crisis, de toeslagen affaire, oplopende inflatie en de hogere energiekosten maken dat de armoede in Schiedam sterk toeneemt en ook huishoudens met midden inkomens raakt. Het college heeft hier oog voor en wil zo snel en effectief mogelijk beschikbare middelen inzetten. Schiedam heeft een breed palet aan maatregelen om de inwoners te ondersteunen. In 2022 was er ruim 10 miljoen beschikbaar voor armoedebestrijding.

Dit is inclusief de uitkeringen voor de energietoeslag en de duurzaamheidsmaatregelen. De middelen voor de duurzaamheidsmaatregelen mogen ook in 2023 worden besteed. Voor 2023 komen naar verwachting opnieuw middelen beschikbaar voor de energietoeslag. De hoogte van deze uitkering is nog niet bekend.

De inzet van de middelen van het armoedebeleid doen we door drempels weg te nemen zodat iedereen die daarvoor in aanmerking komt ook gebruik maakt van de regelingen. De aanvullende inzet bedraagt € 300.000 structureel.

Dit moet er bijvoorbeeld op korte termijn voor zorgen dat Schiedammers die recht hebben op de energietoeslag daar ook gebruik van maken.

Vanuit extra middelen die door het rijk beschikbaar zijn gesteld zetten wij energiecoaches in. Deze coaches werken in de wijken. Zij zullen actief de inwoners benaderen en helpen om kleine energiebesparende maatregelen aan te brengen.

Versnelling woningbouw

In de periode 2020 - 2022 is jaarlijks € 800.000,- beschikbaar geweest voor de stimulering van de woningbouwproductie in Schiedam. Dit budget is jaarlijks (meer dan) volledig besteed om projecten in de startfase van de grond te krijgen en de woningbouw te stimuleren. In de Woonvisie is de ambitie neergelegd om de woningvoorraad in Schiedam tot 2030 met netto 6.000 woningen te laten groeien. Deze ambitie is daarnaast vastgelegd in woondeals en regionale verstedelijkingsafspraken.

Het budget van € 800.000 is verhoogd (geïndexeerd) naar een bedrag van € 851.000 en wordt structureel in de begroting opgenomen.

Acties voor een kleurrijke stad, beleidsontwikkeling tegengaan discriminatie

Het college maakt de komende jaren werk van diversiteit en inclusie. In de kleurrijke stad Schiedam is geen ruimte voor racisme, discriminatie, moslimhaat, antisemitisme, afrofobie, haat tegen LHBTIQ+ en alle andere vormen van uitsluiting. Vanzelfsprekend is dit niet, hier moet vanuit de gemeente volop aandacht voor zijn. Zo heeft Schiedam onder andere nog geen antidiscriminatiebeleid.

Schiedam is een diverse stad met inwoners uit alle windstreken. Voor ons is iedereen die in Schiedam woont een Schiedammer en onlosmakelijk

onderdeel van onze samenleving. Veel Schiedammers hebben te maken met uitsluiting en als college hebben wij de aanpak van racisme en discriminatie geprioriteerd. We willen doorpakken en discriminatie tegengaan. Om hierin succesvol te zijn, streeft het college naar een goed doordachte, weloverwogen en gedragen aanpak. Daarbij kan gedacht worden aan het tegengaan van discriminatie op de arbeids- en woningmarkt en tegelijkertijd het stimuleren van meer diversiteit binnen de eigen organisatie. Waar mogelijk leren we van andere gemeenten (o.a. Rotterdam) en van landelijke initiatieven (zoals het plan Arbeidsdiscriminatie 2022 - 2025 van het ministerie van SoZaWe).

Concreet wordt in 2023 een Actieplan Aanpak Discriminatie opgesteld door een gemeentelijk regievoerder. In deze begroting zijn hiertoe extra middelen opgenomen. Met dit actieplan wordt de basis gelegd voor toekomstige inspanningen vanuit de gemeente Schiedam. De aanvullende middelen zijn € 100.000 structureel en € 100.000 incidenteel voor 2023.

Schonere stad

Om zichtbaar een verschil te maken wordt gefaseerd een (extra) structureel bedrag voor fysieke maatregelen en communicatie in de begroting opgenomen. In 2023 een bedrag van € 600.000 en vanaf 2024 een structureel bedrag van € 800.000.

In verband met het opstarten en invoeren van de maatregelen in 2023 is in het eerste jaar een lager bedrag van € 600.000 opgenomen.

Een aantal maatregelen kan al in de loop van 2023 worden geëffectueerd.

Het structurele bedrag van € 800.000 is opgebouwd uit:

Omschrijving

Intensiveren schoonmaak en legen afvalbakken/containers (m.n. weekend)	€ 415.000
Verbeteren grofvuilinzameling	€ 100.000
Campagne afvalgedrag	€ 215.000
Vervanging/uitbreiding afvalbakjes (vogelproof)	€ 70.000

Een aantal maatregelen kan al in de loop van 2023 worden geëffectueerd.

Doorgaan met de stedelijke projecten en opgaven

Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid Nieuwland en Oost

In Nieuwland en Oost is de leefbaarheid matig tot zeer matig, de woningvoorraad is kwetsbaar, er is relatief veel werkloosheid, het opleidingsniveau is relatief laag en teveel mensen voelen zich nog onveilig. De aanpak van de brede problematiek vraagt om een lange adem, waarin de partners in Schiedam gezamenlijk werken aan integrale daadkrachtige oplossingen. Omdat de problematiek de schaal van Schiedam overstijgt, is er aandacht bij het Rijk gevraagd voor de problematiek in een gezamenlijke lobby van gemeenten met een kwetsbaar gebied. Schiedam Nieuwland en Oost maken, na deze lange periode van lobby, sinds 1 juli 2022 deel uit van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. Inzet is een langdurige samenwerking met het Rijk van minimaal 20 jaar.

Op 17 juni 2022 heeft de stuurgroep Stadspartners de ambities vastgelegd en commitment voor langere tijd naar elkaar uitgesproken. Het vastgestelde ambitiedocument is

het product van de samenwerking tussen de stadspartners, waarvan de gemeente Schiedam er één is. Het is de basis voor het uitvoeringsprogramma. Het doel van de samenwerking is de leefbaarheid voor de bewoners minimaal op het gemiddelde van Schiedam te brengen.

Het afgelopen jaar zijn we al aan de slag gegaan. Een eerste rijkssubsidie is toegekend om jongeren weerbaar te maken tegen de verleidingen van het snelle geld en de druk van sociale media. Met een versnelling van het Ruimtelijk Raamwerk Nieuwland leggen we de basis voor de aanpak van de Staatsliedenbuurt en bij de ontwikkeling van de Peperklip, als het Hart van de wijk in Oost, kijken we nadrukkelijk naar de programmering om de leefbaarheid te vergroten. De Kansenfabriek ontwikkelt zich, met medewerking van o.a. Bibliotheek Schiedam tot een laagdrempelige taalvoorziening in Nieuwland.

SchieDistrict

Iedereen in Schiedam moet goed kunnen wonen, werken, verblijven en zich een leven lang kunnen ontwikkelen. Met de gebiedsontwikkeling SchieDistrict wil de gemeente Schiedam verschillende doelen bereiken, zoals het moderniseren, innoveren en toekomstbestendig maken van bedrijven in het gehele gebied 's-Gravelandsepolder en Spaanse Polder conform de Roadmap Next Economy en het Ontwikkelperspectief voor de 's-Gravelandsepolder en Spaanse Polder. Knappe koppen en slimme handjes weten elkaar te vinden op de Mechatronica Innovatie Campus Schiedam, evenals ondernemers die elkaars kennis kunnen delen. Schieveste wordt een nieuw, verstedelijkt gebied met wonen en werken, gelegen aan het multimodale regionale vervoersknooppunt Schiedam Centrum. Een ander doel is een verbeterd station Schiedam Centrum. Door middel van Terras aan de Schie, het gebouw s'MAAK en de woningen bij de nieuwbouw van De Peperklip voegen we moderne huur- en

koopwoningen toe aan het woningaanbod in Schiedam Oost. Het doel van de gebiedsontwikkeling SchieDistrict is een sociale en een economische stijging te bewerkstelligen van Schiedam en de Schiedammers. Iedereen in Schiedam moet fijn kunnen wonen, werken, verblijven en zich een leven lang kunnen ontwikkelen.

Nieuw-Mathenesse

Nieuw-Mathenesse is een buitendijks bedrijventerrein op de grens van Schiedam en Rotterdam (Merwe-Vierhavens). Het oude haven terrein wordt getransformeerd naar een economische gezond en toekomstbestendige bedrijfsomgeving gecombineerd met woningen, waardoor per saldo de kwaliteit van de leefomgeving sterk verbetert. In het in 2021 bestuurlijk vastgestelde Ruimtelijk Raamwerk Nieuw-Mathenesse Fase 1 zijn de kaders bepaald voor de ontwikkeling van de deelgebieden Noord en het Distilleercluster. In het noordelijk deel van Nieuw-Mathenesse (VROM-terrein, Glasfabriek en de Van Deventer driehoek) wordt een gemengd woon-werkgebied gerealiseerd door het toevoegen van 1.200 woningen, waarvan meer dan 50% in het betaalbare segment (sociaal en midden duur). Ten behoeve van de uitwerking van het Ruimtelijk Raamwerk Nieuw-Mathenesse Fase 1 zal in 2023 door de ontwikkelaars Blauwhoed en Dudok een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Dit ter uitvoering van de in 2022 afgesloten anterieure overeenkomst met deze ontwikkelaars en conform het herziene Bestemmingplan Nieuw-Mathenesse Noord. Ook zal de Van Deventer driehoek Noord aan de hand van een tenderprocedure op de markt worden gezet. Tevens wordt de komende jaren in afstemming met Rotterdam en het Hoogheemraadschap Delfland een besluit genomen over de mogelijk te nemen aanpassingen van De Dijk en planning ervan als gevolg van klimaatverandering. In het Distilleercluster zijn de bedrijven Nolet, De Kuyper en

Onder de Boompjes actief. Zij krijgen in 2023 op basis van hun plannen alle ruimte om hun bedrijfsvoering verder te optimaliseren conform het gestelde uit het Ruimtelijk Raamwerk Nieuw-Mathenesse Fase 1. In 2023 zal het Ruimtelijk Raamwerk Nieuw-Mathenesse Fase 2 (Gusto en Nieuw Maas) ter vaststelling worden aangeboden aan de raad.

Financieel beeld

Algemeen

De begroting komt tot stand in een periode van grote onzekerheden. In de Zomernota is daar al het een en ander over gezegd, waarbij ook het voorbehoud is gemaakt om in het begrotingsproces opnieuw een beoordeling te doen of aanpassing noodzakelijk is. In de Bestuursrapportage 2022 hebben we al het risicoprofiel van de gemeente aangepast, maar de huidige situatie vraagt om meer behoedzaamheidsmaatregelen. We zien internationaal meerdere crisissen tegelijk afspeelen. Deze crisissen zetten de economie onder druk. Lokaal zien we dat de Schiedammers moeilijk het hoofd boven water kunnen houden. Het is verstandig om in deze begroting met deze omstandigheden rekening mee te houden. Dat geeft een realistischer beeld van de financiële situatie van Schiedam. We stellen daarom voor om voor verschillende onderdelen in de begroting veiligheidsmarges op te nemen en daar waar nodig in te zetten op de versnelling van het armoedebeleid, als één van de vier speerpunten van het coalitieakkoord.

Het financiële beeld van Schiedam geeft, net als bij zoveel gemeenten, een zorgelijk beeld op de langere termijn. Op de korte termijn (tot en met 2025) lijken er op het eerste oog voldoende middelen aanwezig te zijn om invulling te geven aan landelijke opgaven en lokale ambities. Wel is sprake van een situatie waarin gemeenten niet voor alle gedecentraliseerde taken voldoende worden gecompenseerd. Dit doet zich onder andere voor bij de implementatie van de

Omgevingswet, het Klimaatakkoord, Wet Inburgering en de Wet Kwaliteitsborging Bouw. Daarnaast is sprake van een tekort voor de jaren 2026 en verder: het financiële ravijn waar een groot deel van de Nederlandse gemeenten te maken heeft. Dit maakt een structureel financieel beleid voeren lastig. Keuzes die meerjarige structurele invloed hebben zijn daardoor lastig te maken. Het college kiest ervoor tóch deze keuzes, vooruitlopend op een nadere uitwerking, te maken en het tekort zichtbaar te laten zijn. De stad heeft het immers nodig dat erin wordt geïnvesteerd om het leefbaar te houden. Wij gaan er vanuit dat het Rijk hierin haar verantwoordelijkheid pakt.

De meerjarenbegroting geeft het volgende beeld:

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Financiële ruimte	5.216	14.747	12.529	-1.805	-1.522

Deze meerjarenbegroting loopt tot en met boekjaar 2026. Om duidelijk aan te geven dat het financiële ravijn een structureel probleem is voor gemeenten, is in bovenstaande tabel ook het 'schaduwjaar' van deze begroting (2027) opgenomen.

De begroting is structureel sluitend op dit moment. Daarbij gelden wel de winstwaarschuwingen die we bij de Zomernota hebben gegeven. Deze winstwaarschuwingen zijn geactualiseerd in september en bestaan uit de volgende onderwerpen:

Externe ontwikkelingen	Interne ontwikkelingen
Structurele financiële compensatie voor overgedragen taken uit hoofde van Omgevingswet, Klimaatakkoord, Wet Inburgering, Wet Kwaliteitsborging Bouw	Effecten coalitieakkoord en opgaven uit de handreiking (woonopgave, mobiliteit, onderwijshuisvesting, participatiebeleid, wendbaarheid en herhuisvesting organisatie)
Subsidieregeling Stedelijke Vernieuwing	Huisvesting Stroomopwaarts
Herzieningen grex-en (prijs en marktinvoeden)	Herzieningen grex-en Schiedistrict
Ontwikkeling rente	Gebiedsontwikkeling Nieuw-Mathenesse
	Implementatie Omgevingswet
	Herziening woonwagenbeleid
	Ontwikkeling erfpachtinkomsten
	MVS - Jeugdhulp
	Sportaccommodaties

Een globale financiële schatting levert op dat deze winstwaarschuwingen zich in verschillende financiële bandbreedtes kunnen voordoen, al dan niet afhankelijk van externe dekking (subsidies, algemene uitkering, opbrengsten). De bandbreedte loopt daarbij van nihil (geen van allen doet zich voor met financieel effect) tot minimaal € 33 miljoen (alles doet zich tegelijkertijd voor, slecht-weerscenario). Dit betekent dat voorzichtigheid en het maken van verantwoorde financiële keuzes (met zicht op de structurele financiële effecten) de komende jaren noodzakelijk blijft om Schiedam voldoende financieel gezond te houden.

Het afgelopen jaar is geen zero based budgetting (ZBB) onderzoek naar een onderdeel in de begroting gedaan door het beleidsarm zijn van de Zomernota. In de Zomernota 2024 zal conform het beleid van Schiedam een voorstel voor onderzoek volgen. Mede vanuit het meerjarenperspectief blijft het belangrijk om dergelijke onderzoeken te doen om de kwaliteit van de begroting op orde te houden.

In de begroting zijn binnen de verschillende programma's voor 2023 ER- en prestatiedoelstellingen opgenomen. Om te kunnen bepalen of de doelstellingen daadwerkelijk

behaald zullen worden, zijn per prestatiedoelstelling kritieke prestatie-indicatoren (kpi's) vastgesteld. De doelstellingen in deze begroting zijn in 2019, zoals gebruikelijk, opgesteld op basis van het toenmalige collegeprogramma. Na het realiseren van het collegeprogramma wordt, in overleg met de gemeenteraad, de methodiek van ER-doelen en de bijbehorende prestatiedoelstellingen herijkt. Hierbij wordt actief de koppeling met de Sustainable Development Goals gezocht.

Van Zomernota naar begroting

In dit onderdeel is een toelichting opgenomen hoe we van de stand van de financiële ruimte in de Zomernota naar de stand in de begroting komen. Dit geeft het volgende beeld:

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Stand Zomernota 2023	-3.704	-245	-371	-26
Financieel effect MPG	649	289	-243	-267
Bestuursrapportage 2022 excl. meicirculaire	1.531	-750	-909	-266
Meicirculaire	10.266	14.580	16.081	3.358
Technische actualisaties:				
Doorrekening prijsindexatie	-77	-69	-85	-87
Effecten personeelsbegroting (inclusief doorbelastingen en CAO ontwikkelingen)	-734	-324	-258	-258
Verwerken definitieve begroting Stroomopwaarts	43	219	-111	-241
Verwerking begroting Jeugd (was pm in de Zomernota)	-696	-637	-594	-597
Aanpassing rente n.a.v. geactualiseerde liquiditeitsbehoefte begroting 2023	283	291	333	-10
Doorrekening investeringsprogramma en kapitaallasten	922	797	695	712
Actualisatie lokale heffingen en leges	974	1.053	1.003	1.012

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Onvermijdelijke financiële effecten:				
Jeugdzorg	0	5.659	3.391	1.642
Effecten van realistisch begroten:				
Veiligheidsmarges (robuust en solide financieel beleid)	-2.735	-3.710	-4.352	-4.726
Werkbudget Nieuwe Energie voor Groenord	-355	-355	0	0
Speerpunten uit het coalitieakkoord:				
Crisisaanpak toenemende armoede	-300	-300	-300	-300
Versnelling woningbouw	-51	-851	-851	-851
Acties voor een kleurrijke stad	-200	-100	-100	-100
Versnelling schonere stad	-600	-800	-800	-800
Totaal Begroting 2023	5.216	14.747	12.529	-1.805

Technische actualisaties

De Zomernota calculatie van de financiële ruimte wordt op basis van de financiële standen in het voorjaar geprognosticeerd. Na het vaststellen van de Zomernota en de jaarstukken waarin de restant kredietenlijst is opgenomen, worden de vastgestelde financiële uitgangspunten in detail doorgerekend. Deze doorrekening is terug te zien in de categorie 'technische actualisaties'. Het bevat onder meer het rente-effect op de actualisatie van de liquiditeitsbehoefte, de doorrekening van de loonvoet en de doorrekening van het investeringsprogramma op basis van de huidige planning. De actualisatie van de lokale heffingen en leges geeft het volgende beeld:

	2023	2024	2025	2026
OZB areaal effect	53	53	53	53
Marktgeden	-16	-16	-16	-16
Leges actualisatie opbrengst	128	208	278	288
Reinigingsrecht	30	30	30	30
Staangelden	-6	-6	-6	-6
Rioolheffing	-109	-110	-230	-230
Afvalstoffenheffing	894	894	894	894
Totaal	974	1.053	1.003	1.012

Onvermijdelijke financiële effecten

In de categorie 'onvermijdelijke financiële effecten' zijn effecten opgenomen die niet door een beleidskeuze te voorkomen zijn. Na het samenstellen van de Zomernota is bekend geworden dat de compensatie van de Jeugdzorgmiddelen structureel mag worden opgenomen tot en met 2026. Daarnaast was een actualisatie noodzakelijk van de personeelsbudgetten om ervoor te zorgen dat met de juiste loonvoetontwikkeling wordt rekening gehouden.

Effecten van realistisch begroten

In de begroting is, conform het kader zoals dat is vastgelegd in de Zomernota, rekening gehouden met een prijsstijging van 3%. De Zomernota gaat, conform het meerjarig financieel beleid van Schiedam, uit van de verkenning van het Centraal Plan Bureau (CPB) van maart 2022. Deze verkenning vormt ook de bron voor de meicirculaire. De augustusverkenning (CPB) geeft een extra stijging van 2,4% aan. Omdat we zien dat de meerjarige tendens stijgend is, maar er ook nog grote onzekerheden zijn is deze extra stijging in de vorm van een veiligheidsmarge in deze begroting verwerkt. De veiligheidsmarge voor de overige lasten is aangebracht in het programma Algemene Dekkingsmiddelen om grip te blijven houden op het gebruik ervan. Er moet sprake zijn van een niet te voorkomen overschrijding door prijs- en markteffecten op de categorie overige lasten om hier gebruik van te maken. Via de TA-route wordt over het gebruik van de veiligheidsmarge de begrotingswijziging aan de raad voorgesteld, zodat helder is welke programma's hier een beroep op doen. In totaliteit zijn de volgende veiligheidsmarges voor overige lasten aangebracht in de begroting:

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Veiligheidsmarge overige lasten	1.850	1.801	1.786	1.795

Voor de indexering van de heffingen en tarieven is het kader van de Zomernota gehandhaafd om de Schiedammers in deze moeilijke tijden niet met een extra stijging te confronteren.

Daarnaast is onderzocht welke meerjarige prijsrisico's Schiedam loopt op gas- en energie. Schiedam maakt gebruik van een collectief contract met daarin tot op zekere hoogte 'vastgeklitte' prijzen. Eind augustus liep

de gemeente daarover de volgende prijsrisico's, die nu als veiligheidsmarge zijn opgenomen in de begroting:

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Elektriciteit	592	1.479	2.070	2.366
Gas	274	411	480	549

Daarbij is afgesproken dat de ontwikkelingen op de voet worden gevolgd en de marges worden aangepast op het moment dat binnen de collectieve contracten gebruik is gemaakt van een nieuw 'klikmoment'. Periodiek zal via de P&C-documenten (TA's c.q. Berap) hier een actualisatie op plaatsvinden.

De loonvoet overheid in de augustusraming 2022 van het CPB is 3%. Dit betekent dat voor de personeelskosten er geen extra veiligheidsmarge hoeft te worden opgenomen, we zijn in de Zomernota uitgegaan van 4,1%. Dit houden we zo op basis van de ontwikkelingen rondom de CAO's. De loonvoet bedrijven bedraagt 4,3%. De inhuurkosten zijn op dit moment op 3% geïndexeerd, de veiligheidsmarge wordt bepaald op de loonvoet bedrijven, dit betekent een marge van 1,3% over de geraamde inhuur. Dit geeft het volgende financiële beeld:

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Inhuur 1,3% extra	19	19	16	16

Het totaalbeeld van de veiligheidsmarges is als volgt:

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Elektriciteit	592	1.479	2.070	2.366
Gas	274	411	480	549
Inhuur	19	19	16	16
Overig lasten 2,4% extra	1.850	1.801	1.786	1.795
Totaal	2.735	3.710	4.352	4.726

In de Zomernota was het werkbudget Nieuwe Energie voor Groenord als winstwaarschuwing opgenomen. Via TAI-2022 is incidenteel budget voor 2022 beschikbaar gesteld. De budgetten voor 2023 en 2024 waren vooralsnog niet opgenomen in de begroting. Inmiddels is duidelijk dat het werkbudget noodzakelijk is om alle werkzaamheden die met Nieuwe Energie voor Groenord (NEvG) samenhangen te dekken, ongeacht of daar compensatie vanuit het Rijk tegenover staat. Vanuit het perspectief van realistisch begroten is daarom het budget nu opgenomen in de begroting.

Financiële verwerking speerpunten coalitieakkoord

1. Crisisaanpak toenemende armoede

Schiedam heeft een breed instrumentarium in het kader van de aanpak van armoede. In totaal zetten we al ruim 10 miljoen euro in voor het armoedebeleid en de bestrijding van de hogere energiekosten. Dit college wil dit zo snel en effectief mogelijk voor de Schiedammers inzetten. Drempels wegnemen zodat iedereen die daarvoor in aanmerking komt, ook gebruik gaat maken van de regelingen.

De aanvullende financiële inzet (€ 300.000 structureel) is gericht op de inzet van energiecoaches en formatie om te zorgen dat we ook daadwerkelijk drempels kunnen gaan wegnemen.

2. Versnelling woningbouw

In de periode 2020 - 2022 is jaarlijks € 800.000,- beschikbaar geweest voor de stimulering van de woningbouwproductie in Schiedam. Dit budget is jaarlijks (meer dan) volledig besteed om projecten in de startfase van de grond te krijgen en de woningbouw te stimuleren. Stimulering van de woningbouwproductie vraagt om een structurele financiële inzet. Het budget van € 800.000 is geïndexeerd naar een bedrag van € 851.000 en wordt daarom structureel in de begroting opgenomen.

3. Acties voor een kleurrijke stad, beleidsontwikkeling tegengaan discriminatie

Het college gaat aan de slag met het ontwikkelen van een Actieplan Aanpak Discriminatie. In deze begroting zijn hiervoor extra middelen opgenomen. Structureel is € 100.000 in de begroting opgenomen voor het ontwikkelen en uitvoeren van het actieplan. Om dit een impuls te geven in 2023 is incidenteel € 100.000 extra hiervoor uitgetrokken.

4. Een schone stad Schiedam

Om zichtbaar een verschil te maken wordt gefaseerd een (extra) structureel bedrag voor fysieke maatregelen en communicatie in de begroting opgenomen. In 2023 een bedrag van € 600.000 en vanaf 2024 een structureel bedrag van € 800.000. In verband met het opstarten en invoeren van de maatregelen in 2023 is in het eerste jaar een lager bedrag van € 600.000 opgenomen. Het college kiest er voor om de afvalstoffenheffing buiten de indexering niet extra op te hogen. De Schiedammers worden al genoeg geconfronteerd met stijgende lasten. De kostendekkendheid van het tarief neemt daarbij weliswaar af, maar een volledig kostendekkend tarief zou een tariefstijging betekenen van ruim 15%. Om op hetzelfde kostendekkendheidspercentage als 2022 te

blijven zou een stijging van ruim 5% nodig zijn. Een dergelijke stijging is in deze tijden niet verantwoord.

Het structurele bedrag van € 800.000 is opgebouwd uit:

Omschrijving

Intensiveren schoonmaak en legen afvalbakken/containers (m.n. weekend)	€ 415.000
Verbeteren grofvuilinzameling	€ 100.000
Campagne afvalgedrag	€ 215.000
Vervanging/uitbreiding afvalbakjes (vogelproof)	€ 70.000

gemeente
Schiedam

Begroting 2023

in één oogopslag

Wat betaal ik in 2023 aan:

 OZB (gemiddeld)	€ 207,72
 Afvalstoffenheffing	
Eenpersoonshuishoudens	€ 327,51
Meerpersoonshuishoudens	€ 386,81
 Rioolheffing	€ 263,22
 Hondenbelasting	€ 39,20

Inkomsten

369
miljoen

225,5
miljoen

Van het rijk.

+

143,5
miljoen

De rest krijgen we uit
lokale heffingen en
overige inkomsten.

46,7
miljoen

Lokale heffingen

Afvalstoffenheffing	€	13.565
Hondenbelasting	€	130
Onroerende zaakbelasting (OZB)	€	15.711
Parkeerbelasting	€	3.520
Rioolheffing	€	10.656
Leges, retributies, precario	€	3.155

96,8
miljoen

Overige inkomsten

Dividend en rente	€	5.477
Erfpacht	€	18.123
Grondexploitatie	€	37.628
Huuropbrengsten en vergoedingen	€	7.017
Wonen en bouwen	€	4.178
Onderwijs en leerlingzaken	€	6.556
Overig	€	2.909

Onttrekkingen reserves € 14.862

Begrotingssaldo € 5.216

Uitgaven

363,8
miljoen

173,4
miljoen

Mens en stad in beweging

Bijstand en WSW	€	71.963
Jeugdzorg	€	39.997
Participatie	€	8.854
Onderwijs	€	17.526
Sport	€	7.984
WMO	€	27.088

84,1
miljoen

Ruimtelijke inrichting in samenhang

Afval en milieubeheer	€	16.085
Openbaar groen en (openlucht)recreatie	€	6.779
Riolering	€	9.623
Ruimtelijke ordening	€	5.036
Verkeer, vervoer en waterstaat	€	19.278
Wonen en bouwen	€	27.283

47,7
miljoen

Economie in ontwikkeling

Bibliotheek en media	€	2.687
Cultureel erfgoed	€	3.913
Economie	€	2.856
Gronden en panden	€	33.414
Musea en gemeentearchief	€	4.824
Recreatieve havens	€	50

20,2
miljoen

Overheid in balans

Bestuur en dienstverlening	€	6.786
Veiligheid	€	13.373

Algemene kosten (overhead e.d.) € 31.005

Storting reserves € 7.361

Overzicht van baten en lasten begroting 2023

Bedragen x € 1.000,-		Bedrag werkelijk 2021			Bedrag begroot 2022			Bedrag begroot 2023		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma	1. Mens en stad in beweging	62.381	-162.305	-99.925	54.486	-171.428	-116.942	49.640	-173.413	-123.773
	2. Ruimtelijke inrichting in samenhang	50.900	-75.798	-24.897	47.423	-74.438	-27.015	53.749	-84.085	-30.336
	3. Economie in ontwikkeling	30.640	-37.852	-7.212	34.102	-42.841	-8.739	42.042	-47.744	-5.702
	4. Overheid in balans	1.934	-19.124	-17.191	1.127	-18.956	-17.829	1.274	-20.159	-18.885
	5. Algemene dekkingsmiddelen	186.566	-24.738	161.827	191.169	-25.990	165.179	207.416	-31.005	176.410
	Totaal	332.420	-319.818	12.603	328.307	-333.654	-5.346	369.107	-376.608	-7.501
Mutatie reserve	1. Mens en stad in beweging	6.029	-5.099	930	1.330	-19	1.311	1.629	-717	912
	2. Ruimtelijke inrichting in samenhang	8.091	-8.082	9	2.568	-2.074	494	2.754	-2.751	3
	3. Economie in ontwikkeling	4.141	-1.218	2.923	795	-1.754	-959	1.195	-1.950	-754
	4. Overheid in balans	674	-35	639	14.317	-20	87		-20	-20
	5. Algemene dekkingsmiddelen	32.028	-36.061	-4.032	14.317	-8.773	5.544	9.284	-1.923	7.360
	Totaal	50.963	-50.495	469	33.327	-12.640	6.477	14.862	-7.361	7.501
Resultaat	1. Mens en stad in beweging	68.410	-167.404	-98.994	55.816	-171.447	-115.631	51.269	-174.130	-122.861
	2. Ruimtelijke inrichting in samenhang	58.992	-83.880	-24.888	49.991	-76.512	-26.521	56.503	-86.836	-30.333
	3. Economie in ontwikkeling	34.781	-39.070	-4.289	34.897	-44.595	-9.698	43.237	-49.693	-6.456
	4. Overheid in balans	2.607	-19.159	-16.552	1.234	-18.976	-17.742	1.274	-20.179	-18.905
	5. Algemene dekkingsmiddelen	218.594	-60.799	157.795	206.617	-37.025	170.723	216.699	-32.929	183.771
	Totaal	383.384	-370.313	13.071	348.555	-348.555	1.131	368.982	-363.766	5.216

gemeente
Schiedam

Mens en stad in beweging

46%

van de totale begroting is
bestemd voor programma
Mens en stad in beweging

Totaal lasten
€ 173,4 miljoen

Totaal baten
€ 49,6 miljoen

Doelen

Meer eigen kracht en burgerkracht

Meer gezonde Schiedammers

**Meer mogelijkheden voor sociale stijging
en maatschappelijke carrière**

Prestaties

1. Actieve bijdragen
2. Sociale contacten
3. Gezond bewegen
4. Ervaren gezondheid*
5. Huishoudens met drie of meer voorzieningen*
6. Percentage inwoners met inkomen tot 120%
van het sociaal minimum
7. Opleidingsniveau beroepsbevolking

Global Goals

Mens en stad in beweging

Inleiding

Zelfstandig mee kunnen doen in de samenleving, ook wel zelfredzaamheid genoemd, is een recht. De gemeente biedt inwoners voorzieningen in de stad waarmee zij zo lang en zelfstandig mogelijk mee kunnen doen in de samenleving. Dat betekent dat inwoners bijvoorbeeld voor zichzelf kunnen zorgen, een woning hebben en naar school gaan of werken. Met alle activiteiten in het begrotingsprogramma Mens en stad in beweging bevorderen we de zelfredzaamheid van Schiedammers. Hiermee voorkomen we het gebruik van (zwaardere) ondersteuning en houden we de kosten voor de samenleving zo laag mogelijk.

Om alle Schiedammers te ondersteunen naar zelfredzaamheid zijn de activiteiten uit het sociaal domein gericht op de ontwikkeling van eigen kracht en burgerkracht, meer en betere gezondheid en sociale stijging.

Voor een steeds grotere groep Schiedammers is bestaanszekerheid geen vanzelfsprekendheid. De hoge inflatie en de gevolgen van de Oekraïne crisis zorgen voor grote prijsstijgingen voor de dagelijkse boodschappen, mobiliteit en energie. Hierdoor krijgen meer Schiedammers mentale problemen en schulden. Als gemeente kunnen we niet al deze problemen oplossen. Wel kunnen we alle inzet die we plegen meer dan ooit rechtstreeks ten goede laten komen aan Schiedammers. Handelen naar wat er aan de hand is: crisis op meerdere terreinen. Natuurlijk met de juiste bestuurlijke afstemming en procedures, maar meer dan ooit is het van belang dat dit niet ten koste gaat van onze daadkracht.

Zelfredzaam naar vermogen

Er zullen altijd Schiedammers zijn die, tijdelijk of permanent, ondersteuning nodig hebben om mee te kunnen doen. Voor deze noodzakelijke ondersteuning biedt Schiedam voorzieningen op basis van bijvoorbeeld de Participatiewet, Wmo en de wet Jeugdzorg. Het beroep op deze voorzieningen die deels opneemingsregelingen zijn, zal toenemen en daarmee de druk op de financiën van de gemeente.

Ondersteuning laagdrempelig en dichtbij

Inwoners met een hulpvraag kunnen terecht bij de wijkondersteuningsteams (WOT's). De WOT's zijn dichtbij (in de eigen wijk) en laagdrempelig, zodat Schiedammers spontaan binnen kunnen lopen. De WOT's helpen de inwoner naar de passende vorm van ondersteuning of bieden deze zelf.

Kosten beheersen door creatieve oplossingen

Op verschillende manieren proberen we de kosten voor ondersteuning beheersbaar en binnen de begroting te houden. Hierdoor houden we ondersteuning beschikbaar. In diverse verordeningen en beleidsregels bepaalden we in welke situatie de gemeente ondersteuning biedt aan een inwoner. Toch zien we op onderdelen een kostenstijging. Bijvoorbeeld voor leerlingenvervoer. Door de stijgende uitgaven als gevolg van prijsstijgingen en jongeren die een specifiekere en duurdere vorm van vervoer nodig hebben. We proberen die specifieke behoefte aan vervoer te verminderen door bijvoorbeeld projecten te ondersteunen die zorg en onderwijs combineren, zoals het opzetten van een multidisciplinaire

onderwijsplek op de Poldervaart. Hier wordt aanvullende zorg en ondersteuning geboden op school, waardoor minder leerlingen de stad/regio uit gaan voor speciaal onderwijs of naschoolse behandeling.

Voorkomen van (zwaardere) ondersteuning door meer samenwerking

We proberen het gebruik van ondersteuning te voorkomen met goede algemene voorzieningen in de stad. Met Samen Schiedam werken we samen met vrijwilligers en welzijnsorganisaties aan een structuur waarmee we inwoners met een lichte hulpvraag kunnen ondersteunen. We investeren in meer samenwerking tussen vrijwilligers, welzijnsorganisaties, de wijkondersteuningsteams en de voor zwaardere vormen van ondersteuning gecontracteerde aanbieders. Hiermee werken we aan een keten waarin een inwoner de ondersteuning krijgt die nodig is waarbij de ondersteuning gericht is op zelfredzaamheid. In de keten wordt ondersteuning verlaagd of verhoogd als dat nodig is.

Effectieve en duurzame ondersteuning met maatwerk

Met de Schiedamse Maatwerkaanpak realiseren de wijkondersteuningsteams doorbraken wanneer de ondersteuning aan inwoners knel loopt. Met de doorbraak onderbouwen de WOT's een investering in ondersteuning waarmee kosten op korte en/of lange termijn voorkomen worden. Dit leidt niet direct tot lagere uitgaven. We bieden namelijk nog steeds ondersteuning. Met de doorbraak zorgen we ervoor dat inwoners de ondersteuning krijgen die nodig is en dat de uitgaven niet nog harder stijgen.

Meer eigen kracht en burgerkracht

We verwachten van Schiedammers dat ze meedoen en zo hun bijdrage leveren aan de samenleving. Zelfredzame en veerkrachtige Schiedammers kunnen op eigen kracht omgaan met veranderingen en tegenslagen in hun leven. Tegelijkertijd biedt dit ook mogelijkheden om elkaar te helpen en initiatief te nemen als het tegenzit. We spreken dan over samenleven.

Inclusieve samenleving

Een voorwaarde voor het hebben van eigen kracht is gelijkheid. In Schiedam mag iedereen zichzelf zijn, telt iedereen mee en doet iedereen mee ongeacht eventuele verschillen. Met voorlichting op scholen bevorderen we acceptatie en emancipatie van diversiteit.

We helpen inwoners die moeten inburgeren met hun integratie in het steunpunt inburgering (voorheen Trefpunt). De casemanager en coaches van Stroomopwaarts voeren hun gesprekken met inburgeraars in het steunpunt.

We zorgen ervoor dat iedere inwoner zich lokaal kan verplaatsen. Naast openbaar vervoer bieden we specifiek vervoer aan bepaalde doelgroepen. Het openbaar vervoer wordt steeds meer toegankelijk voor mensen met een beperking. Daarom proberen we het gebruik van openbaar vervoer door doelgroepen te stimuleren.

Nieuw contract leerlingenvervoer

Sinds september 2022 is er een nieuw contract en nieuwe vervoerder voor het leerlingenvervoer. De kosten in 2023 zijn afhankelijk van het aantal leerlingen dat zich aanmeldt (en in aanmerking komt) voor het vervoer en prijsstijgingen per 1 januari 2023. Inzicht hierover is eind 2022 beschikbaar.

Plan van aanpak doelgroepenvervoer

Onder voorbehoud van goedkeuring door de raad voeren we in 2023 het Plan van Aanpak Doelgroepenvervoer MVS-gemeenten uit. Doelgroepenvervoer omvat het Wmo-vervoer, het Leerlingen- en Jeugdhulpvervoer en het aanvullend vervoer (bijv. Argos Mobiel). Met het plan van aanpak maken we het aanvragen van vervoer makkelijker. Op basis van een reizigersprofiel krijgt een inwoner een reisadvies op maat. Verder breiden we het aanvullend vervoer uit.

Zelfstandig wonen

Inwoners blijven steeds langer thuis wonen. Indien nodig biedt de gemeente daarbij ondersteuning. Om zelfstandig wonen langer mogelijk te maken, investeert de gemeente in projecten waarin wonen met zorg gecombineerd wordt.

Basisvaardigheden verbeteren

We willen dat inwoners regie hebben en houden over hun eigen leven. Daar zijn verschillende vaardigheden voor nodig. Bijvoorbeeld kunnen lezen en schrijven, inkomsten en uitgaven bijhouden en de weg weten te vinden in (digitale) processen. Samen met onze (subsidie)partners werken we aan verbetering van deze vaardigheden.

Financieel gezonde Schiedammer

Mensen zijn financieel gezond als zij zich weten te redden zonder problematische schulden. Daarom proberen we dit zoveel mogelijk te voorkomen (onder andere door basisvaardigheden te verbeteren) en door schulden te bestrijden. Voor inwoners die in armoede leven, zijn er voorzieningen beschikbaar.

We willen zo veel mogelijk voorkomen dat Schiedammers schulden maken. In het schuldenlab werken we samen aan nieuwe manieren om schulden te voorkomen of weg te werken.

Zo starten we met de implementatie van collectief schuldregelen en kijken we naar de mogelijkheden van het opschalen van de doorbraakmethode en de start van het jongerenperspectief fonds. In 2023 werken we aan een nieuwe visie op armoede. We bestrijden energie armoede door het verstrekken van de uitkeringen op basis van de middelen die het rijk beschikbaar stelt. En door samen met ruimtelijke ordening de uitkering van het rijk voor duurzaamheidsmaatregelen in te zetten.

Werk en dagbesteding

Werk geeft structuur aan de dag en levert een inkomen op. Dit is een belangrijke basis om regie te voeren over je eigen leven. We streven ernaar dat alle inwoners (ongeacht eventuele beperkingen) naar vermogen werken. Daarvoor investeren we bijvoorbeeld in de ontwikkeling van vak- en werknemersvaardigheden, bieden we loonkostensubsidie of bieden we een beschutte werkplek. Bij Stroomopwaarts nemen we assessments af om mensen zo goed mogelijk te kunnen helpen en hebben we nieuwe leerlijnen ontwikkeld om mensen toe te leiden naar welk in onder andere de zorg en logistiek. Naar het voorbeeld van Rotterdam worden de mogelijkheden om de werkbonus voor de cliënten van Stroomopwaarts in te voeren onderzocht. Dit voorstel wordt in 2023 uitgewerkt.

Vrijwilligerswerk

Mensen werken vrijwillig omdat ze dat werk leuk vinden, zich ertoe geroepen voelen of 'iets terug willen doen'. We stimuleren vrijwilligerswerk door vraag en aanbod op een eenvoudige manier samen te brengen. Door vrijwilligerswerk te doen, leren mensen daarnaast vaardigheden, ontmoeten mensen elkaar en/of heeft iemand structuur in het dagelijks leven. Daarnaast maakt de gemeente Schiedam samen met Vlaardingen en Maassluis vrijwilligerswerk toegankelijk door middel van het platform KLiK Vrijwilligers.

Vrijwilligerswerk biedt net als mantelzorg ook een mogelijkheid om ondersteuning aan inwoners aan te vullen. We onderscheiden beide vormen omdat mantelzorgers niet altijd uit vrije keuze zorgtaken op zich nemen. De inzet van mantelzorgers is heel waardevol voor de inwoners zelf en voor de samenleving. Daarom proberen we te voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken. We bieden daarom informatie en ondersteuning op maat.

Sociale netwerken

Een sociaal netwerk bestaat bijvoorbeeld uit familie, vrienden, burens, leden van dezelfde vereniging of deelnemers aan eenzelfde (groeps)activiteit. Het netwerk stelt inwoners in staat om zelfredzaam te zijn. Bijvoorbeeld door informatie te krijgen, eenvoudige hulpvragen op te lossen (oppassen, een klusje in huis, boodschappen). Ook kan een netwerk steun bieden bij gevoelens van eenzaamheid.

Inwoners met een hulpvraag en weinig of geen sociaal netwerk bieden we ondersteuning en voor hen proberen we het netwerk te vergroten. Voorzieningen als Wijkconnect

bieden een alternatief voor het oplossen van eenvoudige hulpvragen wanneer een netwerk daarin niet kan voorzien of als een netwerk ontbreekt.

Global Goals

Prestaties	Nulmeting	Doel 2023
1. Gemiddeld rapportcijfer actieve bijdragen	6,9 (2017)	7,0
2. Gemiddeld rapportcijfer sociale contacten	6,6 (2017)	6,7

Meetinstrument

Monitor Leefbaarheid en Veiligheid Schiedam

Verbonden partijen/partners

- DOCK
- De Bibliotheek Schiedam

Toelichting

Veel bewoners zetten zich in voor de stad, hun wijk, de sportvereniging, hun school, in de zorg of voor een kerk of moskee. Een sterk sociaal netwerk in de wijk helpt inwoners verder. Het zorgt voor meer zelfredzaamheid en minder eenzaamheid. En het draagt bij aan de leefbaarheid in de wijk en de aantrekkelijkheid van de stad als geheel. De maatschappelijke effecten van het beleid op dit punt worden gemonitord op basis van de indicatoren 'actieve bijdragen' en 'sociale contacten'. Beide indicatoren zijn samengesteld op basis van enkele onderliggende sub-indicatoren. Zo gaat het bij actieve bijdragen om de ontwikkeling van het aandeel Schiedammers dat zich inzet als mantelzorger, vrijwilligerswerk verricht en/of actief is in de eigen woonbuurt. Bij sociale contacten betreft het de frequentie waarmee mensen met familie, vrienden, kennissen omgaan en een aantal vragen waaruit kan worden afgeleid of en in welke mate er sprake is van eenzaamheid. Zowel de uitkomsten van de actieve bijdragen als die van de sociale contacten worden weergegeven in de vorm van een samengesteld rapportcijfer.

Kaderstellende beleidsnota's

- Visienota Schiedams maatwerk in het sociaal domein, vastgesteld in 2012
- Kadernota Sociaal domein, vastgesteld in 2012
- Kadernota Jeugd 2014-2019 Een sterke basis! Vastgesteld in 2014
- Kadernota WMO/WPG 2014-2019 Gezond leven in Schiedam, vastgesteld in 2014
- Visie op inburgering, vastgesteld in 2019
- Ambitieplan taalvaardig Schiedam

Programma **Mens en stad** in beweging

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1

Prestatie 2

Prestatie 3

Prestatie 4

Prestatie 5

Prestatie 6

Prestatie 7

16

Meer gezonde Schiedammers

Een gezonde leefstijl is voor veel zaken belangrijk. Het voorkomt bijvoorbeeld ontwikkeling van ziekten waardoor het gebruik van voorzieningen uitgesteld wordt. Een gezonde leefstijl helpt inwoners ook om zo lang mogelijk zelfstandig mee te doen. Bijvoorbeeld om voor zichzelf te zorgen, erop uit te gaan en andere mensen te ontmoeten.

Bevorderen van gezonde leefstijl

Binnen Samen Schiedam werken partners uit de stad aan de thematafel gezondheid samen aan het stimuleren en bereiken van een gezonde leefstijl voor Schiedammers. Sinds 2022 werkt Schiedam met JOGG en andere partners aan een gezonde levensstijl en leefomgeving voor jongeren.

Daarnaast starten we nieuwe initiatieven en projecten op basis van het lokale preventie en sportakkoord. Een gezonde leefomgeving is daarbij van essentieel belang. Binnen het programma Ruimtelijke Inrichting in Samenhang is daarom aandacht voor de inrichting van de openbare ruimte, de luchtkwaliteit, een groene leefomgeving en geluidsoverlast.

Investeren in een gezonde leefstijl loont, maar dit heeft alleen effect als het over een langere periode gebeurt. Door regelmatig het effect van activiteiten (op korte termijn) te meten, zien we eventuele beginnende veranderingen.

Voorkomen overgewicht

Om overgewicht te voorkomen is het belangrijk dat een gezonde leefstijl zo vroeg mogelijk begint. Bijvoorbeeld al met een gezonde zwangerschap, het dagelijks eten van fruit, het drinken van water en meer gezonde keuzes in sportkantines.

Rookvrije generatie

Roken past niet bij een gezonde leefstijl. Daarnaast zorgt roken voor gezondheidsproblemen voor degene die rookt en degenen die 'meeroken'. Daarom stimuleren we inwoners om niet te roken. Sportparken zijn dan ook zoveel mogelijk rookvrij.

Voorkomen beweegachterstanden

Samen met scholen proberen we beweegachterstanden bij kinderen te voorkomen. Door regelmatig te testen tijdens beweeglessen op scholen krijgen we inzicht in de motoriek van jongeren. Afhankelijk hiervan stimuleren we vakleerkrachten/ professionals om gerichte activiteiten te organiseren om eventuele (dreigende) achterstanden te verhelpen of voorkomen.

Stimuleren bewegen en sporten

Bewegen en sporten gebeurt zowel in georganiseerd verband als individueel. Beweegcoaches laten inwoners kennismaken met beweegactiviteiten in de wijk of buurt. Ook stimuleren we jongeren om lopend of met de fiets naar school te gaan. Met het lokaal sportakkoord ontving de gemeente tijdelijk extra budget van het Rijk om meer inwoners voldoende te laten bewegen en sporten. Of Schiedam ook in 2023 extra budget ontvangt is nog niet duidelijk.

Bewegen en sporten aantrekkelijk maken

Met de nieuwe kadernota voor sportaccommodaties werken we aan kwalitatieve accommodaties die uitnodigen om te bewegen en sporten.

Met het communicatieplatform 'Lekker Bezig' maken we het beweeg- en sportaanbod in de wijken meer zichtbaar. Hiermee stimuleren we inwoners om te bewegen en sporten.

Global Goal

Programma **Mens en stad in beweging**

§ Paragrafen € Programma

Begroting 2023

Prestatie 1

Prestatie 2

Prestatie 3

Prestatie 4

Prestatie 5

Prestatie 6

Prestatie 7

17

Prestatie	Nulmeting	Doel 2023
3. Gezond bewegen	77% (2018)	80%
Meetinstrument Sportmonitor Monitor Leefbaarheid en Veiligheid Schiedam	een half uur matig intensief bewegen) en de Fitnorm (minstens drie dagen per week minimaal twintig minuten zwaar intensief bewegen). De combinorm wordt behaald indien men aan één of beide normen voldoet.	
Toelichting Meer bewegen is een belangrijke voorwaarde voor een goede gezondheid en leidt tot meer sociale contacten en activering. De mate waarin Schiedammers voldoende bewegen wordt afgeleid uit de zogeheten 'combinorm'. Deze is gebaseerd op de norm Gezond Bewegen (vijf dagen per week minimaal	Verbonden partijen/partners - Optisport - Beheerstichting sportpark Willem-Alexander - Beheerstichting sportpark Harga-Noord	

Prestatie	Nulmeting	Doel 2023
4. Ervaren gezondheid	7,3 (2019)	7,4
Meetinstrument Monitor Leefbaarheid en Veiligheid Schiedam	Verbonden partijen/partners - GGD Rotterdam Rijnmond - CJG Rijnmond, vestiging Schiedam - Erasmus Universiteit - Team Sportservice Zuid-Holland	
Toelichting Een gezonde Schiedammer is in staat zich aan te passen en zijn eigen regie te voeren. Gezonde Schiedammers participeren meer, dragen vaker bij aan de leefbaarheid van hun wijk en hoeven minder vaak een beroep te doen op zorg en ondersteuning. Om te kunnen bepalen hoe de Schiedammers er op dit punt voor staan, maken we gebruik van een definitie van de VNG. Deze omvat de meetpunten lichamelijke conditie, psychische problemen, beperkte kennis van taal, geldproblemen, gevoel er niet bij te horen en algemene gezondheid. De uitkomsten daarvan worden weergegeven in een samengesteld rapportcijfer.		

Prestatie	Nulmeting	Doel 2023
5. Huishoudens met drie of meer voorzieningen in het sociaal domein	Verschil met NL: 4,7% (2018)	Verschil blijft constant
Meetinstrument Landelijke CBS-monitor Sociaal Domein. De uitkomsten daarvan worden gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl .	Verbonden partijen/partners - Stroomopwaarts - ROGplus - GRJR	
Toelichting Zelfredzame huishoudens doen minder vaak een beroep op voorzieningen in het sociaal domein. Om de Schiedamse situatie op dit punt te kunnen inschatten, kijken we naar het aandeel huishoudens dat van drie of meer voorzieningen gebruikmaakt. De uitkomst daarvan wordt afgezet tegen het landelijk gemiddelde.		

Kaderstellende beleidsnota's

- Visienota Schiedams maatwerk in het sociaal domein, vastgesteld in 2012
- Kadernota Sociaal domein, vastgesteld in 2012
- Kadernota Jeugd 2014-2019 Een sterke basis! Vastgesteld in 2014
- Kadernota WMO/WPG 2014-2019 Gezond leven in Schiedam, vastgesteld in 2014
- Kadernota Bewegen en sporten Schiedam "Kom maar op!", vastgesteld in 2015
- Uitvoeringsprogramma Bewegen en Sporten in Schiedam 2022-2026 "Vernieuwde energie!", vastgesteld in 2021
- Kadernota sport- en beweegaccommodaties "Klaar voor de toekomst!", vastgesteld in 2021

Meer mogelijkheden voor sociale stijging en maatschappelijke carrière

Zelfredzame Schiedammers maken meer kans op sociale stijging en maatschappelijke carrière. Goed onderwijs met bijbehorende ondersteuning legt het fundament voor jongeren van nu om zich optimaal te ontwikkelen richting een (maatschappelijke) carrière voor straks. Voor Schiedammers die geen onderwijs meer volgen is er ondersteuning richting werk.

Gelijke kansen

We streven naar gelijke kansen voor iedere inwoner. De situatie waarin iemand opgroeit beïnvloedt de kansen voor die persoon om op eigen kracht mee te doen. Daarom investeert de gemeente Schiedam in bijvoorbeeld bestrijding van armoede en bieden we voorzieningen aan scholieren. Door onze deelname aan de Gelijke Kansen Alliantie werken we samen met schoolbesturen aan projecten om problemen en eventueel ongelijke kansen op een later moment te voorkomen.

Scholen vroegen ons om Brede School Academie (BSA) uit te breiden van Oost naar Nieuwland. We onderzoeken de mogelijkheid om IKC Blink en de St. Willibrordus te ontwikkelen tot een Familieschool, met een (zorg)aanbod voor het hele gezin (voorbeeld Amsterdam).

Om aan de vraag op de arbeidsmarkt te voldoen zijn mbo-ers hard nodig. In de techniek, de zorg, de kinderopvang zijn grote tekorten aan personeel. Toch is het imago van het mbo nog te negatief en kunnen mbo-ers nog te vaak moeilijk een stageplek te vinden. We gaan met scholen en bedrijven in gesprek hoe we kunnen zorgen voor meer kansen voor mbo-ers.

Goede opgroeiomgeving

We zorgen ervoor dat jongeren in een veilige en stabiele thuissituatie opgroeien. Bijvoorbeeld door ondersteuning bij opvoeden beschikbaar te stellen als dat nodig is. Daarnaast stimuleren we activiteiten die rolmodellen bieden. Hiermee helpen we jongeren die het thuis moeilijk hebben om hun kansen op zelfredzaamheid te vergroten. Met de integrale opdracht voor jongerenwerk werken Yets Foundation en Gro-up Buurtwerk samen met andere organisaties in Schiedam aan een positieve omgeving van jongeren die hen meer weerbaar maakt tegen negatieve invloeden zoals voortijdig schoolverlaten of criminaliteit.

Goed onderwijs in duurzame en kwalitatief goede schoolgebouwen

Met de Strategische Educatie Agenda (SEA) werken we samen met scholen en kinderopvangorganisaties aan zo goed mogelijke kwaliteit van het onderwijs.

Verminderen onderwijsachterstanden

Onderwijsachterstanden proberen we te voorkomen door zo vroeg mogelijk bijvoorbeeld peuteropvang met voorschoolse educatie aan te bieden. Door goede en tijdige voorlichting stimuleren we meer ouders om hun kind aan te melden bij de peuteropvang. We experimenteren met het verhogen van intensiteit en de kwaliteit. Daaraan koppelen we ondersteuning voor ouders om hun kind te kunnen begeleiden. Ook maken we extra taalonderwijs of bijscholing mogelijk.

Scholen in dezelfde wijk en de gemeente werken samen bij het organiseren van ondersteuning aan scholieren. Tot 2022 werd ondersteuning georganiseerd door scholen die onder hetzelfde bestuur/ samenwerkingsverband vallen. Door per wijk samen te werken organiseren we de ondersteuning dichterbij en efficiënter.

Onderwijshuisvesting

Met het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Schiedam 2021-2036 en het Uitvoeringsprogramma IHP 2021-2024 werken we samen met schoolbesturen en partners aan geschikte en duurzame locaties voor goed onderwijs. Schoolbesturen en partners stellen businesscases op voor projecten uit het Uitvoeringsplan IHP 2021-2024. Na goedkeuring van de businesscases stelt het college het Huisvestingsprogramma onderwijs vast. Het college verwacht dat ten gevolge van gestegen bouw- en energiekosten extra financiering nodig is. Het college zal de gemeenteraad hierover informeren en bij afwijkingen op de gestelde kaders om aanvullende financiën en besluitvorming vragen.

Voorkomen voortijdig schoolverlaten

Een diploma helpt bij het vinden van een baan en om zo veel mogelijk op eigen kracht deel te nemen in de samenleving. De oorzaken zijn divers, daarom investeren we in verschillende activiteiten die voorkomen dat jongeren voortijdig de school verlaten. En in een netwerk dat jongeren de benodigde begeleiding kan bieden.

Passende zorg en ondersteuning

Indien nodig bieden we inwoners ondersteuning die past bij hun persoonlijke situatie. Voor jongeren op school organiseren onder andere de samenwerkingsverbanden en gezinsspecialisten ondersteuning zoveel mogelijk op school en/of aansluitend op school.

Vanaf 1 januari 2023 voert Mevis het MVS-jeugdhulpmodel uit. Samen met ROGplus en de gemeenten Maassluis en Vlaardingen monitoren we de opstart van Mevis als enige verantwoordelijke zorgaanbieder en de verdere invoering van het jeugdhulpmodel.

Global Goals

Programma **Mens en stad in beweging**

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1

Prestatie 2

Prestatie 3

Prestatie 4

Prestatie 5

Prestatie 6

Prestatie 7

Prestatie	Nulmeting	Doel 2023
6. Percentage inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum	Verschil Schiedam NL = + 4,1% (2017)	Verschil blijft constant (2020)
Meetinstrument Integraal inkomens- en vermogensonderzoek (IIV) van het CBS.	Verbonden partijen/partners - Stroomopwaarts	
Toelichting Zelfredzaamheid en een gezonde leefstijl hangen mede samen met de inkomenspositie. Zo doen bijvoorbeeld huishoudens met een laag inkomen minder vaak aan sport. Als indicator wordt daarom gekeken naar het aandeel huishoudens in Schiedam dat een inkomen heeft tot 120% van het sociaal minimum. Dit wordt vergeleken met het landelijk gemiddelde.		
Prestatie	Nulmeting	Doel 2023

Prestatie	Nulmeting	Doel 2023
7. Opleidingsniveau (beroeps)bevolking	Verschil Schiedam-NL = - 6,8%	Verschil Schiedam-NL= -6,0%

Meetinstrument

CBS Statline, opleidingsniveau
Dienst Uitvoering Onderwijs

Toelichting

Kwalitatief goed onderwijs vormt de basis voor sociale stijging en een duurzame toekomst. Een goede (vervolg) opleiding biedt Schiedammers perspectief op werk en draagt bij aan structureel participeren in de samenleving. Om te bepalen hoe de Schiedammers er op dit punt voorstaan, kijken we naar het aandeel inwoners dat een opleiding heeft tot op het niveau basisonderwijs of vmbo. Het landelijk gemiddelde dient als ijkpunt.

Verbonden partijen/partners

- Schoolbesturen PO, VO en Beroepsonderwijs
- Regionaal bureau Leerrecht
- DOCK
- KomKids
- Mundo
- Samenwerkingsverband Onderwijs dat past
- Samenwerkingsverband VO Nieuwe Waterweg Noord
- Stichting Zorg
- De Bibliotheek Schiedam

Kaderstellende beleidsnota's

- Visienota Schiedams maatwerk in het sociaal domein, vastgesteld in 2012
- Kadernota Sociaal domein, vastgesteld in 2012
- Kadernota Jeugd 2014 – 2019 Een sterke basis!, vastgesteld in 2014
- Kadernota WMO/WPG 2014 – 2019 Gezond leven in Schiedam, vastgesteld in 2014
- Lokaal onderwijsbeleid Schiedam, vastgesteld in 2013
- Koersdocument MVS-jeugdhulpmodel, vastgesteld in 2020
- Integraal huisvestingsplan onderwijs Schiedam 2021-2036
- Uitvoeringsprogramma IHP 2021-2024

Ruimtelijke inrichting in samenhang

22%

van de totale begroting is
bestemd voor programma
Ruimtelijke inrichting in samenhang

Doelen

**Hogere kwaliteit van de
ruimtelijke inrichting**

Hogere kwaliteit woningvoorraad

Beter bereikbaar

Duurzamer en gezonder leefmilieu

Prestaties

1. Hoger gemiddeld rapportcijfer buitenruimte
2. Woningbouwproductie Schiedam
3. Gemiddelde WOZ-waarde t.o.v. regionaal gemiddelde stijgt
4. Vergroten van de binding van Schiedammers aan de stad
5. Minder verhuizingen van buiten Schiedam naar het laagste woningmarktsegment
6. Verschuiving gebruik van conventionele auto ten gunste van fiets, ov, elektrische auto waardoor CO₂-uitstoot vermindert
7. Verkeersveiligheid neemt toe
8. Minder uitstoot van CO₂ door woningen en bedrijven
9. Aandeel mensen dat geluidsoverlast ervaart wordt minder
10. Minder huishoudelijk restafval
11. Eigen bijdrage inwoners aan duurzaamheid neemt toe

Global Goals

Ruimtelijke inrichting in samenhang

Inleiding

Op het gebied van de ruimtelijke inrichting zijn er de afgelopen jaren goede bewegingen in gang gezet, zoals op het gebied van wonen, groen en bereikbaarheid. Daar gaat het nieuwe gemeentebestuur nadrukkelijk mee verder. De vijf motto's uit het coalitieakkoord zijn: een (t)huis voor iedereen, een economisch vitale en een bereikbare stad, een sociale en kansrijke stad, een schone, groene en diervriendelijke stad en een veilige stad. Een deel van de realisatie van de ambitie op deze thema's valt binnen het programma Ruimtelijke inrichting in samenhang. De ambities hebben naast een sociale ook een ruimtelijke component.

Binnen het programma Ruimtelijke inrichting in samenhang wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van een aantrekkelijke stad, waar Schiedammers graag willen wonen, werken en verblijven en een stad die aantrekkelijk is voor ondernemers en bezoekers; voor de Schiedammers van nu en voor toekomstige generaties. We werken aan een evenwichtige en samenhangende ontwikkeling van de fysieke stad.

We leven in een tijd die nieuwe uitdagingen met zich meebrengt. Versneld door de coronapandemie veranderen opvattingen over werken en thuis zijn. Actuele opgave is de opvang van oorlogsvluchtelingen en asielzoekers. Als gevolg van de wereldwijde ontwikkelingen op de energiemarkt lijkt de energietransitie een nog hogere urgentie te krijgen. De behoefte aan snelle aanpassingen past niet bij het ontwikkelingstempo van de stad. Veranderingen in de fysieke stad vergen voorbereidingstijd, goed overleg en zorgvuldige afweging. Deze processen vragen tijd. Om in de tussentijd toch in te kunnen spelen op de actuele vraagstukken, wordt onder meer gezocht naar tijdelijke oplossingen, die op een goede manier inhaken op de structuur van de stad en op lange termijn bijdragen aan een duurzame, toekomstbestendige stad.

In de begroting zijn doelen geformuleerd op vier terreinen: openbare ruimte, wonen, mobiliteit en milieu en duurzaamheid. Het programma Ruimtelijke inrichting in samenhang is nauw verbonden met de andere programma's in de begroting. Doel is het bouwen aan een hoogwaardige, duurzame toekomst voor de stad. Rode draad in alle opgaven is dat we in de aanpak actief samenwerken met Schiedammers, met ondernemers en partners, zowel uit Schiedam als van daarbuiten. Integraliteit is het middel om de doelen te bereiken.

Global Goals

Het Begrotingsprogramma Ruimtelijke inrichting in samenhang draagt op de schaal van Schiedam bij aan het dichterbij brengen van 9 van de 17 Global Goals:

Programma **Ruimtelijke inrichting** in samenhang

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

Hogere kwaliteit van de ruimtelijke inrichting

Wat gaan we hiervoor doen en met wie?

De overheid is verantwoordelijk voor de inrichting en het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Daaronder valt ook het ophalen van huisvuil. In de Kadernota Beheer Openbare Ruimte 2017-2021 zijn door de gemeenteraad kaders meegegeven voor het dagelijks beheer, het grootschalig onderhoud en de investeringen in de buitenruimte.

Het bestuurlijke proces voor de nieuwe Kadernota 2023-2028 is in 2022 opgestart. In dit traject nemen we de raad mee in het bepalen van de richtinggevende keuzes voor zowel de nieuwe Kadernota als het nieuw op te stellen verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP 2024-2028). Uitgangspunt hierbij is ongewijzigd beleid ten aanzien van de invulling van de wettelijke zorgplicht en klimaatadaptief beleid. Het college zet hoog in op een schone stad en wil in dat kader versnelling brengen. De inzet voor een schone stad wordt meegenomen in de nieuwe kadernota. Om richting te geven aan inrichting, beheer en onderhoud van het groen in Schiedam is de Groenvisie opgesteld en vertaald in het Uitvoeringsprogramma Groen. Dit programma loopt door in 2023.

Het dagelijks onderhoud is grotendeels ondergebracht in de dienstverleningsovereenkomst met Irado. Hiervoor is jaarlijks ca € 22 miljoen aan exploitatiebudgetten opgenomen in de gemeentebegroting. De overige kleinschalige werkzaamheden in de buitenruimte zijn veelal ondergebracht in raamcontracten en worden gefinancierd uit ca € 15 miljoen aan exploitatiebudgetten.

Groot onderhoud en investeringsprojecten worden uitgevoerd binnen het Integraal UitvoeringsProgramma Buitenruimte (IUPB). Jaarlijks wordt een overzicht gemaakt van de IUPB-projecten die worden voorbereid, uitgevoerd en afgerond. Voor het jaarlijkse programma is voor ca € 18,5 miljoen aan exploitatie- en investeringsbudgetten opgenomen in de gemeentelijke begroting. De projecten in het IUPB pakken we integraal en buurtgericht op. Veel gemeentelijke ambities en doelstellingen, zoals klimaatadaptatie, optimalisatie van mobiliteit en een beweegvriendelijke buitenruimte, zijn onderdeel van deze projecten. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de bewoners.

De gerealiseerde IUPB-projecten, het reguliere onderhoud en de realisatie van het Uitvoeringsprogramma Groen, zorgen voor een hoger waarderingscijfer voor de buitenruimte.

Global Goals

Programma **Ruimtelijke inrichting** in samenhang

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

Prestatie	Nulmeting 2017	Doel 2023
-----------	----------------	-----------

1. Indicator: gemiddeld rapportcijfer buitenruimte:

- parkeergelegenheid	(5,5)
- wegen, paden en pleinen	(6,6)
- groen (perken, plantsoenen en parken)	(6,6)
- straatverlichting	(6,9)

Gemiddeld:	6,4	6,8
------------	-----	-----

Doelstelling: het gemiddelde rapportcijfer wordt hoger

Meetinstrument

Monitor Leefbaarheid en Veiligheid Schiedam

Verbonden partijen

- Irado
- Woonplus

Toelichting

Via de Monitor Leefbaarheid en Veiligheid meten we tweejaarlijks de beleving van de buitenruimte onder de Schiedammers. De waardering van de Schiedammers voor de buitenruimte is een indicator voor de waardering van de Schiedammers voor het beheer en onderhoud van de buitenruimte.

BBV-indicatoren

-

Kaderstellende beleidsnota's

- Stadsvisie Schiedam 2030
- Visie openbare ruimte Schiedam
- Groen-blauwe structuurvisie
- Waterplan Visie 2006-2015
- Klimaatadaptatieplan Schiedam
- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Schiedam (vGRP) 2020-2023
- Kadernota beheer openbare ruimte 2017-2020
- Groenvisie 'Buitengewoon Groen'
- Mobiliteitsvisie 'Samen op weg in Schiedam'
- Handboek Openbare Ruimte

Programma **Ruimtelijke inrichting** in samenhang

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

Hogere kwaliteit woningvoorraad

Wat gaan we hiervoor doen en met wie?

Op het gebied van wonen gebeurt er veel in Schiedam. De Woonvisie 'Groeit als kans voor de stad' geeft koers aan de nieuwbouw en aan de herstructurering van bestaande wijken. Het doel is de kwaliteit van de woningvoorraad in Schiedam te verbeteren door toevoeging van kwalitatief goede woningen en verbetering van de bestaande woningvoorraad.

Regionaal zijn er woningmarktafspraken en verstedelijkingsafspraken gemaakt. Deze gaan ertoe leiden dat er van 2020 tot 2030 7.000 nieuwe woningen worden toegevoegd, waaronder 1.000 nieuwe sociale huurwoningen die bestaande sociale huurwoningen van slechte kwaliteit vervangen. Deze afspraken worden eind 2022 geactualiseerd op basis van nieuwe woonbehoeftecijfers.

In het toevoegen van nieuw aanbod wordt ook ingezet op voldoende woningen voor midden- en hogere inkomensgroepen, zodat Schiedammers wooncarrière kunnen maken in hun eigen stad. Voor de lagere inkomensgroepen moeten voldoende goede woningen beschikbaar blijven. En er moeten voldoende woningen beschikbaar komen voor één- en tweepersoonshuishoudens; vooral voor starters, maar ook voor ouderen (met of zonder zorgvraag).

Aandachtspunt is het behouden van betaalbare woningen in het goedkope en middensegment. We moeten voorkomen dat woningen door marktwerking of aanpassingen niet meer passend zijn voor de doelgroepen waarvoor deze zijn gerealiseerd. Ook bij nieuwbouwprojecten is de aandacht gericht op het op langere termijn betaalbaar houden van de woningen.

Verder besteedt de Woonvisie aandacht aan duurzame woningbouw, beleid ten aanzien van de woningvoorraad,

levensloopbestendig wonen, experimenten met nieuwe woonvormen en met tijdelijk wonen. Uitgangspunt is dat alle nieuwe woningen gasloos worden gebouwd en dat aandacht wordt besteed aan natuurinclusief bouwen, vergroening en biodiversiteit in de woonomgeving. Ook is het noodzakelijk dat de leefbaarheid en de veiligheid in de buurten en wijken de aandacht krijgen. Een evenwichtige woningvoorraad en een aantrekkelijke groenblauwe leefomgeving dragen bij aan een duurzame stedelijke ontwikkeling. Het beleidsveld Wonen werkt dan ook nauw samen met andere betrokken beleidsvelden.

De doelen uit de Woonvisie worden uitgewerkt in meerjarige uitvoeringsprogramma's. In 2023 worden naar verwachting 400 woningen aan de voorraad toegevoegd. Vanaf 2024 zal de uitvoering écht op stoom komen, met een verwachte jaarproductie van meer dan 1.000 woningen. Vanaf 2023 is structureel € 851.000 beschikbaar voor de stimulering (versnelling) van de woningbouwproductie in Schiedam.

Een uitdaging is het bieden van een passende woning voor iedereen, ongeacht inkomen, beperking of kwetsbaarheid. Om complexe woon-zorgopgaven (voor met name bijzondere groepen en zorgbehoevende ouderen) vanuit een integrale benadering aan te kunnen pakken, is een Plan van Aanpak Langer Zelfstandig Wonen opgesteld. Doel is te zorgen dat er voldoende aanbod beschikbaar is van passende woningen met voorzieningen in de directe omgeving.

Een nieuwe extra uitdaging is te zorgen voor huisvesting van urgent woningzoekenden. Deze groep groeit als gevolg van de oorlog in Oekraïne en demografische factoren (zoals

migratie en toename van kleine huishoudens). In 2023 wordt getracht om met tijdelijke en flexibele vormen van huisvesting op deze behoefte in te spelen.

Het rijk ondersteunt Schiedam bij de vernieuwing van de Staatsliedenbuurt in Nieuwland met een bijdrage van € 11 miljoen uit het Volkshuisvestingsfonds. Dit is de opmaat naar de uitvoering van het Nationaal Programma Aanpak kwetsbare wijken voor Nieuwland en Oost, dat op dit moment concreet wordt uitgewerkt.

Kwaliteitsverbetering van de bestaande particuliere voorraad door onder andere funderingsherstel, onderhoud en verduurzaming van de bestaande particuliere voorraad wordt gestimuleerd door een actieve aanpak van het Servicepunt Woningverbetering. Het Servicepunt ondersteunt Schiedamse woningeigenaren ook bij algemene vragen over particuliere woningverbetering, beschikbare subsidieregelingen en leningen. De Afkoppelcoach adviseert over klimaatadaptief inrichten van de tuin.

Voor de aanpak van woonoverlast heeft Schiedam een regisseur, die is ondergebracht bij Veiligheid en de Wet Aanpak Woonoverlast toepast. De inzet van de Wet Bijzondere Maatregelen Grootstedelijke Problematiek (Wbmgp) wordt voor de periode 2022-2025 in aangepaste omvang gecontinueerd (een deel van de oorspronkelijk aangewezen adressen is niet opgenomen in de verlenging).

Op basis van veranderde wetgeving werkt Schiedam aan nieuw woonwagen- en standplaatsenbeleid, dat in 2023 ter besluitvorming zal worden voorgelegd.

Programma **Ruimtelijke inrichting** in samenhang

Paragrafen

Programma

Begroting 2023

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

Op het beleidsveld Wonen neemt Schiedam deel aan verschillende bovenlokale gremia, zoals het G4O overleg, de landelijke leerkringen Wbmpp en Aanpak Goed Verhuurderschap van het Ministerie van BZK.

Global Goals

Programma **Ruimtelijke inrichting** in samenhang

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

Prestatie	Nulmeting 2017	Doel 2023
2. Woningbouwproductie Schiedam	89	1.200 woningen gerealiseerd vanaf 2019

Doelstelling: in de periode 2019-2022 worden 1.200 woningen gebouwd

Meetinstrument

BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen)

Verbonden partijen

- Woonplus

Toelichting

De doelen uit de Woonvisie worden uitgewerkt in meerjarige uitvoeringsprogramma's. In 2023 worden naar verwachting 400 woningen aan de voorraad toegevoegd. Vanaf 2024 zal de uitvoering écht op stoom komen, met een verwachte jaarproductie van meer dan 1.000 woningen.

BBV-indicatoren

- Nieuwbouwwoningen

Programma **Ruimtelijke inrichting** in samenhang

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

Prestatie	Nulmeting 2018	Doel 2023
3. Indicator: gemiddelde WOZ-waarde van de woningen ten opzichte van het regionaal gemiddelde	Schiedam € 156.000,- t.o.v. regio: € 183.730,- 15,1% lager	Vershil Schiedam met het regiogemiddelde 14,5% lager
Doelstelling: de negatieve afwijking van de gemiddelde WOZ-waarde in Schiedam ten opzichte van het regionaal gemiddelde wordt kleiner		
Meetinstrument CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek)	Verbonden partijen -	
Toelichting De vergelijking van de WOZ-waarde in Schiedam met het regionale gemiddelde is bedoeld om te zien of de positie van Schiedam ten opzichte van de buurgemeenten verbetert. Dit beeld is de afgelopen jaren vertekend doordat in Rotterdam bijzonder veel woningen zijn toegevoegd in het hoge woningmarktsegment en de prijzen in de centrumgemeente Rotterdam, goed voor de helft van de woningvoorraad in de regio, de grootste stijgingen te zien geven.	BBV-indicatoren - WOZ-waarde woningen	

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

Prestatie	Nulmeting 2017	Doel 2023
4. Indicator: het percentage huishoudens in het midden- en hogere woningmarktsegment dat verhuist binnen Schiedam ten opzichte van het totale aantal Schiedamse huishoudens in het midden- en hogere woningmarktsegment dat verhuist	70,6%	75%
Doelstelling: vergroten van de binding van Schiedammers aan de stad		
Meetinstrument Een combinatie van BRP (Basis Registratie Personen) en de WOZ-registratie (Waardering Onroerende Zaken)	Verbonden partijen - Woonplus	
Toelichting Met deze indicator wordt duidelijk of het meer Schiedammers in het midden en hogere segment lukt een woning te vinden binnen Schiedam.	BBV-indicatoren - Demografische druk	

Programma **Ruimtelijke inrichting** in samenhang

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

Prestatie	Nulmeting 2017	Doel 2023
5. Indicator: percentage van de totale instroom dat een woning betreft in het laagste woningmarktsegment	77,9%	70%
Doelstelling: minder verhuisbewegingen van buiten Schiedam naar het laagste woningmarktsegment in Schiedam		
Meetinstrument Een combinatie van BRP (Basis Registratie Personen) en de WOZ-registratie (Waardering Onroerende Zaken)	Verbonden partijen - Woonplus	
Toelichting Met deze indicator wordt duidelijk of de instroom in het laagste woningmarkt segment wordt afgeremd en of de totale instroom in Schiedam gedifferentieerder wordt doordat het aandeel instromers in het midden en hogere segment toeneemt.	BBV-indicatoren - Demografische druk	

Kaderstellende beleidsnota's

- Stadsvisie Schiedam 2030
- Woonvisie 'Groeit als kans voor de stad'
- Beleidsnota Woonruimtevoorraadbeheer
- Woonwagengebeleid

Programma **Ruimtelijke inrichting** in samenhang

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

Beter bereikbaar

Wat gaan we hiervoor doen en met wie?

Een goede bereikbaarheid zorgt ervoor dat Schiedam een aantrekkelijke stad is voor bewoners en bedrijven om zich te vestigen en draagt zo bij aan de ontwikkeling van de stad. Het is een belangrijke schakel in de stedelijke, sociale en duurzame ontwikkeling van Schiedam. Bereikbaarheid heeft een belangrijke verbinding met de andere opgaven.

De Mobiliteitsvisie 'Op weg naar de toekomst' gaat in op de betekenis van mobiliteit, in samenhang met andere opgaven zoals wonen, groen en economie en wat mobiliteit betekent voor de openbare ruimte. De verstedelijkingsopgave maakt dat keuzes nodig zijn in het gebruik van de beschikbare ruimte. Mobiliteitskeuzes en vooral het parkeervraagstuk vragen om nieuwe oplossingen, om de kwaliteit en bereikbaarheid van de stad op niveau te houden. De Mobiliteitsvisie geeft richting aan een betere doorstroming van autoverkeer, een betere bereikbaarheid per openbaar vervoer en minder parkeerdruk in de wijken.

Met het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2021-2025 is de visie vertaald in maatregelen, echter op de beoogde projecten vindt heroriëntatie plaats. Met de zienswijze van de raad over betaald parkeren (december 2021) valt de beoogde financiering van een deel van het uitvoeringsprogramma weg. Projecten die uit huidige budgetten gefinancierd kunnen worden of onderdeel uitmaken van onderhoudsopgaven uit het IUPB, kunnen doorgaan.

Bereikbaarheid in de regio

Schiedam maakt deel uit van het stedelijke netwerk van de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag. De centrale ligging maakt dat Schiedam met alle vervoerwijzen uitstekend bereikbaar is. Ook in de regio zorgen verstedelijking, economische groei en intensiever gebruik van de ruimte

voor nieuwe uitdagingen. Om de groeiende vervoervraag de ruimte te geven binnen het bestaande stedelijke gebied, willen we ervoor zorgen dat inwoners duurzame mobiliteitskeuzes kunnen maken. Er komt meer focus op lopen, fietsen, OV en deelmobiliteit. Met deze mobiliteitstransitie draagt ieder bij aan een bereikbare, duurzame, leefbare en verkeersveilige stad en legt mobiliteit minder beslag op de ruimte.

Verduurzaming van mobiliteit vindt plaats langs drie uitvoeringslijnen: verminderen, veranderen en verschoneren. Doel is om de leefbaarheid en bereikbaarheid van een groeiende stad te verbeteren en bij te dragen aan de reductiedoelen die regionaal, landelijk en internationaal zijn vastgelegd. Schiedam is sterk verbonden met de regio en in regionaal verband wordt samengewerkt om de mobiliteit te verduurzamen.

Fietsnetwerk

In Schiedam werken we aan het verbeteren van het fiets- en langzaamverkeersnetwerk en van de stallingsvoorzieningen, onder andere bij het station. Samen met buurgemeenten en met de MRDH wordt de Metropolitane fietsroute tussen Rotterdam en Naaldwijk ontwikkeld. Deze is bedoeld om ruimte te geven aan snellere fietsers, om zo het gebruik van de fiets voor woon-werkverkeer te bevorderen en om een nieuwe, aantrekkelijke verbinding te bieden voor recreatieve fietsers.

Openbaar vervoer

Het openbaar vervoer in Schiedam is belangrijk voor de bereikbaarheid en leefbaarheid van de stad en op dit terrein gebeurt veel. Prorail werkt aan spoorverdubbeling tussen Schiedam en Rotterdam. Schiedam Centrum blijft

intercitystation, waarbij een kwaliteitsimpuls voor het station noodzakelijk is. Inzet is een aantrekkelijk OV-knooppunt én een schakel, die de bestaande stad verbindt met Schieveste en het Schiedistrict.

Samen met MRDH maken we ons blijvend sterk voor de spoorverdubbeling tussen Delft en Schiedam én voor de realisatie van Station Kethel.

Uit veiligheidsoverwegingen wordt op korte termijn de spoorwegovergang Kandelaarweg (Kerkbuurt) gesloten. Om voor lokaal verkeer de verbinding tussen beide zijden van het spoor te behouden, moet een nieuwe onderdoorgang worden gerealiseerd.

De dienstverlening en beschikbaarheid van het lokale OV staat onder grote druk. Vanuit een regionale betrokkenheid en bereidheid tot samenwerken met MRDH en vervoerders, blijven we ons inzetten voor een zo goed mogelijke beschikbaarheid van OV in alle wijken. Verbetering van de OV-dienstverlening is nodig, om iedereen een passende reismogelijkheid te bieden. Fijnmazig lokaal OV bestaat uit vaste buslijnen, waaronder de nieuwe Ringlijn. Met aanvullende flexibele, vraagafhankelijke vervoermogelijkheden (zoals Argosmobiel) behouden inwoners met specifieke vervoervragen de mogelijkheid om te reizen.

Autoverkeer en verkeersveiligheid

Het doorgaande autoverkeer wordt zo vlot en veilig mogelijk afgewikkeld via de hoofdroutes in en om de stad. Een goede doorstroming op de Ruit van Rotterdam en de bijbehorende afritten is van groot belang. We zetten blijvend en slim in op een goede bereikbaarheid van onze woonwijken en werklocaties. Om de economische ontwikkeling van Schiedam blijvend mogelijk te maken en tegelijk de

Programma **Ruimtelijke inrichting** in samenhang

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

leefbaarheid te borgen, is bijzondere aandacht nodig voor logistiek verkeer in en om de stad.

Op het gebied van verkeersveiligheid werkt de gemeente zowel aan de ‘zachte’ als aan de ‘harde’ kant. De gemeente blijft zich in 2023 inzetten voor educatie op scholen en de Verkeersveiligheidsbox blijft beschikbaar voor bewoners. De gemeente zet zich in voor een verkeersveilige infrastructuur met een risicogestuurde aanpak van wegvakken en verkeerssituaties en blijft de situatie monitoren. Schiedam sluit hiermee aan bij het landelijke streven naar nul verkeersslachtoffers: ‘Maak een punt van nul’.

Parkeren

Het uitbreiden van betaald en vergunninghoudersparkeren is opgenomen in de Mobiliteitsvisie, met als doel de parkeerdruk omlaag te brengen en de leefbaarheid te vergroten. Het invoeren van betaald parkeren kan alleen plaatsvinden als daarvoor draagvlak is. In het najaar van 2022 starten we met een draagvlakmeting in de wijk West. In 2023 en 2024 zal gestart worden met de draagvlakmeting in Zuid en delen van Nieuwland. Afhankelijk van de resultaten van deze metingen zal per wijk of buurt een besluit worden genomen tot invoering.

Stadsdistributie

Schiedam heeft in 2018 de Green Deal Zero Emissie Stadslogistiek ondertekend, met daarin gezamenlijke ambities voor de verduurzaming van logistiek in Nederland. Voor de uitvoering wordt een Actieplan Stadsdistributie opgesteld, in samenspraak met de partners in de stad (ondernemers en centrummanagement) en afgestemd met de gemeente Rotterdam. Voor de binnenstad wordt gewerkt aan een bereikbaarheids- en toegankelijkheidsplan, waar bevoorradings/logistiek, selectieve toegang (bijvoorbeeld zero emissie), venstertijden en camerahandhaving onderdeel van zijn.

Global Goals

Programma Ruimtelijke inrichting in samenhang

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

Paragrafen

Programma

Begroting 2023

Prestatie	Nulmeting 2017	Doel 2023
6. Indicator: CO ₂ -uitstoot binnen de bebouwde kom:		
- Benzine/diesel/lpg-auto:	19.842 ton	
- Autobus:	850 ton	
- Bestel- en vrachtwagen:	7.376 ton	
- Tweewielers:	738 ton	
Totaal:	28.806 ton	24.485 ton

Doelstelling: verschuiving van het bezit en gebruik van brandstofauto's (benzine/diesel/LPG) naar duurzame vervoerwijzen zoals lopen, fiets, OV en elektrische (deel) auto binnen de bebouwde kom.

Meetinstrument

Klimaatmonitor Rijkswaterstaat

Toelichting

Het Schiedamse beleid is erop gericht andere vormen van vervoer (lopen, fietsen, deelmobiliteit en OV) te stimuleren ten behoeve van verstedelijking/verdichting en ander gebruik van de openbare ruimte als ontmoeten, sporten en bewegen, meer groen en water.

De indicator om dit te meten is de uitstoot van CO₂. Hoewel de CO₂-concentratie in de lucht niet per se iets zegt over de luchtkwaliteit, is het wel zo dat maatregelen die de CO₂-uitstoot terugdringen, ook vaak effect hebben op de uitstoot van stoffen als fijnstof en roet. Dit zijn wel indicatoren voor de luchtkwaliteit.

Met het bijhouden van de CO₂-concentratie wordt ook gelijk inzichtelijk wat de bijdrage van het verkeer is aan de klimaatdoelen. Het doel voor 2022 is bepaald op basis van de in MRDHverband afgesproken doelstelling, om in 2025 een CO₂-reductie te hebben bereikt van 30% ten opzichte van 2015. Omgerekend naar de periode 2017-2022 betekent dat we streven streven naar een CO₂-reductie van 14%. Op grond daarvan is de doelstelling voor 2022 berekend.

Verbonden partijen

- DCMR Milieudienst Rijnmond

BBV-indicatoren

-

Programma **Ruimtelijke inrichting** in samenhang

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

Prestatie	Nulmeting 2017	Doel 2023
-----------	----------------	-----------

7. Indicator: het aantal verkeersongevallen met letselschade.

120

Maximaal 90

Doelstelling: verbeteren van de verkeersveiligheid. Dit uit zich in een afname van het aantal verkeersongevallen met letselschade met (minimaal) 25%

Meetinstrument

VIA (Verkeers Incidenten Administratie)

Verbonden partijen

-

Toelichting

Het aantal ongevallen wordt landelijk bijgehouden, met daarbij ongevallen met letselschade. Dit is een indicator voor het inzichtelijk maken van de verkeersveiligheid.

BBV-indicatoren

- Ziekenhuisopname n.a.v. verkeersongevallen met motorvoertuig
- Ziekenhuisopname n.a.v. verkeersongeval met fietser

Verkeersongevallen komen voort uit menselijk handelen en zijn nooit helemaal te vermijden, maar maatregelen om de verkeersveiligheid te verbeteren hebben wel mede tot doel om het aantal ongevallen te verminderen. Het streven is gericht op nul verkeersslachtoffers: 'Maak een punt van nul'.

Kaderstellende beleidsnota's

- Stadsvisie Schiedam 2030
- Mobiliteitsvisie 'Samen op weg in Schiedam'

Programma **Ruimtelijke inrichting** in samenhang

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

Duurzamer en gezonder leefmilieu

Wat gaan we hiervoor doen en met wie?

Voor een toekomstbestendige en gezonde stad werken we aan de energietransitie en een circulaire economie. Om de doelstellingen te halen, werken we samen met partijen in de stad en met bewoners. Wij geven daarbij het goede voorbeeld door onze eigen organisatie en eigendommen duurzamer te maken.

Duurzame ontwikkeling van de stad staat centraal in de stedelijke ontwikkeling. Het gaat er daarbij om de klimaatdoelstellingen voor reductie van energiegebruik en CO₂-uitstoot te halen én de uitstoot van schadelijke stoffen (schadelijk voor de gezondheid en het milieu) zoveel mogelijk terug te dringen. Ook het werken aan een klimaatbestendige en waterrobuuste stad is onderdeel van dit doel. In dit kader zijn de Transitievisie Warmte, het Klimaatbeleid en het Klimaatadaptatieplan vastgesteld.

Schiedam draagt actief bij aan de Regionale Energiestrategie (RES) van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. De RES geeft op regionaal niveau invulling aan het nationale Klimaatakkoord. Samen met 22 andere gemeenten, 4 waterschappen, de provincie, netbeheerders en maatschappelijke belangenorganisaties werkt Schiedam aan de ontwikkeling van een betaalbare, betrouwbare, duurzame en veilige energievoorziening voor iedereen. Het energiesysteem van de toekomst kent diverse bronnen, wordt flexibel ingericht en is kostbaar. Voor een succesvolle uitvoering en het benutten van kansen die anders buiten bereik zouden blijven is bovengemeentelijke samenwerking een vereiste.

Eén van de uitgangspunten van de RES is het zo veel mogelijk gebruikmaken van (bedrijfs)daken voor het

opwekken van zonne-energie. De doelstelling bij de Uitvoeringslijn Elektriciteit is om 40% van de geschikte daken te voorzien van zonnepanelen per 2030. Door diverse inspanningen is het aantal zonnepanelen in Schiedam de afgelopen jaren fors gestegen. Op dit moment is 17% van de beschikbare daken in Schiedam voorzien van zonnepanelen.

De eerste (bestaande) wijk die we aardgasvrij maken is Groenord. Met het project Nieuwe Energie voor Groenord combineren we het aardgasvrij maken van de wijk met andere ontwikkelingen, waardoor we kunnen zorgen voor positieve (sociale) resultaten en het minimaliseren van de overlast van werkzaamheden. De omgevingsvergunning voor de aanleg van de warmteleiding is verleend aan Eneco. Medio 2022 is Eneco gestart met de aanleg van het eerste gedeelte van de warmteleiding voor het warmtenet.

We blijven druk bezig met het sturen op een zo duurzaam mogelijke nieuwbouwvoorraad. Dit doen we door het vertalen van onze ambities op het gebied van duurzame ruimtelijke ontwikkeling naar concrete kaders en ambities voor projecten (woningbouw, bedrijven en andere stedelijke ontwikkelingen) en hierover in gesprek te gaan met ontwikkelaars.

Een belangrijk aspect van een gezond leefmilieu is de milieukwaliteit (waaronder luchtkwaliteit en geluidhinder). De verbetering van de luchtkwaliteit en het verminderen van geluidsoverlast blijven belangrijke opgaven voor Schiedam. De invloed die Schiedam heeft op die kwaliteit, beperkt zich tot maatregelen die binnen de gemeente zelf kunnen worden genomen. In Schiedam wordt de uitvoering van de maatregelen uit het vigerende Actieplan Lucht en Geluid en

het Geluidsplan Industrierrein Schiedam Zuid ook in 2023 voortgezet. Daarnaast zal in 2023 een vernieuwd Actieplan Lucht en Geluid worden ontwikkeld en ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden aangeboden. Ook streven we ernaar om in het omgevingsplan specifiek gebiedsgericht milieubeleid op te nemen.

De verwachting is dat met de invoering van de Omgevingswet de Schiedamse doelen nog beter waar te maken zijn. De wet biedt ruimte voor lokaal maatwerk waarmee we de kansen én bedreigingen samen met bewoners, ondernemers en instellingen in onze stad doeltreffender tegemoet kunnen treden. Daarnaast werken wij in de Metropoolregio en daarbuiten samen met onze regionale partners en met het Rijk om onze doelen te bereiken.

Schiedam ondersteunt initiatieven voor het verduurzamen van schoolgebouwen en het aanleggen van groenblauwe schoolpleinen. Daarnaast wordt in samenwerking met Stichting Milieu Dichterbij (SMD) natuur- en milieuonderwijs aangeboden aan alle Schiedamse basisscholen.

Het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten van de stad is een opgave die we ook in de komende jaren verder uitwerken. Om Schiedammers en Schiedamse ondernemers te informeren en betrekken loopt de campagne Schiedam Waterklaar. Klimaatadaptatie is, net als andere aspecten van duurzaamheid (zoals energie en circulair bouwen), een vast punt van aandacht in alle gebiedsontwikkelingen en (her)inrichtingsplannen voor stadsdelen, wijken en straten. Klimaatadaptatie krijgt ook bij particuliere initiatieven de

Programma **Ruimtelijke inrichting** in samenhang

Paragrafen

Programma

Begroting 2023

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

aandacht. Het klimaatbestendig en waterrobuust inrichten van de stad heeft in veel gevallen een directe relatie met het verbeteren van de biodiversiteit in de stad. Ook daar is steeds meer aandacht voor. Zo worden er steeds meer (bouw)projecten gerealiseerd die niet alleen leefruimte bieden voor de Schiedammer, maar ook voor de stadsnatuur.

De gemeente en Irado realiseren in de komende periode een Circulair Ambachtscentrum aan de Fokkerstraat, direct naast de huidige milieustraat. Het Circulair Ambachtscentrum is een lokale samenwerking tussen de milieustraat, kringloopwinkel Het Goed en maakbedrijven, met als doel afvalstromen te voorkomen door producten en materialen te hergebruiken, te repareren en op te knappen. De benodigde werkzaamheden (ambachten) bieden tal van kansen voor onderwijs, educatie en (sociale) werkgelegenheid. Een Circulair Ambachtscentrum draagt bij aan de gewenste vermindering van de hoeveelheid restafval, het stimuleren van lokale initiatieven én het genereren van (sociale) werkgelegenheid.

Global Goals

Programma **Ruimtelijke inrichting** in samenhang

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

Prestatie	Nulmeting 2017	Doel 2023
8. Indicator: uitstoot van CO ₂ door:		
- woningen (gemiddeld)	3,0 ton	2,6 ton
- bedrijven (totaal)	146.674 ton	126.140 ton
Doelstelling: vermindering van de CO ₂ -uitstoot van woningen en bedrijven (door gas en elektriciteitsgebruik)		

Meetinstrument

Klimaatmonitor Rijkswaterstaat

Verbonden partijen

- DCMR Milieudienst Rijnmond

Toelichting

Het klimaatbeleid is erop gericht de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en het gebruik van duurzame bronnen te stimuleren. Dit komt tevens ten goede aan de luchtkwaliteit. Een goede indicator voor het behalen van de klimaatdoelen is de CO₂-uitstoot; hier alleen voor woningen en bedrijven. De bijdrage van het verkeer is als indicator meegenomen onder 6. De CO₂-uitstoot wordt op nationaal niveau gemeten en berekend door Rijkswaterstaat. Eind 2015 is in het klimaatakkoord van Parijs afgesproken dat in 2050 woningen (gebouwde omgeving) en industrie (vrijwel) geen CO₂ meer uitstoten. Omgerekend naar de periode 2017-2022 betekent dat, dat wordt gestreefd naar een CO₂-reductie van 14%. Op grond daarvan is de doelstelling voor 2022 berekend.

BBV-indicatoren

- Hernieuwbare elektriciteit

Programma **Ruimtelijke inrichting** in samenhang

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

Prestatie	Nulmeting 2017	Doel 2023
9. Indicator: aandeel mensen dat geluidsoverlast ervaart		
- Geluidsoverlast autoverkeer	55%	52%
- Geluidsoverlast vliegtuigverkeer	10%	9%
- Industrielawaai	26%	25%
- Lawaai op straat	59%	56%

Doelstelling: vermindering van het aandeel geluidgehinderden met 5% voor elke bron van geluidsoverlast

Meetinstrument

Monitor Leefbaarheid en Veiligheid Schiedam

Verbonden partijen

- DCMR Milieudienst Rijnmond

Toelichting

De mate waarin Schiedammers geluidsoverlast ervaren, wordt elke twee jaar gemeten via de Monitor Leefbaarheid en Veiligheid. Daaraan doen 8.000 Schiedammers mee. Op grond daarvan is bekend welk deel van de Schiedammers geluidsoverlast ervaart van wegverkeer, vliegverkeer, industrie en lawaai op straat. Het streven is erop gericht dat per bron in 2022 5% minder Schiedammers geluidsoverlast ervaren.

BBV-indicatoren

-

Programma **Ruimtelijke inrichting** in samenhang

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

Prestatie	Nulmeting 2017	Doel 2023
10. Indicator: huishoudelijk restafval	265	160 kg

Doelstelling: verbetering van het gescheiden aanbieden van afval en daarmee vermindering van de gemiddelde hoeveelheid restafval per huishouden

Meetinstrument

CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek)

Verbonden partijen

- Irado

Toelichting

Voor het bijhouden van gegevens over afvalscheiding wordt gebruikgemaakt van de gegevens die het Centraal Bureau voor de Statistiek landelijk bijhoudt. Omdat het CBS nog geen rekening houdt met de vermindering van de hoeveelheid restafval door nascheiding zijn de gegevens verrijkt met de gegevens over de nascheiding uit de rapportage van Irado. Het CBS biedt nog geen gegevens over het jaar 2021 en ook dat getal is ontleend aan de rapportage van Irado.

BBV-indicatoren

- Fijn huishoudelijk restafval

Jaartal	2017	2018	2019	2020	2021
Restafval voor nascheiding (kg per inwoner) (CBS)	306	302	293	306	302
Restafval na nascheiding (kg per inwoner) (Irado)	251	194	191	207	198
Afvalscheidingspercentage	43	56	56	56	57

Programma **Ruimtelijke inrichting** in samenhang

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

Prestatie	Nulmeting	Doel 2023
11. Indicator: eigen bijdrage van inwoners aan duurzaamheid uitgedrukt in percentage van het totaal aantal huishoudens in Schiedam	pm	pm
Doelstelling: het percentage huishoudens dat bijdraagt aan duurzaamheid stijgt.		
Deze indicator wordt nog herijkt.		
Meetinstrument Duurzaamheidsenquête	BBV-indicatoren -	
Toelichting De eigen bijdrage van Schiedammers aan duurzaamheid is in 2015 gemeten via een duurzaamheidsenquête. Daarbij is gevraagd naar zaken als: gescheiden aanbieden van afval, rekening houden met energieverbruik bij vervangen van apparaten, reizen met fiets of openbaar vervoer, energiebesparende maatregelen in de woning en zonnepanelen, duurzame voeding en minder gebruik van plastic, mate waarin men zich inzet voor het milieu. De nieuwe duurzaamheidsenquête is recent gehouden. Daarin zijn ook nieuwe en andere duurzaamheidsambities van de gemeente meegenomen. Op grond hiervan wordt de doelstelling bepaald.	Verbonden partijen -	

Programma **Ruimtelijke inrichting** in samenhang

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1	Prestatie 2	Prestatie 3	Prestatie 4	Prestatie 5	Prestatie 6	Prestatie 7	Prestatie 8
Prestatie 9	Prestatie 10	Prestatie 11					

Economie in ontwikkeling

13%

van de totale begroting is
bestemd voor programma
Economie in ontwikkeling

Doelen

Sterker vestigingsklimaat

Vitalere Binnenstad

Meer cultuurbeleving

Sterker imago van Schiedam

Prestaties

1. Waardeontwikkeling vastgoed*
2. Waardering als vestigingsplaats
3. Economische veerkracht Binnenstad*
4. Ruimtegebruik
5. Bezoekers binnenstad
6. Waardering culturele instellingen
7. Waardering evenementen

Global Goals

* Indicatoren behorend bij de gebiedsopgaven

Economie in ontwikkeling

Inleiding

Eind 2021 stelden we de Economische Visie vast. In 2023 gaan we de doelen en thema's die we hierin formuleerden, realiseren. Ook werken we aan de brede welvaart in onze stad. We werken toe naar een optimaal vestigingsklimaat om toekomstbestendig te kunnen ondernemen, investeren en groeien met passende werkgelegenheid en een goed voorzieningenniveau dat inwoners en bezoekers een optimale beleving garandeert.

Binnen deze doelstelling is nadrukkelijk aandacht voor Schiedam als historische stad met een hoge belevingswaarde. Deze belevingswaarde wordt ingevuld door een aantrekkelijk historisch centrum met culturele voorzieningen en bijpassende evenementen. Schiedam profileert zich met het 'Dutch Distillers District' als stad van gedistilleerd; hiermee grijpen we terug naar het rijke verleden van de stad.

We sluiten bij de uitvoering van het economisch beleid aan op het beleid van de provincie en met name op het door de MRDH ontwikkeld beleid. Hiernaast leggen we de relatie met andere gemeentelijke begrotingsdoelen en het collegeakkoord en maken we mogelijk een koppeling met de Sustainable Development Goals (SDG's), passend bij een Global Goals gemeente.

Programma **Economie** in ontwikkeling

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1

Prestatie 2

Prestatie 3

Prestatie 4

Prestatie 5

Prestatie 6

Prestatie 7

Sterker vestigingsklimaat

Inleiding

De doelstellingen uit de Economische Visie werken we binnen een aantal samenhangende thema's: Dienstverlening & Partnerschap; Innovatie en Innovatief vestigingsklimaat; Samenwerken & Netwerken; Circulaire economie; Onderwijs & Arbeidsmarkt en Vrijtijdseconomie. Daarnaast werken we, vanuit de ruimtelijke dimensie, aan de versterking van het economisch vestigingsklimaat via de bij de visie behorende Strategie werklocaties, inclusief geplande gebiedsontwikkelingen voor het SchieDistrict, Havens, Nieuw-Mathenesse en de Binnenstad.

De onderwerpen duurzaamheid en circulariteit en de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt vormen een grote uitdaging en zijn belangrijker dan ooit voor een duurzaam sterke economie. Zij vragen nadrukkelijk integrale aandacht met als doel duurzaam werkgelegenheid te behouden en te creëren. Dit is een opgave van de gemeente, maar ook van onze samenwerkingspartners en het bedrijfsleven. Kansen voor een duurzaam sterk vestigingsklimaat vinden we in de ligging van Schiedam in de regio en historisch aanwezige bedrijfsclusters: de ambachtelijke maakindustrie (nu, innovatieve High Tech Systemen en Materialen en maritieme offshore) en het jeneververleden. Met 'Maken' en 'Beleven' benutten we kansen om te werken aan de economie en een brede welvaart. Dit vertaalt de onlosmakelijke link met Schiedams sociaal, demografisch, cultureel en historisch erfgoed: haar DNA.

Een duurzaam sterk economisch vestigingsklimaat draagt bij aan een goed imago van Schiedam en de aantrekkelijkheid als woonplaats, vestigingslocatie voor bedrijven en de potentie als samenwerkingspartner. Structurele profilering

van Schiedam als aantrekkelijke vestigingsplaats en plek van belang in de regio is nodig. Dat vraagt in de basis om moderne vraaggestuurde gemeentelijke producten en diensten en om een continue verbinding met het bedrijfsleven en diens behoeften en wensen.

SchieDistrict

Het doel van de gebiedsontwikkeling SchieDistrict is een sociale en een economische stijging te bewerkstelligen van Schiedam en de Schiedammers. Dit ondersteunt het streven naar brede welvaart. Iedereen in Schiedam moet fijn kunnen wonen, werken, verblijven en zich een leven lang kunnen ontwikkelen.

Inzet voor 2023:

- Voortzetten van uitgifte van gronden in erfpacht in de Spaanse Polder en 's-Gravelandsepolder conform het Ontwikkelperspectief, het toetsingskader Duurzaamheid bedrijventerreinen en het Materialenpaspoort. Dit alles op basis van een nieuwe, geïntegreerde grondexploitatie en een stedenbouwkundig kader voor deze bedrijventerreinen;
- Het opstellen van een schetsontwerp voor de inrichting van de openbare ruimte conform het Duurzaamheidskader bedrijventerreinen;
- Voortgaan met bouwrijp en functievrij maken van Schieveste in opdracht van gemeente door CAS;
- Starten met de voorbereidingen samen met Prorail voor de onderdoorgang bij de Horvathweg;
- De voorbereidende onderhandelingen voor de volgende gronduitgifte op Schieveste;
- Begeleiden van de aanvraag omgevingsvergunning voor de hotelontwikkeling op Schieveste;

- Uitwerking van de opdracht om de Peperklip-locatie te ontwikkelen;
- De doorontwikkeling van de Mechatronica Innovatie Campus Schiedam, in samenwerking met onderwijsinstellingen, marktpartijen waaronder SDK en ondernemers;
- Het uitwerken van de aanpak Leven Lang Ontwikkelen om een betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt te realiseren en inwoners van Schiedam de mogelijkheid te bieden zich te kunnen ontwikkelen en te participeren;
- Continueren van de samenwerking met Rotterdam bij de aanpak ondermijnende activiteiten op de bedrijventerreinen;

Schiedamse havens - Maritiem Cluster

De Schiedamse havens, een Maritiem Cluster met innovatieve bedrijven, zijn een belangrijk onderdeel van Schiedam, samenwerking is de sleutel om dit gebied vitaal te houden. Daartoe werken we samen met verschillende partijen waaronder: bedrijven, omwonenden, het Havenbedrijf Rotterdam, onze regiopartners, belangenverenigingen en met kennisinstellingen.

Om dit gebied blijvend vitaal te houden zetten we in op het bereikbaar houden van het gebied. Daarbij richten we ons op de mobiliteitstransitie, openbaar vervoer en fietsvoorzieningen. We streven naar een optimaal vestigingsklimaat met goede voorzieningen voor ondernemers en werknemers, we zoeken naar de balans tussen werkgelegenheid en een gezonde leefomgeving, en stimuleren duurzaamheid en innovatie.

Programma **Economie** in ontwikkeling

§ Paragrafen € Programma

Begroting 2023

Prestatie 1

Prestatie 2

Prestatie 3

Prestatie 4

Prestatie 5

Prestatie 6

Prestatie 7

45

Na de vaststelling van het Ruimtelijk Economisch Raamwerk is er in 2023 een heldere uitvoeringsagenda van projecten en programma's. Specifieke aandacht krijgen de milieuruimte (geluid), onderzoek naar walstroom, onderzoek naar de herontwikkeling van het slibdepot, de mobiliteitstransitie, klimaatadaptatie met voorzieningen voor werknemers en het openen van een GREX voor de nog te ontwikkelen kavels in de Nieuwe Waterwegstraat.

De uit de Maritieme Onderwijs & Innovatie Campus (MOIC) ontstane Crest blijven we volgen en verbinden aan andere onderwijsinitiatieven in onze stad en regio. We bouwen de Maritieme community verder uit onder andere met werkbezoeken waarmee de banden tussen de Merwe-Vierhavens, de RDM Campus en de Schiedamse zeehavens worden aangehaald.

De strategie om Schiedam in samenwerking met regiopartners te positioneren als aantrekkelijke vestigingslocatie voor maritieme en ook defensie-industrie wordt voortgezet. Net als de promotie van het havengebied als Maritiem Cluster met hoogwaardige bedrijven.

Nieuw-Mathenesse/Nieuwe Maas – Schiedamse makers- en distilleercluster

De uitwerking van het Ruimtelijk Raamwerk dat in 2021 is gemaakt voor het Noordelijke gedeelte en het distilleercluster wordt voortgezet, met name de woningbouwopgave op het glasfabriek terrein en de Deventer3Hoek. De ambitie daarbij is om van Nieuw-Mathenesse een modern, stedelijk en gastvrij gebied te maken om te werken, wonen en recreëren. Klimaatadaptatie, circulariteit en dijkversterking worden daarin integraal meegenomen. Er worden betere verbindingen gemaakt met de Schiedamse binnenstad, station Schiedam Centrum en M4H. Programmatisch wordt in het noordelijk deel ingezet op een gemengd gebied met

maximaal 75% wonen, het distilleercluster wordt versterkt en het zuidelijk deel blijft bedrijventerrein, waarbij ingezet wordt op de intensivering of het beter benutten van het terrein.

Inzet voor 2023:

- Afronden van het ruimtelijk raamwerk voor het Gustoterrein en Nieuwe Maas.
- Inzetten op versterking van de samenwerking tussen ondernemers.
- Komen tot een wenselijke invulling met bedrijven/bedrijfsbranches van de zuidelijke deelgebieden (Nieuwe Maas en Gustoweg), die het lokale en regionale vestigingsklimaat complementeert. Hierbij hoort het ontwikkelen van een strategisch acquisitieplan.
- Strategie ontwikkelen voor optimalisatie en versterking van het distilleercluster.
- Verbindingen met de omgeving versterken met als doel de binnenstad en het station voor toekomstige gebruikers van Nieuw-Mathenesse beter bereikbaar te maken. Zoals vermeld in de mobiliteitsvisie die in 2021 is vastgesteld.
- Visie op versterking dijk en inzicht in kansen/erfpachten voor aanpalende kavels.

Dienstverlening en partnerschap

Als gemeente willen we ruimte bieden aan ondernemerschap, het bedrijfsleven ondersteunen met moderne, vraaggerichte dienstverlening en hen faciliteren en een professioneel samenwerkingspartner zijn in de aanpak van grootstedelijke opgaven. Onze uitgangspunten hierbij zijn: in samenwerking met ondernemers, vraag- en doelgericht, proactief en duidelijk en gericht op verschillende doelgroepen met de juiste communicatie. Dit vereist een stevige basis in informatievoorziening, onderzoek en monitoring, relatiebeheer en een integrale benadering van ieder vraagstuk. Het gemeentelijk accountmanagement heeft

hierbij een sleutelrol.

Inzet voor 2023

- We ontwikkelen de producten en diensten door, met name de centrale digitale plek voor het bedrijfsleven OndernemendSchiedam.nl (inclusief hosting online platforms en portals van in- en externe samenwerkingspartners);
- We doen ervaring op met een digitale intake- en contacttool voor efficiënte en doelgerichte klantgesprekken zodat we onze dienstverlening kunnen versterken.

Innovatie en innovatief vestigingsklimaat

Innovatie is nodig, zodat bedrijven in Schiedam hun toonaangevende positie kunnen behouden, kunnen groeien en uit kunnen breiden. Innovaties kunnen ontstaan door nieuwe, onverwachte combinaties van technieken, bedrijven, ontmoetingen, samenwerkingen. Als gemeente zijn we een schakel in het in contact brengen van bedrijven met belanghebbende stakeholders in de regio. Daarom zullen we als gemeente innovatie actief stimuleren, faciliteren en uitdragen. Het stimuleren van innovatie in en tussen bedrijven is een belangrijke opgave in onze stad, maar ook in de regio en de hele provincie Zuid-Holland. De samenwerking van onze gemeente in het gehele netwerk van partners (zoals bijvoorbeeld de MRDH, Innovation Quarter, de Provincie Zuid-Holland, en kennisinstellingen) is hierbij essentieel.

Inzet voor 2023:

- Verder uitbouwen van innovatieve ecosystemen rondom de Mechatronica Innovatie Campus Schiedam (MICS), het Circulair Ambachtscentrum en in de Haven, plekken waar ondernemers en onderwijs samenkomen, samenwerken en samen innoveren. Op deze fysieke locaties moet het

gaan 'bruisen', delen partijen in samenwerking, kennis en financiële mogelijkheden en kunnen andere, nieuwe toepassingen worden ontdekt. Vanuit die gedachte is het belangrijk scholen, universiteiten en leer-werkinstellingen aan deze locaties te koppelen. De gemeente initieert en uiteindelijk nemen de bedrijven en kennisinstellingen de verantwoordelijkheid voor doorontwikkeling op zich nemen. We zoeken naar mogelijke nieuwe partijen en opleidingen die kunnen worden toegevoegd aan deze ecosystemen.

- Naast deze fysieke plekken investeren we ook in het bouwen aan netwerken. Dit zijn netwerken van ondernemers, maar ook netwerken met relevante stakeholders in de regio zoals kennisinstellingen. Daarbij geldt dat informele samenwerkingen, die door bedrijven en andere stakeholders zelf worden geformeerd, de belangrijkste basis zijn.
- We faciliteren en organiseren kennis- en netwerkbijeenkomsten, gericht op het stimuleren van ontmoetingen. Door bijeenkomsten te organiseren, bevorderen we de mogelijkheid van het ontstaan van kennisdeling, matching en leren. Ook hierin zoeken we aansluitingen bij regionale aanpakken en bijeenkomsten.
- We bieden ruimte aan pilots en experimenten, die gericht zijn op samenwerking en innovaties. Een van deze pilots is de samenwerking van een aantal bedrijven in de Talentenpool. De talentenpool is gericht op het verbinden van talent aan een aantal bedrijven en het daarmee delen van kennis en ervaring en mogelijke samenwerking en innovatie. Deze pilot zou, bij succes, ook uitgebreid kunnen worden naar andere bedrijven, naar andere functies en functieniveaus. Belangrijk is dat pilots en experimenten worden gedragen door ondernemers en/of kennisinstellingen.
- We stimuleren de samenwerking aan innovatie ook via een bestaande subsidieregeling.

- We positioneren Schiedam als vestigingsplek waar ruimte is voor innovatie, innovatieve bedrijvigheid en waar talent, samenwerking en vernieuwing centraal staat.

Samenwerken en netwerken

We werken met lokale, regionale en landelijke partners aan het versterken van het vestigingsklimaat van Schiedam en de regio. Samenwerking maakt regionale groei en versterking mogelijk, is vereist voor innovatie en verduurzaming en stelt ons in staat effectief en efficiënt om te gaan met (regio)voorzieningen zoals onderwijs en digitale producten en diensten. Samenwerking vindt plaats met veel verschillende partijen op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Partners variëren van verenigingen, commerciële ondernemingen en kennis- en onderwijsinstellingen - tot buurgemeenten, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en de Provincie Zuid-Holland. Deze samenwerkingen en netwerken vragen om inzet en bijdragen vanuit onze gemeente. Dit doen we vanuit het besef dat investeren in deze samenwerking uiteindelijk voor onze gemeente en ons bedrijfsleven rendoert.

Circulaire economie

Schiedam heeft zich gecommitteerd om de nieuwe duurzame economie vorm te geven. Hierbij werken we onder andere aan circulaire werklocaties, waar afval dient als grondstof, de kringlopen gesloten zijn, zo min mogelijk energie wordt gebruikt en waar mogelijk van duurzame herkomst is. Dit is nodig om productie en werkgelegenheid te behouden. Grondstoffen zijn immers schaars en worden steeds kostbaarder, wat een remmend effect heeft op de bedrijvigheid en daarmee werkgelegenheid. Hierdoor wordt het steeds belangrijker om de beschikbare grondstoffen zo efficiënt mogelijk te gebruiken. Dit geeft nieuwe kansen voor bedrijven: nieuwe markten, meer samenwerking en minder

grondstoffenverbruik en een maatschappelijke opbrengst in de zin van minder grondstof, minder afval, minder uitstoot van CO₂ en stikstof.

Schiedam kent een grote circulaire potentie en kent een uniek landschap van bedrijven die een rol kunnen spelen bij de totstandkoming van de circulaire economie. Werklocaties spelen een essentiële rol bij de ontwikkeling naar een circulaire economie en het realiseren van de energietransitie. Op werklocaties vindt de bulk van productieprocessen plaats. Daarbij bieden deze locaties de fysieke en milieuruimte voor opslag, recycling, logistiek en bewerking van (rest-) materialen. Circulariteit en andere duurzaamheidsaspecten bieden kansen in 4 omvangrijke gebiedsontwikkelingen; Binnenstad, Havens, Nieuw-Mathenesse en SchieDistrict. Hierbij ligt de nadruk op de volgende elementen: gebruik van circulaire materialen, (her-)ontwikkelen van werklocaties met een wisselbare grondslag en in de fysieke omgeving rekening houden met delen van goederen en diensten.

De gemeente zet in op samenwerking en het samenbrengen van relevante partijen om te komen tot innovatieve circulaire oplossingen, doet onderzoek naar de inpassing van circulariteit op werklocaties en ontwikkelt aan de hand hiervan instrumenten en regelingen om de totstandkoming van de circulaire economie te bevorderen. Dit heeft bedrijfseconomische voordelen voor ondernemers en draagt bij aan robuust vestigingsklimaat.

Onderwijs en arbeidsmarkt

Om duurzame economische ontwikkeling te realiseren, is het zaak dat onderwijs en de arbeidsmarkt op elkaar aansluiten, zodat bedrijven het talent kunnen vinden en zich duurzaam kunnen verbinden aan Schiedam. Om dit te realiseren zetten

we als gemeente in op samenwerkingen en verbindingen tussen onderwijsinstellingen en bedrijven. Het is onze ambitie de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren, om op deze manier ervoor te zorgen dat bedrijven in staat zijn het talent dat ze nodig hebben te vinden, te binden en duurzaam te verbinden aan hun bedrijf en aan onze stad.

Het betekent dat we investeren in een ecosysteem van ondernemers en kennisinstellingen, waarin de samenwerking gericht is op initiatieven en arrangementen waarin onze inwoners in staat zijn om te participeren en zich een leven lang kunnen ontwikkelen. We zoeken hierin ook nadrukkelijk de samenwerking met programma's in de regio, zoals de Food Innovation Academy in Vlaardingen.

Inzet voor 2023:

- Leven Lang Ontwikkelen (LLO) programma SchieDistrict voortzetten en uitbouwen. De ontwikkeling van de Mechatronica Innovatie Campus Schiedam is een belangrijke pijler in dit LLO-programma. Het gaat hier om een programma gericht op talent voor alle bedrijven in het SchieDistrict, met een duidelijk accent op mechatronica en techniek. Nadrukkelijk wordt de aansluiting gezocht met de inwoners in Schiedam-Oost en Nieuwland en wordt gebouwd aan programma's die gericht zijn op deze doelgroep. Dit is de programmaliijn "van huis naar werk". Hierin wordt nauw samengewerkt met Stroomopwaarts.
- We bieden ruimte aan pilots en experimenten, die gericht zijn op het vinden en binden van talent. Een van deze pilots is de samenwerking van een aantal bedrijven in de Talentenpool. Deze pilot zou, bij succes, ook uitgebreid kunnen worden naar andere bedrijven, naar andere functies en functieniveaus. De talentenpool kan

een manier zijn om talent te trekken en te behouden, doordat het talent niet aan 1 maar aan meerdere bedrijven is verbonden. Belangrijk is dat pilots en experimenten worden gedragen door ondernemers en/of kennisinstellingen.

- Talent zoeken en vinden begint steeds vroeger. Daarom werken we aan een programma dat gericht is op het bekend maken van kinderen op de basisschool en in het voortgezet onderwijs met het werken in de techniek en de mechatronica in Schiedam.

Vrijtijdseconomie

Een levendige (binnen) stad waar veel te beleven is, is belangrijk voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat zowel voor bewoners als bedrijven. Corona heeft een enorme impact gehad op sectoren binnen de vrijetijdseconomie als detailhandel, horeca en cultuur. Er is hierdoor bijna 50% minder omzet gehaald. Veel inzet is daarom nodig om klanten en bezoekers weer terug te winnen.

Global Goals

Prestaties	Nulmeting	Doel 2023
1. Waardeontwikkeling vastgoed		
Waardeontwikkeling vastgoed Nieuw-Mathenesse en havens	gem. WOZ-waarde vastgoed € 1.257 / m ² (2019)	+ 7,5%
Waardeontwikkeling vastgoed A20-zone	gem. WOZ-waarde vastgoed € 768 / m ² (2019)	+ 7,5%

Meetinstrument

- m² vloeroppervlak: Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)
- WOZ-waarde: Stufax-bestand van de RBG

Toelichting

Op basis van de gemiddelde WOZ-waarde vastgoed per m² kan er een indicatie worden gegeven van de 'kwaliteit' van het gebied. Verschillende gegevens (o.a. grond, gebouw, ligging en m²) dragen bij aan de vaststelling van de WOZ. De gemeente stuurt op factoren die waarde bepalend zijn voor de WOZ. Voor het bepalen van een realistische stijging van de gemiddelde WOZ-waarde vastgoed m² is uitgegaan van de verwachte stijging ten gevolge van de diverse gebiedsontwikkelingen.

Verbonden partijen/partners:

- Ondernemersverenigingen
- Bedrijven
- Investeerders/beleggers
- Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)
- Provincie Zuid-Holland

Prestaties	Nulmeting	Doel 2023
2. Waardering als vestigingsplaats	6,2 (2018)	6,3

Meetinstrument

Tweejaarlijks ondernemerspeiling

Toelichting

Jaarlijks wordt een waarderingsonderzoek in de vorm van een korte enquête uitgevoerd onder alle Schiedamse ondernemers (variërend van zzp-er tot multinational). Ondernemers wordt gevraagd hun waardering te geven voor 9 vestigingsfactoren (o.a. nabijheid onder- en toeleveranciers, bereikbaarheid en gekwalificeerd personeel). Op basis van de reacties op de enquêtes wordt een gemiddeld cijfer berekend dat een indicatie geeft van de ondernemerswaardering van het Schiedamse vestigings-/ondernemersklimaat en, afgezet tegen eerdere cijfers, hoe deze waardering zich ontwikkelt.

Prestaties	Nulmeting	Doel 2023
Waardeontwikkeling totale WOZ-waarde op gebiedsniveau in relatie tot totale WOZ-waarde gehele stad	€ 400.596.999 (tot. WOZ waarde niet-woningen Nieuw-Mathenesse/havens 2019)	+3%
	€ 284.566.000 (tot. WOZ waarde niet-woningen A20-zone 2019)	+6%
	€ 548.230.000 (tot. WOZ waarde Binnenstad 2019)	+10%
	€ 7.754.475.000 (tot. WOZ waarde Schiedam 2019)	+15%

Meetinstrument

- m² vloeroppervlak: Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)
- WOZ-waarde: Stuftax-bestand van de RBG

SchieDistrict is in een verdere gebiedsontwikkelingsfase en staat klaar om herontwikkeld te worden. Nieuw-Mathenesse is echter nog in de ontwikkelfase en de verwachting is dat de waarde toename van het gebied langer op zich laat wachten.

Toelichting

Op basis van de totale WOZ-waarde kan er een indicatie worden gegeven van de 'kwaliteit' van het gebied. Verschillende gegevens (o.a. grond, gebouw, ligging en m²) dragen bij aan de vaststelling van de WOZ. De gemeente stuurt op factoren die waardebepalend zijn voor de WOZ-waarde van het totale gebied. Voor het bepalen van een realistische stijging van de totale WOZ-waarde is uitgegaan van de ontwikkeling van de afgelopen twee jaar en de verwachte stijging ten gevolge van de diverse gebiedsontwikkelingen. Afhankelijk van de fase waarin de betreffende gebiedsontwikkeling zich bevindt, is het mogelijk dat voor sommige gebieden de WOZ-waarde eerst terugloopt en pas in een latere fase toeneemt. Het

Verbonden partijen/partners:

- Ondernemersverenigingen
- Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)
- Irado

Kaderstellende beleidsnota's

- Economische visie Schiedam
- Kadernota Stadsmarketing
- Actualisatie Masterplan Schieveste
- Ruimtelijk Raamwerk Nieuw-Mathenesse
- Beeldkwaliteitsstrategie Spaanse Polder en 's-Graveland Zuid
- Nota Horecabeleid
- Kadernota grond 2020
- Meerjarenprogramma grondexploitaties
- Verbeterplan vastgoed
- Stad aan de Schie, ontwikkelingsvisie voor de binnenstad

Vitalere Binnenstad

Inleiding

De binnenstad is van belang voor het vestigingsklimaat van heel Schiedam. De aanpak van de binnenstad, zoals vastgelegd in de Binnenstadsvisie (2012), werkt. Het ruimtegebruik blijft toenemen en de WOZ-waarde stijgt. Tegelijkertijd hebben de Corona-maatregelen gevolgen voor de binnenstad en met name voor zijn ondernemers. De bezoekersaantallen nemen weliswaar weer toe, maar nog niet tot de niveaus van voor de pandemie. We werken door aan de binnenstad, in lijn met de visie. De komende tijd werken we door aan de versterking van de identiteit van de binnenstad, het vergroten van de veerkracht van de binnenstadseconomie, het toevoegen van kwalitatieve woningen en aan het versterken van verbindingen in de binnenstad en maken we af waar we aan zijn begonnen. Hiervoor wordt een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld en vastgesteld. Deze zullen vervolgens in de begroting worden verwerkt.

Versterken identiteit

Schiedam kent een unieke binnenstad die is bepaald door 300 jaar jeneverproductie. We zetten in op het verbeteren van de fysieke kwaliteit van het jenevererfgoed en de inzet daarvan bij gebiedsontwikkeling. Het Museumkwartier wordt afgemaakt door de herinrichting van de Monopole en van de Locomotiefsteeg.

Inzet voor 2023:

- In samenwerking met distillateurs, Schiedam Partners (SPS), Rotterdam Partners, horeca, betrokkenen en het Jenevermuseum invulling geven aan Schiedam als hét Dutch Distillers District.

Economische veerkracht

De binnenstad is van economisch belang voor heel Schiedam en heeft grote economische waarde. De binnenstad biedt werkgelegenheid, een prettige woonomgeving en is de voornaamste locatie voor toerisme en recreatie. Het is het waard om in te blijven investeren. De gemeente wil (brede) doelgroepen aan de binnenstad binden door een zo veelzijdig en groot mogelijk aanbod van economische activiteiten en functies. Het is van belang dat deze mix van functies in de gehele binnenstad waarneembaar is, terwijl de concentratie van economische activiteiten plaatsvindt in de centrumstraten. De gemeente creëert aantrekkelijke randvoorwaarden voor ondernemers met stimuleringsregelingen. Continuering van de inzet van Centrummanagement is belangrijk.

Economisch veerkrachtig zijn, vraagt om goede samenwerking met partijen in de stad, zoals Centrummanagement, Schiedam Partners en SHOP. Hiertoe wordt een gezamenlijke agenda opgesteld en worden bestaande middelen effectief en efficiënt ingezet.

Inzet voor 2023:

- Continuering versterken ruimtegebruik door leegstandsverordening en uitvoering stimuleringsregelingen.
- Continueren subsidie Stichting Centrummanagement Schiedam (SCS) ten bate van centrummanagement;
- Samen met SCS, Schiedam Partners, SHOP vorm en inhoud geven aan een stuurgroep met een gemeenschappelijke agenda en een optimale rolverdeling ter versterking van de (economische) promotie van de binnenstad.

Kwalitatief wonen

Een vitale binnenstad vraagt om meer kwalitatief woningaanbod. De planvorming van diverse woonlocaties in en rond de binnenstad wordt begeleid. De ontwikkelingen bieden uitstekende kansen om relevante woningen aan de Schiedamse woningvoorraad toe te voegen, zoals Dirkzwager, HJB/Leven in de Branderij. Particuliere initiatieven voor woonlocaties worden ook begeleid.

Inzet voor 2023:

- Planontwikkeling Dirkzwager en Leven in de Branderij verder brengen.

Goede fysieke verbindingen

De herinrichting van de Hoogstraat gaat door. Na de uitvoering van de openbare verlichting wordt gekeken op welke wijze de bestrating kan worden aangepakt. Belangrijke randvoorwaarden voor de ontwikkeling van de binnenstad zijn keuzes met betrekking tot bereikbaarheid en mobiliteit. De inzet zal zijn gericht op een autoluwe binnenstad die goed bereikbaar blijft voor bestemmingsverkeer. Hierdoor ontstaat ook meer ruimte voor ondernemen. In het kader van het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit en het uitvoeringsprogramma Binnenstad zullen hier verder keuzes in gemaakt worden.

Inzet voor 2023:

- Uitvoering van de aangepaste herinrichting van Hoogstraat Plus.
- Inzet op het terugdringen van onnodig doorgaand verkeer in de binnenstad.

Global Goals

Prestaties	Nulmeting	Doel 2023
3. Economische veerkracht Binnenstad		
Gem. WOZ-waarde vastgoed per m ² woningen	€ 1.866 / m ² (2019)	+ 15%
Gem. WOZ-waarde vastgoed per m ² bedrijfsobjecten	€ 1.674 / m ² (2019)	+ 10%
Meetinstrument - m² vloeroppervlak: Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) - WOZ-waarde: Stuftax-bestand van de RBG Verbonden partijen/partners: - Stichting Centrum Management Schiedam - Stichting SHOP - Stichting De Winkelmeiden - Provincie Zuid-Holland - MRDH		
Toelichting Op basis van de gemiddelde WOZ-waarde vastgoed per m ² (woningen / bedrijfsobjecten) kan er een indicatie worden gegeven van de 'kwaliteit' van het gebied. Verschillende gegevens (o.a. grond, gebouw, ligging en m ² .) dragen bij aan de vaststelling van de WOZ. De gemeente stuurt op factoren die waarde bepalend zijn voor de gemiddelde WOZ-waarde. De verwachte stijging is ten gevolge van de diverse ontwikkelingen in- en rond de binnenstad.		

Prestaties	Nulmeting	Doel 2023
4. Ruimtegebruik	75,3% (2017)	78%
Meetinstrument Bezettingsgraad commercieel vastgoed binnenstad	Verbonden partijen/partners: - Stichting Centrummanagement Schiedam - Stichting SHOP - Schiedam Partners - Koninklijke Horeca Nederland, afdeling Schiedam - Culturele instellingen - Provincie Zuid-Holland - Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)	
Toelichting De gemeente voert driemaandelijks tellingen uit van leegstaand commercieel vastgoed in de gehele binnenstad. De toe- of afname van het ruimtegebruik geldt als indicator van de economische aantrekkelijkheid van de binnenstad als vestigingslocatie.		

Prestaties	Nulmeting	Doel 2023
5. Bezoekers binnenstad	3.260.400 (2018)	3.600.000

Meetinstrument

Passantentelling

Verbonden partijen/partners:

- Stichting Centrummanagement Schiedam
- Stichting Promotie Schiedam (SPS)

Toelichting

Een extern adviesbureau voert tweejaarlijks een passantentelling uit in de binnenstad. Op basis van de passantentelling kan een inschatting worden gemaakt van het totale aantal bezoekers van de Schiedamse binnenstad in een jaar. De toe- of afname van het aantal bezoekers in een jaar geeft een indicatie van de (ontwikkeling van de) aantrekkelijkheid van de binnenstad als verblijfspot. De meest recente passantentelling heeft plaatsgevonden in mei 2021.

Kaderstellende beleidsnota's

- Economische visie Schiedam
- Kadernota Stadsmarketing
- Stad aan de Schie, ontwikkelingsvisie voor de binnenstad
- Cultuurvisie Schiedam: de culturele schijf van vijf
- Woonvisie 'Groeit als kans voor de stad'
- Bestemmingsplan Binnenstad 2014
- Erfgoed- en monumentenbeleid
- Nota Horecabeleid 2013-2017
- Hotelbeleid Schiedam
- Kansencarta watertoerisme "Kansen op de Schie voor de stad aan de Schie"

Programma **Economie** in ontwikkeling

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1

Prestatie 2

Prestatie 3

Prestatie 4

Prestatie 5

Prestatie 6

Prestatie 7

Meer cultuurbeleving

Inleiding

Schiedam heeft een gevarieerd en breed cultuuraanbod; dit aanbod draagt bij aan de aantrekkelijkheid van Schiedam als woonplaats en levert een belangrijke bijdrage aan de persoonlijke ontwikkeling van de Schiedammer. Na een aantal bewogen jaren, waarin de culturele instellingen tijdelijk de deuren hebben moeten sluiten en verenigingen en gezelschappen activiteiten hebben moeten aanpassen, annuleren of uitstellen, wordt zichtbaar wat de impact van de coronamaatregelen is geweest voor de culturele instellingen. Daarom zal de aandacht in 2023 uitgaan naar: het herstel, toekomstbestendig maken van het Schiedamse culturele veld en het terugwinnen van het vertrouwen van publiek en bezoekers. Hiertoe blijven we in gesprek met het culturele veld.

We zijn voornemens om de subsidieregeling 'incidentele Cultuursubsidie' te verlengen naar 2023. Met de subsidieregeling stimuleren we nieuwe samenwerkingen en ondersteunen we innovatieve activiteiten en initiatieven. Gesubsidieerde culturele instellingen, die getroffen zijn door covid-gerelateerde maatregelen, kunnen tot en met 1 april 2023 (of met de vaststelling 2022), aanspraak maken op de Beleidsregel Covid-19. De Beleidsregel biedt de mogelijkheid om maatwerk te bieden bij acute hulpvragen van culturele instellingen.

Krachten bundelen

Samen kunnen we meer!

We willen cultuur inzetten als vliegwiel bij maatschappelijke opgaven en van buiten naar binnen werken. Hierbij willen de samenwerking met andere disciplines versterken en

aanhaken bij opgaven uit de stad en (bewoners)initiatieven.

Om het huidige netwerk te verbreden zullen we blijven inzetten op Cultuur-uur, onze netwerkbijeenkomst(en). Het verbreden van het huidige netwerk en de verbinding met elkaar blijft het uitgangspunt. Door onze krachten te bundelen delen we verantwoordelijkheid en kunnen we tot mooie nieuwe initiatieven komen om het culturele netwerk te versterken en te voeden.

Waar we afgelopen jaar elkaar digitaal hebben moeten treffen komen we dit jaar gezamenlijk met de culturele partners fysiek bij elkaar. Samen met de grote culturele instellingen, verenigingen, gezelschappen en amateurkunstverenigingen werken we toe naar een levendig cultureel landschap met verschillende activiteiten en initiatieven na een periode van stilstand.

Inzet voor 2023:

- Het stimuleren van nieuwe initiatieven: dit doen wij door het verstrekken van incidentele subsidies. Bij het herzien van de subsidieregeling 'evenementen en culturele activiteiten' is daar extra aandacht voor.
- Samenwerking en huidige netwerk vergroten: we organiseren in ieder geval één keer per jaar een netwerkbijeenkomst (dit kan kleinschalig zijn voor een specifieke discipline of een grotere netwerkbijeenkomst voor het gehele culturele veld).
- Inspelen op maatschappelijke vraagstukken: door het faciliteren van themabijeenkomsten (vraaggericht).
- Samenwerking tussen cultuur en sociaal domein versterken: verbeteren zichtbaarheid culturele veld.

Levendige binnenstad

Het monumentale erfgoed en de aanwezigheid van de culturele instellingen geven vorm aan de binnenstad en zijn sfeerbepalend. Deze prachtige binnenstad met het bijzondere culturele aanbod verdient het om gezien te worden. Wij zetten dan ook in op een historische binnenstad met een cultureel kloppend hard, dat door het aantrekkelijke culturele aanbod veel bezoekers naar zich weet te trekken.

Met de verdere ontwikkeling van het Museumkwartier (met als vaste waarden het Jenevermuseum, het Nationaal Coöperatie museum, de Museummolen en het Stedelijk Museum Schiedam) wordt de beleving van de binnenstad versterkt. In 2023 werken we aan de herontwikkeling van de Monopole als onderdeel van het Museumkwartier.

Nu het Stedelijk Museum Schiedam haar deuren heeft geopend, zet het museum zich in om het Museumkwartier te versterken door een actieve en aantrekkelijke programmering. Ook de versterking van de bestaande samenwerkingen tussen de vier beeldbepalende instellingen in de binnenstad (Stedelijk Museum Schiedam, Jenevermuseum, Nationaal Coöperatie museum, en de Museummolen) staat op de agenda in 2023.

Inzet voor 2023:

- Versterken Museumkwartier: het profiel van kunst, nieuwe economie en ambacht moet het gebied sterker gaan kleuren en tastbaar maken.
 - o Wij gaan subsidie verstrekken voor het programmeren van het museumkwartier en het aanbrengen van samenhang tussen fysieke ontwikkelingen en het

culturele programma. Hierbij leggen wij de focus op de verbinding van het station met het Museumkwartier.

- Beleven en benutten erfgoed vanuit cultureel perspectief;
 - o Wij faciliteren de ontwikkelingen omtrent het Monopole;
 - o Wij programmeren cultureel erfgoed door cultuur toe te voegen aan de jaarlijkse Open Monumentendag.
- Inzet op culturele invulling van 750 jaar Schiedam:
 - o Wij gaan een roadmap ontwikkelen naar Schiedam 2025 op basis van input van de projectleiding 750 jaar Schiedam.

Deuren openen

We zetten de deuren open door gastvrij te zijn in gedrag. We bieden in brede zin ruimte aan talentvolle creatieve professionals en cultuurmakers.

Kunst en cultuur vormen een belangrijk element in de positionering van de stad Schiedam. Om meer bezoekers naar Schiedam te trekken en ervoor te zorgen dat meer mensen deelnemen aan het culturele aanbod in Schiedam moeten we mensen verleiden om naar Schiedam te komen, en inwoners de eigen stad steeds opnieuw laten ontdekken. We zetten extra in op betere communicatie wat er gebeurt op het gebied van kunst en cultuur (Schiedam-Noord en regio).

Gezamenlijk met de partners van de stedelijke regio zetten we in op het beter benutten en versterken van de culturele verscheidenheid in de stedelijke cultuurregio. Door samen te werken kunnen we het culturele publiek verbreden, diversiteit in de culturele sector bevorderen en talentontwikkeling en cultuureducatie versterken.

Inclusiviteit blijft een belangrijk streven; zo ondersteunen we onder andere instellingen die leerlingen helpen met taalachterstand en instellingen die zich specifiek richten op het betrekken van jongeren.

Inzet voor 2023:

- Inclusie op de agenda zetten: het ontwikkelen van een strategie en roadmap voor culturele instellingen. Daarbij zullen we maatwerk bieden voor de gesubsidieerde instellingen, zodat de 'Code Culturele Diversiteit en inclusie' verder geïmplementeerd wordt.
- Het vernieuwen van het cultureel programma in de hele stad door ruimte te bieden voor nieuwe partijen en projecten: het ontwikkelen van een (subsidie) makersregeling:
Via de regeling kunnen makers / artiesten of kunstenaars subsidie krijgen voor een ontwikkelplan. Deze regeling is er om makers te laten groeien onder begeleiding van een culturele organisatie in Schiedam
- Deuren open door 1 x per jaar het faciliteren van 'Open ateliers'.
- Samen met Schiedam Partners werken we aan de verdere positionering van cultuur in Schiedam en de regio: Met inzet van de stadstijl S'DAM, dragen we zorg voor de culturele promotie.
- Continuering van de bestendiging van de (bestuurlijke) overlegstructuur cultuurregio.
- Inzetten op de verbetering van de cultuurdeelname als afspiegeling van de Schiedamse samenleving, middels herijking van de subsidieregeling evenementen en culturele activiteiten.

Vergroten cultuurparticipatie

Jong geleerd is oud gedaan. Met deze gedachte zetten verschillende organisaties zich in om de drempel op het gebied van kunst- en cultuur te verlagen. Het gaat hierbij om kennismaking met kunst- en cultuur en het bieden van de mogelijkheid tot (actieve) beoefening ervan. Specifieke aandacht gaat uit naar de doelgroep jeugd en jongeren om deze al in een vroeg stadium te betrekken bij kunst- en cultuur. Dit begint vanaf het primair onderwijs middels

cultuureducatie en loopt door tot het beoefenen van amateurkunst in één van de verenigingen die Schiedam rijk is of overige initiatieven van amateurkunstbeoefening. De uitvoering van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) wordt tot 2024 gecontinueerd; zo wordt er zorg gedragen voor de borging van cultuureducatie op basisscholen, kennismaking met culturele instellingen en aanbod buiten schooltijd.

Inzet voor 2023:

- Toegankelijke culturele sector: jeugd en jongeren betrekken bij kunst- en cultuur en actieve beoefening faciliteren via het programma CmK en de wijkcultuurklassen.
- Cultuurparticipatie bestendigen in samenwerking met de culturele en maatschappelijke partners in de stad.
- Ondersteuning amateurkunst. Actieve amateurkunstbeoefening vindt niet alleen plaats in verenigingsverband, maar ook op projectmatig niveau. Dergelijke activiteiten willen we stimuleren. In het amateurkunstbeleid maken we ruimte om dit soort projecten te kunnen ondersteunen. Daarnaast zetten we in op meer netwerkvorming en samenwerking tussen de verenigingen onderling, om gezamenlijk te werken aan meer zichtbaarheid in de stad en ledenwerving. Ook willen we onderzoeken hoe we amateurkunst in informeel verband (dus buiten het verenigingsleven) verder kunnen ontwikkelen en ondersteunen.

Cultuur in de wijken

De Schiedamse gemeenschap kenmerkt zich door een grote verscheidenheid. Met kunst en cultuur kunnen we een bijdrage leveren om die verscheidenheid te laten voortbestaan, niet uit onverschilligheid maar omdat cultuur ruimte creëert voor het verschil, om anders te leren kijken, voor verrijking.

Cultuur kan een middel zijn om gezondheid en participatie van inwoners te vergroten. Deelname aan kunst en cultuur kan de sociale cohesie vergroten en bijdragen aan het ontwikkelen van vaardigheden. Dit doen we onder meer door bewonersparticipatie en -interactie te stimuleren, zoals op het gebied van beeldende kunst in de openbare ruimte, en door wijkgerichte programmering en activiteiten mede mogelijk te maken. In 2022 zijn we gestart met een cultuurparticipatiemakelaar (DOCK). Deze fungeert als een matchmaker tussen culturele instellingen, bewoners(initiatieven), welzijnsorganisaties en het sociaal domein. Hierbij worden initiatieven aan elkaar gekoppeld en het culturele netwerk versterkt. De verbinding met culturele en maatschappelijke partners wordt uitgebreid en verkend.

Inzet voor 2023:

- Het continueren van de opdracht aan de cultuurparticipatiemakelaar: inzetten op meer verbinding tussen het zorg- en welzijnsveld en culturele partners.
- Uiteenzetten gezamenlijke strategie met samenwerkingspartners (domein overstijgend).
- Het verkennen van de mogelijkheden om zorg en cultuur met elkaar te verbinden voor diverse doelgroepen, zoals ouderen. Een inventarisatie en analyse van de bestaande situatie maakt hier onderdeel van uit.
- Het inventariseren en zichtbaar maken van de programmering van de culturele instellingen op het vlak van welzijn en cultuurparticipatie.
- Met kunst aansluiten bij fysieke opgaven in de openbare ruimte. Oplevering van (gem) een kunstwerk en een muurschildering per jaar. Het ontwikkelen van een kunst-app voor inwoners en bezoekers van de stad.

Global Goals

Programma **Economie** in ontwikkeling

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1

Prestatie 2

Prestatie 3

Prestatie 4

Prestatie 5

Prestatie 6

Prestatie 7

58

Prestaties	Nulmeting	Doel 2023
6. Waardering culturele instellingen	7,5 (2018)	7,8
Meetinstrument Onderzoek Cultuurbeleving (Kenniscentrum)	Verbonden partijen/partners: - Stedelijk Museum Schiedam - Theater aan de Schie - Jenevermuseum - Stichting de Schiedamse Molens - Wennekerpand - Bibliotheek Schiedam	
Toelichting Door het faciliteren van culturele activiteiten en het vastleggen van afzonderlijke subsidieafspraken met culturele instellingen streven we naar het vergroten van de waardering van culturele instellingen, uiteindelijk naar een gemiddelde waardering van 7,8 in 2023.		

Kaderstellende beleidsnota's

- Cultuurvisie Schiedam: de culturele schijf van vijf
- Stad aan de Schie, ontwikkelingsvisie voor de binnenstad

Sterker imago van Schiedam

Inleiding

Een van de hoofddopgaven in de Stadvisie 2030 is de versterking van het imago van de stad. Doel hiervan is het vergroten van de trots op de stad en bewoners, bezoekers, bedrijven en investeerders aantrekken ten behoeve van een sterk economisch draagvlak. Op basis van de kadernota Stadsmarketing positioneren we Schiedam als: “levendige woon- en werkstad waar, in een decor van typerend cultureel erfgoed, innovatieve bedrijvigheid en eigentijdse vormen van kunst en cultuur centraal staan”.

Programma's, activiteiten, evenementen, gericht op zowel bewoners, bezoekers en bedrijven, die binnen deze positionering passen en daarmee voldoen aan de kernwaarden authentiek, vernieuwend en levendig worden nadrukkelijk gepresenteerd met de stadstijl S'DAM. Hiermee krijgt de stad een herkenbaar profiel.

S'DAM is de stadsstijl die zowel door gemeente als partners wordt ingezet bij activiteiten die voldoen aan de kernwaarden. Om dit merk meer gevoel mee te geven is er de slogan “The new spirit” aan toegevoegd, verwijzend naar zowel nieuwe ontwikkelingen (vb in woningbouw), innovatieve activiteiten en het gedistilleerd.

We merken dat, door deze aanpak, Schiedam steeds vaker positief in beeld komt bij de gewenste doelgroepen.

Na een periode van stilstand tijdens de voorgaande jaren vanwege de (verplichte) coronamaatregelen blijft het aantal bezoekers achter. Er zal daarom de komende periode nog steeds sterk ingezet moeten worden om Schiedam op de kaart te zetten. Focus hierbij ligt op het versterken van samenwerking binnen en tussen sectoren. Zo is het afgelopen jaar een extra stap gemaakt om de culturele partners en de binnenstad partners bij elkaar te brengen

om met elkaar een plan te ontwikkelen voor het versterken van het imago en het gezamenlijk promoten van de stad. Concrete acties hieruit worden in 2023 zichtbaar.

Schiedam 750 jaar

In 2025 bestaat Schiedam als stad 750 jaar. Deze mijlpaal gaan we in Schiedam uitgebreid vieren. Dit doen we om Schiedam nog meer op de kaart te zetten bij niet-Schiedammers en de Schiedammer nog trotser op de stad te maken. Maar het is de bedoeling dat het meer wordt dan een feestje. Schiedam 750 richt zich ook op fysieke en infrastructurele projecten (start en afronding).

Wij zijn in 2020 begonnen met een eerste plan van aanpak. Dat plan is in de afgelopen periode verder uitgewerkt nadat het door corona vertraging had opgelopen. Dit najaar wordt dit plan afgerond en onder meer aan de raad voorgelegd.

Uitgangspunten daarin zijn doelstellingen en de organisatie concreter vast te stellen, evenals een het accorderen van een financiële raming. Ook volgt in 2023 een concretere programmering.

Vanzelfsprekend wordt hierbij ook de stad (inwoners, partners, instellingen en ondernemers) betrokken.

Schiedam 750 wordt van ons allemaal.

Dutch Distillers District

Een bewezen manier om goed aandacht te krijgen voor Schiedam is de focus op het Dutch Distillers District. Hiermee wordt ingezet op het realiseren van een aantal doelstellingen namelijk:

- Versterken imago;
- Versterken economisch profiel;
- Aantrekken meer bezoekers;

Stakeholders, en met name de distillateurs, geven aan dat het Distillers District voor hen een belangrijke meerwaarde is. Zij zijn bereid hierin samen te werken met Schiedam Partners en de gemeente. De gemeente faciliteert in met name de fysieke aanpak en de ondersteuning bij programmering. Schiedam Partners zet vooral in op de marketing. Gezamenlijk wordt gekeken naar uitbreiding van het aanbod en versterking van de zichtbaarheid zowel in de fysieke omgeving als via verschillende communicatiekanalen.

In 2023 ligt de focus op:

- Het vergroten van het aanbod op basis van het onderzoek, dat in 2022 is gedaan naar de ontwikkeling van een Distillers Experience. Een gezamenlijke business case wordt hiervoor uitgewerkt.
- De herkenbaarheid van het distillers district in de openbare ruimte.

Evenementen

Een belangrijke pijler voor het Dutch Distillers District is het IDDF, een jaarlijks terugkerend meerdaags publieksevenement in de binnenstad en op het glasfabriek terrein, waar genieten en beleven centraal staan. De eerste editie van dit evenement heeft in 2022 plaats gevonden en bleek erg succesvol. In 2023 keert dit evenement terug en zal met name extra ingezet worden om meer deelnemers en meer publiek te krijgen voor het IDDF around town en de restaurant week.

Vanaf 2023 zal een nieuwe subsidieregeling voor evenementen van kracht zijn, waarbij een sterkere focus ligt op het aantrekken van diverse doelgroepen, vergroten professionaliteit en duurzaamheid.

Inzet voor 2023:

- Het stimuleren van bijzondere culturele activiteiten en evenementen passend bij het DNA van de stad en de verscheidenheid in doelgroepen.
- Stimuleren van verduurzaming van evenementen.

Versterken toerisme

Een economisch sterke en vitale (binnen)stad is gebaat bij levendigheid waardoor bewoners en bezoekers zich thuis voelen. Een aantrekkelijke buitenruimte waar je goed de weg vindt is hierbij van belang. Het aankleden van de stad (citydressing) door het geven van informatie over historische panden, maar ook door het verleiden van mensen met murals (gevelreclames in de vorm van gedichten of beelden) is een belangrijk aandachtspunt.

Meer inzicht in de ontwikkelingen in de vrijetijdssector is gewenst zowel voor de gemeente als voor de partners in de stad. In 2022 is een format voor een vrijetijdsmonitor ontwikkeld, welke in 2023 steeds meer ingevuld wordt. Deze monitor bestaat uit: publieksonderzoek bij verschillende organisaties op basis van een identieke enquête, het verzamelen van bezoekerscijfers en het zowel online als tijdens een jaarlijkse netwerkbijeenkomst presenteren van de resultaten.

Binnen de werkgroep vrijetijdseconomie van de MRDH is de afgelopen tijd gewerkt aan gezamenlijke regiobrede projecten en activiteiten. Resultaat hiervan is een aantal regionale fietsroutes die in 2023 worden gerealiseerd. Het versterken van de recreatieve routes sluit aan bij de wens de gezondheid te verbeteren door uitbreiden van beweegmogelijkheden in de openbare ruimte.

Watertoerisme

Vanuit de stad komen steeds meer vragen voor de exploitatie van onder andere (verhuur)sloepen en waterfietsen. Dit past bij de wens om het water te verlevendigen en meer onderdeel te laten zijn van het stedelijk leven. Als gemeente spelen we een faciliterende rol om deze initiatieven te ondersteunen. Hiervoor is behoefte aan een goed juridisch kader zodat de lusten en lasten voor ondernemers, bezoekers en bewoners in balans zijn.

De transformatie van Nieuw Mathenesse naar een meer woon-werk gebied heeft ook een effect op het gebruik van de Buitenhaven. Een plan voor de functionele invulling van het water wordt gemaakt.

Global Goals

Prestaties	Nulmeting	Doel 2023
------------	-----------	-----------

7. Waardering evenementen	7,6 (2018)	7,8
---------------------------	------------	-----

Meetinstrument

- Onderzoek Cultuurbeleving (Kenniscentrum)
- Beerda Steden-& Streken merkenonderzoek 2023
- Publieksonderzoek bij de instellingen

Verbonden partijen/partners:

- Schiedam partners (SPS)
- Evenementen organisaties

Toelichting

Om de kwaliteit van de evenementen te meten, wordt de waardering van bezoekers in kaart gebracht aan de hand van publieksonderzoeken en onderzoek Cultuurbeleving. Er wordt gestreefd naar het vergroten van de waardering van evenementen, uiteindelijk naar een gemiddelde waardering van 7,8 in 2023.

Kaderstellende beleidsnota's

- Economische visie Schiedam
- Kadernota Stadsmarketing
- Binnenstadsvisie

Programma **Economie** in ontwikkeling

§ Paragrafen

€ Programma

Begroting 2023

Prestatie 1

Prestatie 2

Prestatie 3

Prestatie 4

Prestatie 5

Prestatie 6

Prestatie 7

62

Overheid in balans

5%

van de totale begroting is
bestemd voor programma
Overheid in Balans

Doelen

**Als gemeente beter in contact met
de stad**

Veiliger Schiedam

Prestaties

1. Rapportcijfer dienstverlening
2. Imago bestuur en organisatie
3. Imago als woonstad
4. Samenwerken met ruimte voor bewoners en professionals*
5. Objectieve Veiligheidsgegevens
6. Veiligheidsbeleving
7. Woonoverlast

Global Goals

* Opgave Samenwerken in Schiedam

Overheid in balans

Inleiding

Het programma Overheid in balans vormt als het ware de onderlegger onder al het gemeentelijk handelen. De veiligheid van de Schiedammers en ondernemingen, de wijze van communicatie, burger- en overheidsparticipatie en dienstverlening zijn alle randvoorwaardelijk om de gewenste en benodigde maatschappelijke effecten te bewerkstelligen. Het besef groeit dat de overheid niet als enige voor de uitvoering van alle gemeenschapstaken aangesproken kan blijven worden. Inwoners, maatschappelijke instellingen en ondernemers voelen hier in toenemende mate een belangrijke medeverantwoordelijkheid. In deze maatschappelijke ontwikkeling wijzigt niet alleen de rol van Schiedammers, instellingen en ondernemers. Ook de rol van de gemeente en de gemeenteraad verandert. Dit vraagt om verdere bestuurlijke vernieuwing en wendbaarheid, om een continue verandering van houding en gedrag. Hierin is niet de gemeente alleen bepalend, maar juist de Schiedamse inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen samen. De manier waarop we plannen willen realiseren is een belangrijk speerpunt. Het gaat erom dat we in Schiedam met elkaar samenwerken en dat de dienstverlening van de gemeente, de communicatie en de wijze van participatie daar alle ruimte aan geven. Daarnaast is een veilige omgeving een belangrijke voorwaarde om goed in de stad te kunnen wonen, werken en recreëren.

Doelstellingen 2023

Ook het jaar 2023 zal in het teken staan van het verbeteren van de samenwerking met de stad en het versterken van de lokale democratie. De aanpak hiervoor is beschreven in de handreiking Samenwerken in Schiedam. Een belangrijke opgave daarbij is om de organisatie beter te laten aansluiten op de leefwereld van de bewoners en andere partners in de wijk, want Schiedammers moeten een zo groot mogelijke invloed krijgen bij het opstellen en realiseren van de doelen in de stad en de wijken. Door open te staan voor vernieuwing en initiatieven in de stad benut de gemeente kansen en maakt zij gebruik van de kracht uit de samenleving. Ook in 2023 werken we met de participatiegids om participatie effectief in te zetten. In deze gids staan instrumenten die het bestuur, gemeenteraadsleden en ambtenaren kunnen gebruiken, zoals verschillende participatievormen en ervaringen met participatie in eerdere projecten. We leggen hierbij de focus op projecten in de stad en de openbare ruimte. Daarnaast wordt er volop geëxperimenteerd met nieuwe vormen van participatie. Binnen het programma Overheid in balans wordt aan twee doelen gewerkt: 'Als gemeente beter in contact met de stad' en 'Veiliger Schiedam'.

Als gemeente beter in contact met de stad/Open Schiedam

Versterken lokale democratie

Het presidium heeft de werkgroep “Lokale democratie” ingesteld die de werkwijze van de gemeenteraad en het contact met de raad gaat beoordelen. Dit moet leiden tot een raadsvoorstel eind november 2022 met het model hoe we voor de komende raadsperiode gaan functioneren. De werkgroep gaat aan de slag om te kijken hoe de gemeenteraad vaker en beter met de stad in gesprek kan komen. De gemeenteraad is benieuwd naar de eerste ervaringen met het nieuwe participatiebeleid.

Participeren in de samenleving

Het participatiebeleid Samenwerken in Schiedam is in december 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. Rekening houdend met de financiële mogelijkheden van de gemeente is gekozen voor een gefaseerde uitvoering van het beleid met bestaande middelen. In de eerste jaren ligt de nadruk op het begeleiden van (lopende) participatietrajecten en het verder opleiden van de organisatie in de uitvoering daarvan. Met de vaststelling van dit participatiebeleid zorgen we in 2023 met bestaande middelen voor:

- het verder opleiden van de organisatie in het uitvoeren van het participatiebeleid;
- overzicht op de participatieactiviteiten van de gemeente (participatiekalender).

Werkwijze

Samen met Schiedamse inwoners die veel ervaring hebben met participatie en met collega's hebben we een werkwijze opgezet voor inwonersparticipatie¹. Het komt erop neer dat we voorafgaand aan een participatietraject eerst een aantal basisvragen met elkaar bespreken. Denk daarbij aan; is er voldoende ruimte voor invloed, wat is het doel van het

participatietraject, wat gaan we met de input van bewoners doen, hoe koppelen we zaken terug en is er genoeg geld en expertise aanwezig? We bespreken deze zaken in wat wij een werklab noemen. Daarbij brengen we alle bewoners in beeld die betrokken zijn, kijken waarover mensen mee kunnen beslissen en vullen een participatiecanvas in. Dit canvas brengt het hele participatietraject in beeld. Tijdens deze werklabs worden geen besluiten genomen of zaken vastgelegd. Dit gebeurt samen met bewoners tijdens het participatietraject.

Openbaar, tenzij

Openbaarheid is de kern van democratie: om te kunnen participeren en te kunnen controleren moet iedereen in beginsel van alle informatie kennis kunnen nemen. De mate waarin de gemeente haar informatie deelt met haar inwoners, heeft effect op de wijze waarop de gemeente communiceert. Maximale transparantie van werkprocessen, overleggen en informatie (binnen de privacykaders). Vertrouwelijke stukken bestaan niet meer in Schiedam. De gemeente treedt zoveel mogelijk realtime, open en echt (wel rekening houdend met vigerende wet- en regelgeving, zoals bijvoorbeeld de AVG) naar buiten.

Slimmer met data

Het actief openstellen van informatie en data betekent ook dat de gemeente zelf transformeert van een beleidsgestuurde naar een informatiegestuurde organisatie die steeds meer ‘weet’. Met de gegevens kan de gemeente, binnen bepaalde kaders, gemakkelijk een vertaling maken naar buurt-, straat- en zelfs persoonsniveau. Tegelijkertijd zijn veel data openbaar beschikbaar waardoor het gemeentelijke handelen beter volgbaar is. Als gemeente betekent dit dat zij 24/7

verantwoording aflegt aan de samenleving. De afgelopen jaren zijn hiervoor de eerste stappen gezet. Het komend jaar zullen we doorgaan op de ingeslagen weg.

Communicatie

Inzet van communicatieprofessionals is wenselijk in projecten en op beleidsterreinen die veel teweeg brengen in Schiedam. In 2023 analyseren we op basis van het coalitieakkoord en het op te stellen collegeprogramma opnieuw welke zaken Schiedammers raken. Op basis hiervan en op basis van bestuurlijke prioriteiten bepalen we waar het vak ‘Communicatie’ van toegevoegde waarde is. Daarbij heeft de verdere professionalisering van het team Communicatie de aandacht. In de voorgaande jaren is er succesvol gewerkt aan een stabiel team met vaste formatie, waarin minder inhuurkrachten nodig zijn. Voor de professionalisering in 2023 richten we ons onder andere op participatie, omgevingsanalyses en beeldcommunicatie.

Wijkontwikkeling

In 2023 experimenteren we verder met verschillende vormen en manieren om inwoners te betrekken bij de wijken. Het hybride vergaderen (bijvoorbeeld bij wijkoverleg en regiegroep) zorgt voor een laagdrempeligere deelname die we verder willen uitbouwen. Naast de reguliere inzet op wijkontwikkeling ligt de focus ook op het gebruiken van de kennis over de wijk in participatietrajecten. Ook zal in 2023 (een deel van) de wijkaanpak in Nieuwland en Oost geïntegreerd worden met de stedelijke vernieuwingsaanpak.

¹ Inwonersparticipatie, dit is de vorm van participatie waarbij inwoners deelnemen aan projecten van de gemeente. De gemeente nodigt inwoners uit om mee te denken over bijvoorbeeld het opnieuw inrichten van een plein.

Dienstverlening

De digitale weg voor het krijgen van informatie over gemeentelijke dienstverlening wordt nog steeds doorontwikkeld. De gemeentelijke website is toegankelijk en ook via social media en de live-chat is goed en eenvoudig contact met de gemeente te krijgen. Hier wordt ook steeds vaker gebruik van gemaakt. Ook de buitenbeter app om meldingen buitenruimte door te geven weten mensen steeds makkelijker te vinden. Inwoners maken steeds vaker gebruik van de mogelijkheid om vanuit de huiskamer allerlei producten en diensten van de gemeente af te nemen en/of meldingen te doen. Er zijn steeds meer producten beschikbaar in het digitale loket. Toch zal de gemeente ook een mogelijkheid moeten blijven houden voor mensen die, om wat voor reden dan ook, een beroep doen op persoonlijke dienstverlening. Dit betekent maatwerk voor de klant.

Digitalisering in Klant Contact Centrum

Bij de begroting 2022 heeft het college het ZBB-traject voor het KCC afgerond en daarbij geconstateerd dat de formatie niet op orde was (is in de begroting hersteld naar het gewenste niveau) en dat de digitalisering zoals bedoeld in het uitvoeringsprogramma niet volledig is gerealiseerd. De bedoeling van het ZBB-traject was dat daar in 2022 nog stappen in zouden worden gezet. Dat is dit jaar niet voldoende uitgekomen. De gedigitaliseerde processen hebben niet tot minder werk geleid. Het achterblijven van de digitalisering komt deels door interne factoren zoals de IT-mogelijkheden en deels door vertraging en stopzetting van externe landelijke ontwikkelingen. Het KCC is volgend aan landelijke ontwikkelingen (invoering digitale rijbewijzen, e-id kaarten, modernisering GBA etc.). Vertragingen of stopzetting van deze ontwikkelingen hebben impact op de taken van het KCC.

In Schiedam zien we echter ook een toename in de meer complexere producten en diensten. We hebben steeds vaker te maken met de vestiging en verblijf van mensen met andere nationaliteiten. Dit levert extra complexiteit op in taken (buitenlandse brondocumenten/akten, taalbarrière, toepassen internationaal privaatrecht bij burgerlijke stand-zaken en BRP-registraties en stijging in aantallen naturalisatie- en optieverzoeken). Deze en processen als identiteitsvaststelling, voorkomen van ID- en adresfraude vragen steeds meer aandacht en expertise van medewerkers. Ook speelt de sociale problematiek een rol. En we verwachten dat dit door de huidige crises nog zal toenemen. Ook de aantallen van personen adres in onderzoek groeit nog steeds. Maatwerk vraagt dat je heel goed moet weten wat je doet en daar ook verantwoordelijkheid voor kunt nemen. Daarom is continu bijscholing voor de medewerkers een must.

In maart 2023 hebben we twee verkiezingen te organiseren. De Provinciale Staten en Waterschapsverkiezingen. Dit zal ook weer de nodige capaciteit vergen van het KCC. Meer woningbouw, de zelfbewoningsplicht, registratie arbeidsmigranten, optreden tegen woonoverlast en overbewing hebben gevolgen voor het KCC. Deze zaken vergen ook meer inzet van het KCC.

Duurzame bewaring in Gemeentearchief Schiedam

De gemeente gaat verder met de inrichting van het Digitaal Archief Schiedam (DAS), ofwel het elektronische depot. Dit is een veilige omgeving waar blijvend te bewaren digitale informatie duurzaam kan worden bewaard, beheerd en geraadpleegd. Door de verwezenlijking van het DAS verbeteren we de toegankelijkheid, voor iedereen, onafhankelijk van plaats en tijd. De grootte bedraagt inmiddels meer dan 24 terabytes.

In 2023 verbeteren we de beschikbaarstelling van de opgenomen informatie aan de eigen organisatie en aan Schiedammers en andere belangstellenden. Archiefbescheiden van de gemeenteraad (inclusief geannexeerde gemeenten) vanaf 1853 tot vandaag stellen we beschikbaar via Notubiz op <https://schiedamarchief.notubiz.nl>. Bouwvergunningen (1906-2006) gaan we beschikbaar stellen via de website van het gemeentearchief. We verbeteren de toegankelijkheid van bodemrapporten (milieu-informatie) door ze te digitaliseren. De gemeente gaat ook verder met het tijdig vernietigen, duurzaam bewaren en toegankelijk maken van e-mail. Alle archieven in het Gemeentearchief Schiedam zijn toegankelijk via de website: <https://collecties.schiedam.nl/>.

Prestaties	Nulmeting	Doel 2023
1. Rapportcijfer Dienstverlening	Cijfers 2021: - Balie 8,4 - Telefonie 8,3 - Digitaal 6,6 Gemiddeld: 7,7	- Balie 8,4 - Telefonie 8,3 - Digitaal 6,8 Gemiddeld: 7,8
2. Imago Bestuur & Organisatie		
3. Rapportcijfer Imago als woonstad		

Indicator Dienstverlening

Meetinstrument: Dienstverleningsdashboard KCC

Indicator Imago Bestuur & Organisatie

Meetinstrument: Monitor Leefbaarheid en Veiligheid

Indicator rapportcijfer Imago als woonstad

Meetinstrument: Monitor Leefbaarheid en Veiligheid
Schiedam

Kaderstellende beleidsnota's

- Visienota Open Schiedam
- Deelnota Dienstverlening
- Deelnota Wijkgericht Werken

Programma **Overheid** in balans

Paragrafen

Programma

Begroting 2023

Prestatie 1

Prestatie 2

Prestatie 3

Prestatie 4

Prestatie 5

Prestatie 6

Prestatie 7

67

Veiliger Schiedam

Inleiding

In 2021 heeft de gemeenteraad de kaders voor het gemeentelijk veiligheidsbeleid vastgesteld. Deze kadernota werken we uit in vijf uitvoeringsprogramma's (integrale veiligheid, zorg en veiligheid, jeugd en veiligheid, ondermijning en woonoverlast).

Het hoofddoel van het veiligheidsbeleid is: **een veiliger Schiedam door te werken aan een schone, veilige en leefbare stad waardoor we de objectieve en subjectieve veiligheid in de stad verbeteren.**

We willen een verbetering van de cijfers van de objectieve veiligheidsgegevens, de veiligheidsbeleving en de woonoverlast. Het (terug)winnen van vertrouwen in de overheid is daarbij een belangrijk element. Veel Schiedammers wonen en werken met plezier in de stad en hebben vertrouwen in de overheid. Met name in de kwetsbare wijken zijn er echter ook bewoners die veel problemen ervaren op het gebied van leefbaarheid. Daarbij is geen plek voor pesterijen of geweld omtrent geaardheid en discriminatie. We zien dat kwetsbare wijken ook worden geconfronteerd met de aanwezigheid van ondermijnende criminaliteit. Ons doel is dat ook in kwetsbare wijken bewoners criminaliteit niet langer zien als 'iets dat erbij hoort', en dat bewoners de overheid vertrouwen en samenwerken om de leefbaarheid en de veiligheid van hun wijk te verbeteren.

Leefbaarheid en veiligheid zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Met het vaststellen van de kadernota Integrale Veiligheid in 2021 is besloten is om de prioriteiten op het gebied van een veilige woon- en leefomgeving, woonoverlast, zorg en veiligheid, jeugd, ondermijning en

fysieke veiligheid voort te zetten. Daarnaast zullen we extra inzetten op de aanpak van *signal places* (de plekken in Schiedam waar een verbetering naar verwachting het meeste effect heeft op het veiligheidsgevoel van Schiedammers) en zullen we intensiveren op de aanpak van geweld achter de voordeur en de aanpak van cybercrime. Met de extra inzet vanuit het Nationaal Programma Schiedam Nieuwland en Oost wordt het mogelijk om in 2023 de aanpak op jeugd en veiligheid verder te intensiveren.

Veiligheidsbeleving

Veiligheid kent een objectieve kant en een subjectieve. Investeren in objectieve veiligheid gebeurt op basis van analyses en waarnemingen. De mate waarin deze interventies leiden tot de verbetering van veiligheidsgevoelens bij inwoners wordt ook bepaald door andere factoren. De veiligheidsbeleving van Schiedammers blijft achter bij de objectieve veiligheid. Het achterblijven van de subjectieve veiligheid heeft een grote aandacht in het afgesloten coalitieakkoord. De subjectieve veiligheid is communicatief een grote uitdaging. Communicatie is een belangrijk hulpmiddel om zichtbaar te maken welke interventies worden gepleegd om Schiedam veiliger te maken en wat de betekenis daarvan is voor de inwoners van Schiedam. Het is de kwaliteit van de interventies die het objectieve effect bepaalt. De toegevoegde waarde van communiceren is om die resultaten ook zichtbaar te maken en te vertalen naar de persoonlijke situatie van mensen. Daarmee wordt geïnvesteerd in de subjectieve veiligheid. Naast communicatie is een integraal offensief nodig, met als kern stabiel, schoon, heel en veilig. Dit is een onderdeel van de Kadernota Integrale Veiligheid. Daarnaast bleek dat het nodig is signal places in de stad aan te pakken.

Met name de gebieden rond de Parkweg, het Stationsplein en de Mgr. Nolenslaan hebben een grote impact op de veiligheidsbeleving in de stad. Ook in 2023 zullen we extra inzet plegen op deze *signal places*.

Criminaliteit, openbare orde en handhaving

De handhaving in de openbare ruimte ligt bij zowel gemeente als politie. We geven daarbij voorrang aan 'hotspot-locaties' en de onveilige plekken. Problemen in de wijk worden direct aangepakt, samen met politie, de collega's van beheer openbare ruimte en wijkzaken. Toezicht & Handhaving doet dit onder andere door het aanpakken van kleine ergernissen, zoals parkeeroverlast, straatvuil en verwijderen van fietswrakken. Daarnaast voeren ze controles uit op horecabedrijven en begeleiden ze evenementen in de stad. De jeugdboa's onderhouden contact met jongeren op straat en houden in de gaten wanneer er moet worden ingegrepen in verband met overlast.

We continueren de aanpak van high impact crimes en blijven inzetten op een vermindering van woninginbraken door het Politiekeurmerk Veilig Wonen.

Een goed ondernemersklimaat draagt bij aan een aantrekkelijke werkstad: een plek waar het goed werken, wonen en leven is. We zien dat ondernemers hierin ook steeds meer zelf initiatief en verantwoordelijkheid nemen. We zullen dit stimuleren en faciliteren en met ondernemers in gesprek blijven over veilig ondernemen.

Signal places

We continueren de aanpak van 'signal places'. Zowel van bewoners van de wijk als van mensen daarbuiten. De aanbevelingen van het rapport van InHolland over de veiligheidsbeleving in Schiedam vormen hierbij het

uitgangspunt. Het projectteam ‘*signal places*’ wil de veiligheid en leefbaarheid van een aantal geprioriteerde plekken in de stad verbeteren, door activiteiten vanuit het veiligheidsdomein, het sociale domein, het fysieke domein en het institutionele domein (verbeteren van zichtbaarheid en aanwezigheid van de overheid en andere instanties) met elkaar in samenhang te brengen.

Inzet 2023:

- Bewoners voelen zich weer veilig(er) in hun eigen wijk en ervaren meer contact met de gemeente.
- Signal places worden beter gewaardeerd, de veiligheidsbeleving verbeterd.

Woonoverlast

Woonoverlast is een ingrijpende vorm van overlast die rechtstreeks het woongenot van bewoners en de leefbaarheid in wijken aantast. Al jaren zet de gemeente in op het bestrijden van woonoverlast, bijvoorbeeld via buurtbemiddeling maar met name ook door de inzet van het interventieteam woonoverlast. De APV-verhuurdersvergunning om huurdersuitbuiting aan te pakken wordt toegepast op een aantal verhuurders. In de aanpak woonoverlast richten we ons op het versterken van de integraliteit, de samenwerking met alle betrokken partners en gaan we meer data gestuurd werken. In 2023 sluiten wij aan als pilot gemeente bij een van de aanbevelingen van de aanpak commissie Roemer. We starten met het project Landelijke Stuurgroep Interventieteams (LSI) in de wijken Oost en Nieuwland en we zetten in op een woonfraudeteam met Woonplus. Ook zetten we de samenwerking met het huurteam voort en de handhaving op overbewoning gaat onverminderd door. De nieuwe instrumenten ‘Opkoopbescherming’ en de ‘Wet goed verhuurderschap’ die de APV ‘Tegengaan huurdersuitbuiting’ op termijn zal vervangen, zullen naar

verwachting in 2023 worden ingevoerd. De Wet goed verhuurderschap bestaat uit twee onderdelen: landelijke wetgeving die medio 2023 wordt ingevoerd en een vergunningstelsel waarover de gemeenteraad een besluit dient te nemen.

Inzet 2023:

- Bewoners ervaren minder woonoverlast.
- De balans tussen malafide en bonafide verhuur verbetert.

Zorg en veiligheid

Met de persoonsgerichte aanpak passen we maatwerk toe in het kader van de aanpak personen met verward gedrag, huiselijk geweld en aanpak radicalisering, waarbij per casus de relevante partners hun expertise inbrengen en concrete afspraken maken. Inwoners met een complexe en domeinoverstijgende problematiek bespreken we in het PGA-team en ze worden op maat naar een zorg- en/of justitieel traject geleid, het liefst in samenspraak met inwoner zelf. Daarbij is er aandacht voor zowel het individu als voor het gezin en het netwerk.

We hebben een Uitvoeringsplan ontwikkeld in samenwerking met het Sociaal Domein. Hierbij zijn de uitkomsten van het initiatief vanuit de gemeenteraad Geweld Hoort Nergens Thuis (GHNT), de bewustwordingscampagne en benen-op-tafel-sessies met de beschermpartners betrokken.

Inzet 2023:

- De bewustwording rondom huiselijk geweld wordt vergroot en de ketensamenwerking verbeterd.
- Professionals en betrokkenen waarderen de samenwerking in de keten WOT-PGA-GGZ-Zorg en Veiligheidshuis.

Radicalisering en polarisatie

Relaties staan centraal bij preventie en tegengaan van radicalisering. Het gaat niet alleen om het tijdig signaleren van (voedingsbodem van) radicalisering maar ook over maatschappelijke weerbaarheid. De opgebouwde netwerken van sleutelfiguren zetten we voort en bouwen we verder uit. Deze netwerken hebben een rol in het vroegtijdig signaleren van radicalisering en in het versterken van de weerbaarheid van specifieke doelgroepen.

De laatste jaren zijn maatschappelijke spanningen verder toegenomen. Het is daarom belangrijk dat we als gemeente de vinger aan de pols houden, tijdig informatie verzamelen en de juiste kanalen weten te vinden om escalerende spanningen te doorbreken. We leggen de focus op het versterken van het netwerk sleutelfiguren, en het verbinden met sleutelfiguren uit het sociaal domein.

Jeugd en veiligheid

Hoewel uit de cijfers geen ernstige toename van jeugdcriminaliteit blijkt, maken wij ons serieuze zorgen over met name jongeren in kwetsbare wijken zoals Nieuwland, Oost en Groen Noord-Zuid. De komende jaren willen we daarom extra inzetten op het vergroten van de weerbaarheid van jongeren en op samenwerking met het sociale domein in het tijdig bereiken van kwetsbare jeugd.

Signalen van eventuele problematische jeugdgroepen bespreken we met partners. We werken interventies uit op het niveau van de groep, het individu en de fysieke omgeving. Als gemeente zorgen we ervoor dat betrokken partijen (wijkteams, politie, jongerenwerk, Toezicht en Handhaving, veiligheidshuis, scholen) goed (kunnen) samenwerken bij de aanpak. Mede vanuit het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid wordt er gewerkt aan een actieve benadering van jongeren die risico lopen om in de criminaliteit te belanden in Nieuwland.

(Zie ondermijning). De aanbevelingen van het rapport van Bureau Beke over Nieuwland worden daarin verwerkt. In het ‘hotspot-overleg’ worden gebieden besproken waar veel hangjeugd komt. In dit overleg delen jongerenwerk, politie, en Toezicht en Handhaving met elkaar welke hotspots zij zien, in hoeverre er sprake is van overlast en welke benadering het meest toepasselijk is. De benadering kan verschillen; aan de ene kant contact maken en de jongeren betrekken bij sociale activiteiten, aan de andere kant aanspreken op gedrag, begrenzen en een meer repressieve aanpak.

Jongeren geven voor hun twaalfde levensjaar diverse signalen af die van belang zijn voor de ontwikkeling van later crimineel gedrag. Dit betekent dat een deel van de (jeugd)criminaliteit die op een later moment ontstaat, te voorkomen is. Door tijdig in te grijpen kunnen ouders en jongeren met relatief lichte interventies worden geholpen (opvoedondersteuning, jongerenwerk, diagnostiek). Vroegsignalering is stedelijk georganiseerd, wat betekent dat scholen uit heel Schiedam kinderen kunnen aanmelden voor de aanpak en dat de werkers gericht met onderwijscollega's kunnen samenwerken. “Naast individuele aandacht voor vroegsignalering is het belangrijk om een passend aanbod te ontwikkelen voor kinderen in de leeftijd van 10-12 die in kwetsbare wijken negatief worden beïnvloed door oudere jeugd. Samen met het sociaal domein zullen we hier vanuit het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid verder aan werken.

In het kader van Veilige School werken scholen met de gemeente samen om de fysieke en sociale veiligheid in en rondom scholen te bevorderen. We werken op verschillende manieren met scholen samen, vraaggericht, wijkgericht en thematisch via de Strategische Agenda Onderwijs. We zetten

extra in op het vergroten van de weerbaarheid van jongeren tegen criminaliteit door aanbod te faciliteren op thema's als cybercrime, radicalisering, prostitutie en mensenhandel en messen.

Inzet 2023:

- Weerbaarheid van jongeren tegen onveiligheid en criminaliteit verbetert.
- Jongeren die extra risico lopen om in aanraking te komen met criminaliteit worden actief benaderd (tegenoffensief).

Ondermijning

Er is blijvende aandacht voor de bestuurlijke mogelijkheden in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit. Als gemeente willen we er, binnen de eigen bevoegdheden, alles aan doen om te voorkomen dat georganiseerde criminaliteit wordt gefaciliteerd. De afgelopen jaren hebben we een stevige bestuurlijke aanpak van ondermijning neergezet. Dit is opgenomen in het Uitvoeringsprogramma bestuurlijke aanpak ondermijning. De aanpak in de Spaanse Polder en de 's-Gravelandsepolder passen we ook toe in Nieuw-Mathenesse. Voor de herontwikkeling van Nieuw-Mathenesse is een vergelijkbare aanpak nodig als voor het Schiedistrict. Ook in andere delen van de stad vraagt de aanpak van ondermijning aandacht. We richten ons daarbij met name ook op jongeren die kwetsbaar blijken te zijn voor de verleiding van georganiseerde criminaliteit. Dit om nieuwe aanwas te voorkomen. In Nieuwland gaan we verder met de persoonsgerichte aanpak van een aantal jongeren die betrokken zijn geweest bij overlast en/of criminaliteit. Vanuit de bijdrage Preventie met Gezag hebben we jongerenwerkers aangetrokken om deze aanpak tot uitvoering te brengen. Deze aanpak is daarmee verbreed en geïntensiveerd. Ook binnen de ambtelijke organisatie zullen we de bewustwording vergroten en werken.

Cybercrime

We gaan de komende jaren meer aandacht besteden aan cybercrime en cyberveiligheid. Daardoor creëren we meer bewustwording onder de inwoners waardoor de kans op slachtofferschap kan worden verkleind. De focus ligt hierbij op verschillende groepen, namelijk: kinderen, senioren en hun kringen (25-60 jaar) en ondernemers. Bewustwording en kennis delen staat centraal in de aanpak. Hierbij maken we gebruik van bestaande regionale activiteiten vanuit samenwerkingsverbanden als de VeiligheidsAlliantie Rotterdam (VAR).

Inzet 2023:

- Weerbaarheid en normherstel: ook in kwetsbare wijken wordt criminaliteit steeds minder gezien als ‘iets dat erbij hoort’.
- Meer bewoners vertrouwen de gemeente en werken samen om criminaliteit aan te pakken.
- Weerbaarheid tegen cybercriminaliteit is vergroot.

Fysieke veiligheid

De corona-pandemie heeft duidelijk gemaakt dat de gemeente niet alleen op klassieke rampen of crises voorbereid moet zijn, maar ook op een langdurige crisis. Hier zullen we dan ook rekening mee houden bij het opleiden, trainen en oefenen van de crisisorganisatie. Binnen de Veiligheidsregio wordt uitgebreid stilgestaan bij allerlei ontwikkelingen op het gebied van klimaat, techniek, wet- en regelgeving en welke invloed dit heeft op de vergunningverlening en incidentbestrijding. De focus ligt op een veilige leefomgeving waarbij niet alleen de fysieke veiligheid een rol speelt maar ook de omgevingsveiligheid en de digitale cyberveiligheid. Vanaf 2023 wordt gebruik gemaakt van de nieuwe kostenverdeelstelsel. Het aantal inwoners per

gemeente is niet langer de basis voor het bepalen van de primaire bijdrage. Vanaf 2023 is dat het evenredig aandeel van de gemeente in het Gemeentefonds voor het cluster Brandweer en Veiligheid zoals opgenomen in de September circulaire (uitgavejaar 2022). Tevens zijn de kosten voor bluswatervoorzieningen uit de primaire bijdrage gehaald en worden deze vanaf 2023 separaat doorbelast, net als de Plustaken (voorheen DVO+). De financiële consequenties hiervan zijn met de berap verwerkt in de meerjarenbegroting.

Inzet 2023

- Inzet bij crises, ambulancezorg en brandweertzorg worden op het huidige hoge kwaliteitsniveau gecontinueerd.

Preventie met gezag

Vanuit het Rijk zijn voor vier jaar financiële middelen beschikbaar gesteld voor de preventieve aanpak van ondermijning in de gebieden van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. We hebben vanuit Schiedam hier een plan van aanpak voor ingediend voor Nieuwland en Oost. Doel van de maatregelen van dit plan van aanpak is om criminele aanwas van jongeren te voorkomen. Dit doen we door maatregelen gericht op de jongeren maar ook op de omgeving waarin zij leven. Het herstellen van het vertrouwen in de overheid van wijkbewoners draagt bij aan het aanpakken van ondermijning en vergroot het veiligheidsgevoel. We vergroten de weerbaarheid van jongeren met als resultaat dat zij weerstand kunnen bieden aan criminele activiteiten. Voor deze aanpak is de komende vier jaar € 1 miljoen per jaar beschikbaar gesteld.

Programma **Overheid** in balans

Paragrafen

Programma

Begroting 2023

Prestatie 1

Prestatie 2

Prestatie 3

Prestatie 4

Prestatie 5

Prestatie 6

Prestatie 7

71

Prestatie

Veiliger Schiedam door te werken aan een schone, veilige en leefbare stad

Prestaties	Nulmeting	Doel 2022
5. Objectieve Veiligheidsgegevens	7,4 (2017)	7,6
6. Veiligheidsbeleving	6,3 (2017)	6,5
7. Woonoverlast	6,6 (2017)	6,7

Meetinstrument

Monitor Leefbaarheid en Veiligheid Schiedam

Toelichting

Jaarlijks meten we: de objectieve veiligheidscijfers, de woonoverlast, het veiligheidsgevoel in de eigen wijk en buiten de eigen wijk en de als meest onveilig ervaren plekken. De Monitor Leefbaarheid en Veiligheid Schiedam met uitgebreide enquête heeft in het jaar voorafgaand aan de gemeenteraadsverkiezingen, 2021, plaatsgevonden.

Indicator objectieve Veiligheidscijfers

De ontwikkeling van het totaal aantal misdrijven in Schiedam vertoont, met uitzondering van cybercrime, een dalende lijn. Het doel voor de komende jaren is om ervoor te zorgen dat deze dalende trend zich voortzet. De aangiftes worden onderverdeeld in 4 hoofdcategorieën: diefstal, inbraak, geweld en vernieling. Vervolgens worden de gegevens weergegeven in een gemiddeld rapportcijfer.

Meetinstrument: Misdrijvenregistratie Politie Rijnmond-Noord

Objectieve veiligheidsgegevens	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Diefstal	5,8	6,2	6,7	5,8	6,6	7,2	6,7	7,0	7,4	7,1	7,2	7,9
Inbraak	5,7	6,6	6,4	5,5	7,0	6,8	6,9	7,4	7,9	8,1	8,2	9,0
Geweld	6,9	6,9	7,0	7,4	7,4	7,2	7,3	7,3	7,5	7,3	7,3	7,4
Vernieling	6,9	6,2	6,3	6,7	7,0	7,5	7,5	7,8	7,8	8,0	7,8	8,1
Gemiddeld	6,3	6,5	6,6	6,4	7,0	7,2	7,1	7,4	7,7	7,6	7,6	8,1

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Straatroven	54	59	44	49	50	60	37	15
Overvallen	15	15	18	13	13	12	9	5
Woninginbraken	319	317	299	257	219	215	183	85
Diefstal uit motorvoertuig	604	469	656	557	486	569	547	367
Diefstal van motorvoertuig	145	124	107	76	85	85	88	86
Bedreiging	228	216	244	202	200	214	237	223
Mishandeling	265	276	286	300	282	287	287	256
Huiselijk geweld	227	232	267	206	160	142	183	142
Cybercrime	5	9	6	13	13	9	36	52

Programma **Overheid** in balans

Paragrafen

Programma

Begroting 2023

Prestatie 1

Prestatie 2

Prestatie 3

Prestatie 4

Prestatie 5

Prestatie 6

Prestatie 7

72

Indicator Veiligheidsbeleving

Naast de objectieve misdrijfgegevens is ook de subjectieve beleving van Schiedammers een belangrijke indicator die weergeeft hoe het met de veiligheid in de stad is gesteld. Om hiervan een beeld van te schetsen worden de Schiedammers ieder jaar vragen voorgelegd over de veiligheidsbeleving in het algemeen en die in de eigen woonbuurt. De uitkomst wordt weergegeven in de vorm van rapportcijfer. Daarnaast wordt gevraagd naar de plekken in de stad die als meest onveilig worden ervaren.

	2017 (nulmeting)	2019	2021	2022 (doel)
Veiligheidsbeleving	6,3	6,5	6,3	6,5

Indicator Woonoverlast

Om de effecten van de bestrijding van woonoverlast te kunnen monitoren, is een indicator ontwikkeld die bestaat uit overlastproblematiek die onder meer te maken heeft met jongeren, geluid van omwonenden, lawaai op straat, overlast zwervers etc. De uitkomst wordt weergegeven in de vorm van een samengesteld rapportcijfer.

Tabel indicator Woonoverlast bevolkingsonderzoek Leefbaarheid & Veiligheid

Het uitvoeringsprogramma Woonoverlast ziet met name toe op de onderdelen geluidsoverlast door omwonenden en overige overlast door omwonenden.

Samen met het kenniscentrum is er kritisch gekeken naar de vragenlijst van de monitor Leefbaar & Veiligheid. Begin 2022 is de vragenlijst geoptimaliseerd om beter zicht te krijgen op de soorten van woonoverlast en de mate waarop de woonoverlast wordt ervaren. Met deze informatie kunnen wij onze capaciteit nog gericht inzetten. De aangepaste vragenlijst heeft tot gevolg dat wij de indicator woonoverlast van 2020-2021 niet op alle onderdelen kunnen vergelijken met voorgaande jaren. Met de nieuwe tabel is daarom sprake van een nieuwe nulmeting.

Tabel Woonoverlast monitor Leefbaarheid & Veiligheid (Oud)

	2009	2012	2015	2017	2019
Overlast van groepen jongeren	5,5	6,0	6,2	5,8	6,3
Geluidsoverlast door omwonenden	7,1	6,2	6,1	5,7	5,7
Lawaai op straat	6,3	6,3	6,3	5,8	5,9
Overige overlast door omwonenden	7,7	7,1	7,1	6,6	6,6
Andere vormen van geluidsoverlast	7,2	7,2	7,2	6,6	7,0
Overlast van zwervers / daklozen	9,1	9,2	9,2	9,1	8,8
Totale score Woonoverlast	7,2	7,0	7,0	6,6	6,7

Tabel Woonoverlast monitor Leefbaarheid & Veiligheid (Nieuw)

	2021	Opvallende wijkcores
Geluidsoverlast door omwonenden	57%	Oost (65%) en Zuid (61%)
Andere vormen van geluidsoverlast	39%	Centrum (46%), Oost (45%) en Groenord (45%)
Overlast door vervuiling of stank in een woning/tuin	32%	Nieuwland (43%), Groenord (39%), Oost en Zuid (38%)
Overlast door overbewoning of kamerverhuur	22%	Oost, West en Zuid (35%)
Overige overlast door omwonenden	27%	Oost en Zuid (36%)
Overlast door verwarde personen	16%	Centrum (29%), Oost en Nieuwland (22%)

In bovenstaande tabel is te zien dat Schiedammers relatief vaak geluidsoverlast door omwonenden ervaren. Maar liefst 57% van de inwoners geeft aan hiervan soms tot vaak last te hebben. Andere vormen van geluidsoverlast en overlast door vervuiling of stank in een woning/tuin wordt door ongeveer een derde van de respondenten ervaren.

Opvallend is dat de wijk Oost bij alle deelaspecten ongunstiger scoort dan gemiddeld in Schiedam. Het verschil met het gemiddelde is vooral groot als het gaat om overlast door overbewoning of kamerverhuur. Van de inwoners uit Oost, West en Zuid geeft 35% aan soms tot vaak overlast hiervan te ervaren. Centrum komt eveneens bij enkele deelaspecten negatief naar voren. Dat zal ook deels te maken

hebben met de functie en bijbehorende voorzieningen die het centrum van een stad nu eenmaal heeft. In Nieuwland en Groenord komt overlast door vervuiling of stank in een woning/tuin vaker voor dan gemiddeld.²

BBV-indicatoren:

- Verwijzingen Halt
- Harde kern jongeren
- Winkeldiefstallen
- Gewelddsmisdrijven
- Diefstallen uit woning
- Vernieling en beschadiging in de openbare ruimte
- Jongeren met delict voor de rechter
- Jongeren met jeugdreclassering

Wat doen we om dit te bereiken (activiteiten globaal en verwijzingen naar uitvoeringsprogramma's)

Preventief en repressief beleid op het gebied van persoonsgerichte aanpak, woonoverlast, aanpak criminaliteit, openbare orde en handhaving, aanpak jeugd, bedrijvigheid, fysieke veiligheid, ondermijning en radicalisering en polarisatie. De aanpak van ondermijning (zowel door criminaliteit als door ondemocratische gedragingen) en woonoverlast zijn belangrijke onderdelen van het veiligheidsbeleid en moeten bijdragen aan verbetering en leefbaarheid en veiligheidsbeleving van de Schiedammers. De concrete maatregelen zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid, het uitvoeringsprogramma Woonoverlast en het uitvoeringsprogramma Ondermijning.

Verbonden Partijen

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, ambulances en brandweezorg, gemeenschappelijke regeling.

² Rapportage Leefbaarheids- en veiligheidsmonitor

Kaderstellende beleidsnota's

- Kadernota Integrale Veiligheid 2021
- Beleidsplan VRR 2023-2027 (2022)
- Strategische thema's veiligheid 2023-2026 politie-eenheid Rotterdam (2022)
- Actualisatie Horecabeleid (2017)
- Nota Schiedams Prostitutiebeleid (2016)
- Coffeeshopbeleid (2021)
- Damoclesbeleid gemeente Schiedam 2014

**gemeente
Schiedam**

Algemene dekkingsmiddelen

14%

van de totale begroting is
bestemd voor programma
Algemene dekkingsmiddelen

Totaal lasten
€ 51,2 miljoen

Totaal baten
€ 222,4 miljoen

Algemene dekkingsmiddelen

Overhead

De wijze waarop de gemeente in financiële zin omgaat met overhead is bepaald via “notitie overhead” van de Commissie BBV. Hierin is vastgelegd welke organisatiekosten direct dan wel indirect (dus overhead) zijn. Tot de overhead behoren de loonkosten van medewerkers die niet direct aan het primaire proces bijdragen, zoals: directie, management, concernstaf, bestuursadviseurs, secretariaten en alle bedrijfsvoeringfunctionarissen (personeel en organisatie, interne opleidingen, ICT, informatiemanagement, financiën, control, communicatie, juridische zaken, facilitaire zaken). Ook andere indirecte kosten en ook de opbrengsten van huisvesting, ICT en detachering van personeel behoren tot de overhead. De kosten van personeel dat direct werkt aan gemeentelijke producten (zoals bijvoorbeeld reisdocumenten, vergunningen, belastingen, beheer van de openbare ruimte en stadstoezicht) zijn op het betreffende taakveld begroot. De hoogte van de organisatiekosten wordt bepaald door lokale keuzes. De organisatiecultuur, het dienstverleningspakket, de verwachte kwaliteit en de daarvoor benodigde middelen zijn bepalend. In Schiedam bedraagt de netto-overhead, berekend volgens de voorgeschreven BBV-definitie, € 26,7 miljoen.

Treasury

Voor een toelichting op de treasury wordt verwezen naar de paragraaf financiering.

OZB en overige belastingen

Voor een toelichting op de belastingopbrengsten wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

Algemene uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds en de uitkering uit het deelfonds sociaal domein zijn geraamd op basis van de meicirculaire van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Vennootschapsbelasting

Wij gaan ervan uit dat onze activiteiten vallen onder de noemer van “normaal vermogensbeheer”. Dit is niet onderworpen aan de vennootschapsbelastingplicht. In die lijn is voor de vennootschapsbelasting geen raming opgenomen.

Overige baten en lasten

Onder de overige baten en lasten is voor de post onvoorzien een bedrag van € 0,5 miljoen opgenomen.

Mutaties reserves

Voor wat betreft de mutaties in de reserves wordt verwezen naar het overzicht ‘reserves: beginstanden en mutaties 2023-2026’ wat verderop in deze begroting is opgenomen.

Kaderstellende beleidsnota's

- Kadernota Financieel Beleid (2016)
- Financiële Verordening (2017)
- Nota investeren, waarderen en afschrijven (2014)

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x 1.000	Bedrag werkelijk 2021			Bedrag begroot 2022			Bedrag begroot 2023		
Taakveld	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Overhead	2.189	-29.822	-27.633	890	-29.193	-28.304	840	-27.518	-26.678
Treasury	1.917	6.809	8.725	4.357	3.334	7.691	5.477	1.435	6.911
OZB Woningen	7.863	-838	7.025	7.826	-814	7.012	7.870	-814	7.056
OZB Niet woningen	8.507	-213	8.294	7.859	-189	7.670	7.841	-189	7.651
Belastingen overig	411	-9	402	332	-134	197	289	-186	103
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	165.679		165.679	184.458		184.458	185.099		185.099
Overige baten en lasten		-455	-455					-3.732	-3.732
Vennootschaps- belasting (VPB)		-210	-210						
Totale baten en lasten	186.566	-24.738	161.827	205.722	-26.997	178.725	207.416	-31.005	176.410
Mutaties reserves	32.028	-36.061	-4.032	14.502	-8.773	5.729	9.284	-1.923	7.360
Resultaat	218.594	-60.799	157.795	220.224	-35.770	184.454	216.699	-32.929	183.771

**gemeente
Schiedam**

Paragrafen

Bedrijfsvoering

Financiering

Grondbeleid

Lokale heffingen

Onderhoud
kapitaalgoederen

Verbonden partijen

Weerstandsvermogen,
risicobeheersing en
financiële positie

Verstrekken van
subsidies

Paragraaf Bedrijfsvoering

Anders werken en nieuw kantoorconcept

Na de verruiming van de coronamaatregelen werken er weer steeds meer medewerkers op kantoor. Vanuit huis of elders kunnen werken lijkt een blijvende zaak geworden. Gemeente Schiedam heeft hiervoor kaders opgesteld. Daarin staan centraal de verbinding houden met de inwoners en bedrijven in Schiedam, en het goed en plezierig kunnen werken. Dit leidt tot een hybride vorm van werken: voor een deel thuis, voor een deel op kantoor. Binnen de huidige kantooromgeving zijn faciliteiten beschikbaar gesteld die deze manier van werken ondersteunen, maar optimaal is het zeker niet. Hiervoor is een modernisering van de werkomgeving nodig. Het doel is een nieuw kantoorconcept te realiseren binnen een grootschalige aanpassing van de “toren”. Het uitgangspunt is dat het een functionele en plezierige werkomgeving moet worden binnen de kaders van een doelmatige projectbegroting. De raad is door het vorige college geïnformeerd over de actuele status. Daarmee heeft het vorige college de besluitvorming klaar gezet voor de nieuwe raad en het nieuwe college.

Intussen is de benodigde investering voor het nieuwe kantoorconcept volgens afspraak opnieuw doorgerekend. Een voorstel wordt, parallel aan de totstandkoming van het collegeprogramma, ter besluitvorming aan het raad voorgelegd.

Goed, inclusief en toekomstbestendig werkgeverschap

In 2023 is het belangrijkste thema de doorontwikkeling van goed, inclusief en toekomstbestendig werkgeverschap. Goed werkgeverschap is belangrijker dan ooit, gezien de maatschappelijke ontwikkelingen zoals de krappe arbeidsmarkt, energiecrisis en klimaat. We hebben hierbij in

het bijzonder aandacht voor medewerkers die (tijdelijk) een steun in de rug nodig hebben.

We werken aan een inclusieve werkomgeving waarin iedereen zich welkom voelt en actief meedoet. Vanzelfsprekend is er in onze organisatie geen ruimte voor grensoverschrijdend gedrag en we werken aan uitsluiting van systematische en onbewuste vooroordelen, zoals bij de werving van nieuwe medewerkers. Ook hebben we nadrukkelijk aandacht voor integere omgang met elkaar en de mensen om ons heen, zowel binnen als buiten onze organisatie.

De krapte op de arbeidsmarkt vraagt om gerichte arbeidsmarktstrategie en werkgeversprofilering. Schiedam wil zich goed kunnen onderscheiden. We streven naar een organisatie waarin de Schiedammer zich herkent en zo goed mogelijk is toegerust om de opgaven voor en in de stad te realiseren. Met behulp van een adviseur werving en selectie zetten we in op werving van zo divers mogelijk talent door middel van een actieve arbeidsmarktbenadering en profilering. Kansengelijkheid en diversiteit maken hier integraal deel van uit. Actief richten we ons op het scheppen van stageplekken en het binnenhalen van jonge talenten. Net zo belangrijk vinden wij het om het al in de organisatie aanwezige talent optimaal in te zetten. Gericht talentmanagement, de stimulering van (persoonlijk) leiderschap, het blijven investeren in professionalisering van medewerkers en de doorontwikkeling van het management zijn daarbij onze prioriteiten.

De afgelopen jaren hebben we geëxperimenteerd met Anders werken, waardoor we een beeld hebben gekregen van de behoeftes van onze medewerkers. In 2023 willen we dit aanscherpen. Naast een aangepast werkplekconcept, schenken we nadrukkelijk aandacht aan de stimulering van

sociale cohesie, hybride samenwerken en leidinggeven aan hybride teams.

Tot slot gaan we verder aan de ontwikkeling van het vitaliteit- en gezondheidsbeleid, met hierbij aandacht voor duurzame inzetbaarheid en voor een eigentijdse regeling op het gebied van thuiswerken en reizen.

ICT

De nadruk in 2023 zal liggen op informatiebeveiliging en bescherming van persoonsgegevens. In de afgelopen twee jaar zijn de medewerkers voorzien van betere thuiswerkfaciliteiten, zoals een telefoon en een laptop. De ontwikkeling waardoor meer en meer applicaties via het internet beschikbaar komen zal verder doorgezet worden. Er zijn hiervoor al eerste grote stappen gezet, onder andere op het gebied van kantoorautomatisering. Meer en meer softwareleveranciers maken deze stap en die zullen we volgen.

We initiëren niet zelf grote innovaties, maar gebruiken de oplossingen die elders hun nut bewezen hebben om stappen vooruit te zetten. We zullen geen koploper zijn in de gemeentelijke overheid maar wel een belangrijke digitale partner zijn voor onze inwoners en bedrijven.

Informatiebeveiliging en bescherming persoonsgegevens (IB&BP)

Computerinbraken, onveilige websites of datalekken, gemeenten worden hier vaker mee geconfronteerd. De eisen gesteld aan informatiebeveiliging en bescherming persoonsgegevens (IB&BP) nemen steeds verder toe, en deze verdienen een belangrijke plaats op de gemeentelijke agenda. De adequate inrichting van verantwoordingsprocessen en

verbeterprocessen is daarbij essentieel.

Het college van burgemeester en wethouders heeft via de organisatieregeling de rol van Chief Information Officer (CIO) toegewezen aan de adjunct-directeur bedrijfsvoering met als doel op directieniveau passende aandacht te kunnen besteden aan dit belangrijke en actuele thema. De uitvoering van IB&BP binnen Schiedam is aan versterking toe wil de gemeente Schiedam blijven voldoen aan de wettelijke eisen, die onder meer getoetst worden in de ENSIA-audit. Voor 2023 en verder gaat dit vooral om incidentele investeringen in apparatuur en structurele investeringen in programmatuur, maar ook om structurele kosten voor extra personele inzet. De budgetten ten behoeve van IB&BP 2023 en daarna dienen herkenbaar te zijn in de begroting om beter overzicht en toezicht te houden op de noodzakelijke incidentele en structurele uitgaven. In het derde kwartaal 2022 zal aan het college een voorstel worden gedaan, met daarin een concrete onderbouwing van de herinrichting en incidentele en structurele financiering van IB&BP.

Risicomanagement

De komende periode wordt gewerkt aan de verbetering van het risicomanagement binnen de gemeente Schiedam. Onze doelstelling is risicomanagement, meer dan nu het geval is, onderdeel te laten zijn van de dagelijkse processen. De kaders, rollen en verantwoordelijkheden bij het onderkennen, volgen en anticiperen op risico's zullen daarbij nadrukkelijker worden uitgewerkt in de te actualiseren Kadernota Financieel Beleid 2016.

Juridische zaken en Inkoop

De verbetering van de juridische kwaliteit binnen de gemeentelijke organisatie krijgt continu aandacht. In 2023 staat de verdere inrichting van de juridische kwaliteitszorg op de rol. Hiervoor zal een verbeterplan worden opgesteld en zal een aantal verbeteracties in gang gezet. De nadruk ligt op het bezwaarschriftenproces, de invoering van de Wet open overheid (Woo) en de behandeling van Woo-verzoeken,

en de klachtenafhandeling. Ook gaan we in 2023 verder met het interne juridisch trainingsprogramma om de juridische bewustwording binnen de organisatie verder te vergroten en de juridische kwaliteit van het werk verder te verhogen, met trainingen in algemeen privaatrecht, contractenrecht, staats- en bestuursrecht, Woo, klachtenrecht etc. Sinds 2021 heeft Schiedam een advocaat in loondienst. Met diens aanwezigheid in huis kunnen collega's eenvoudig en snel de advocaat raadplegen, die hen helpt rechtszaken te voorkomen of die eventuele rechtszaken zelf kan doen. In 2023 evalueren we de werking van dit nieuwe 'instituut' en er zal besluitvorming plaatsvinden over continuering en mogelijke uitbreiding.

Op het gebied van Inkoop zijn de afgelopen jaren flinke stappen gezet om de rechtmatigheid van inkopen verder te verbeteren. De huidige stand van zaken van het verbeterplan inkoop uit 2021 wordt geëvalueerd en vervolgstappen worden in beeld gebracht. In ieder geval staan de herziening van het gemeentelijke inkoopbeleid en de verdere doorvoering van het nieuwe inkoopproces binnen de gemeentelijke organisatie op het programma voor 2023. Ook het thema 'Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen' krijgt verdere uitwerking, zodat de gemeente de juiste, duurzame keuzes kan maken als opdrachtgever en inkoper. Begin 2022 is begonnen met de invoering van centraal contractbeheer door Inkoop. Hiermee gaan we in 2023 verder, zodat van een verdere verbetering van de rechtmatigheid sprake zal zijn.

Rechtmatigheidsverantwoording

2023 is het eerste jaar waarin het college van burgemeester en wethouders een rechtmatigheidsverantwoording afleggen via de jaarstukken. Een eerdere geplande invoering in 2021 en 2022 is uitgesteld door vertraging in de behandeling van het wetsvoorstel. Schiedam is voldoende op de invoering van de verantwoording voorbereid: al jaren vindt door de verbijzonderde interne controlefunctionarissen gerichte

controles plaats op de werking van de processen die de financiële rechtmatigheid borgen. Momenteel wordt gewerkt om de bijbehorende kaders in de financiële verordening aan te passen.

Paragraaf Financiering

Inleiding

Deze paragraaf bevat de inrichting van de financieringsfunctie (het stelsel van leningen, beleggingen en garanties) van de gemeente. Tevens worden in deze paragraaf de risico's rond het liquiditeitsbeheer (beheer van het geld op de bankrekeningen) genoemd. Risico's op het gebied van budgetbeheersing zijn opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Tenslotte wordt inzichtelijk gemaakt wat de verwachte rentelasten zijn en hoe deze aan de taakvelden worden toegerekend (zoals in het BBV is aangegeven).

Financieringsfunctie

De financieringsfunctie (ofwel treasury) van de gemeente zorgt ervoor dat de gemeente altijd aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. De gemeentelijke uitgaven en inkomsten ('geldstromen') lopen niet synchroon in de tijd. Hierdoor is doorlopend sprake van een tijdelijk tekort of tijdelijk overschot op de bankrekeningen. Een project kan eerder of later van start gaan, een grondexploitatie kan een ontwikkeling laten zien doordat gronden worden verkocht of belastingopbrengsten kunnen ineens of verspreid over een aantal maanden worden ontvangen. Dit zijn slechts enkele voorbeelden. De doelstelling van treasury is het tijdig opheffen van het tekort of het overschot door te lenen of het uitzetten van middelen. Dit gebeurt tegen zo laag mogelijke kosten en zo hoog mogelijke opbrengsten. Uitgangspunt hierbij is altijd dat geen onaanvaardbare risico's worden gelopen en de gemeente zich aan de relevante wet- en regelgeving houdt. Waar rendement en risico's knellen, wordt altijd voor de behoudende optie gekozen.

Kaders 2023

Treasury is aan diverse regels gebonden. Deze zijn vastgelegd in verschillende wetten (bijvoorbeeld de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) en de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Schatkistbankieren).

Schiedam heeft ook verdere regels vastgelegd in het recent vastgestelde Treasurystatuut 2022. De kaders voor 2023 zijn als volgt:

- rentepercentage van 2,5% voor nieuw aan te trekken langlopende leningen;
- rentepercentage van 2,5% voor de omslagrente;
- rentepercentage van 2,5% voor de bespaarde rente op eigen vermogen en vooruitontvangen erfpachtsommen;
- rentepercentage van 1, % toe te rekenen aan grondexploitaties;
- er wordt een maximale lange financieringsbehoefte verwacht van € 44,5 miljoen;
- de financieringsactiviteiten zijn gebaseerd op actuele liquiditeitsprognoses en rentevisie;
- de ontwikkelingen op de markten en van de economie worden elk kwartaal gevolgd in het treasuryberaad en de rentevisie wordt zo nodig hierop geactualiseerd;
- de gemeente voert een risicomijdend beleid;
- een tussentijdse overschrijding van de kasgeldlimiet is toegestaan gedurende maximaal twee achtereenvolgende kwartalen. Na deze periode moet de financieringsbehoefte ingevuld worden met langlopende financieringsmiddelen;
- bij het aantrekken van langlopende leningen wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van leningen zonder tussentijdse optie tot renteherziening;
- aantrekken van langlopende leningen vindt plaats met inachtneming van het meerjarige aflossingsschema.

- eventuele tijdelijke overschotten worden, met inachtneming van het risicobeheer, uitgezet binnen de kaders die het Schatkistbankieren hier aan stelt.

Rentevisie en liquiditeitsprognose

De gemeente werkt met een Meerjarenliquiditeitsprognose (MJLP). Deze prognose bevat alle geldstromen van de gemeente, de reguliere exploitatie, investeringen, grex en financiering (rente en aflossingen). Op basis hiervan is het volgende meerjarige beeld ontstaan:

Tabel meerjarenliquiditeitsprognose:

Bedragen x € 1 miljoen	2023	2024	2025	2026
Saldo inkomsten en uitgaven (operatie)*	12,9	19,9	21,2	9,2
Investerings en grex**	-20,7	-22,7	-33,0	-9,5
Financiering (aflossing + rente van bestaande leningen)	-36,8	-37,0	-30,0	-32,7
Financieringsbehoefte einde jaar	-44,6	-39,8	-41,8	-33,0

* Fluctuaties worden veroorzaakt door de Algemene uitkering van het Rijk (meicirculaire).

** De verwachte hogere grondopbrengsten in 2026 leiden tot een lager investeringsniveau, echter dit is nog zeer onzeker.

Rentevisie

De afgelopen jaren zijn de rentes op de geld- en kapitaalmarkt gedaald. Dit is in het dagelijks leven te merken aan lagere tarieven voor hypotheeken en bedrijfskredieten. Ook voor de overheid zijn de rentetarieven lager geworden. We zien dat deze tijden voorbij zijn. Onder druk van een economische recessie heeft de ECB (Europese Centrale Bank) de rente in juli verhoogd en zal dit naar verwachting ook in het najaar gebeuren. Met deze rentestappen wil de ECB voorkomen dat de huidige hoge inflatie de economie verder ontwricht.

De Nederlandse staat en de Nederlandse gemeenten zijn betrouwbare schuldenaren. Het grote aanbod van geld, gecombineerd met het feit dat het voorzien in de Schiedamse leningen een veilige belegging is, zorgt ervoor dat de rente die de gemeente op dit moment op nieuwe leningen moet betalen nog steeds historisch laag is.

Het is op dit moment moeilijk te voorspellen hoe de rente zich ontwikkelt door het coronavirus, de economische vooruitzichten, de oorlog in Oekraïne en de inflatie. Dat zijn op dit moment onzekere factoren.

De in de hierbovengenoemde tabel meerjarenliquiditeitenprognose geeft de verwachte omvang van de nieuw aan te trekken leningen weer. Het rentepercentage waarmee gerekend wordt voor het aantrekken van deze leningen wordt gesteld op circa 2,5%. Dit is gebaseerd op de nu geldende rentepercentages op de geld- en kapitaalmarkt en is conform het economisch beeld van de BNG waarbij de rente op dit moment voor een 10-jarige lening 2,03% bedraagt. Vorig jaar is er

maar één langlopende lening aangetrokken tegen een rentepercentage van 0,55%. In het eerste halfjaar van 2022 zijn er twee langlopende leningen aangetrokken tegen een rentepercentage van resp. 0,86% en 1,8%. Om rentestijgingen op te kunnen vangen in de komende periode is een marge aangehouden van 0,5%. Dit leidt tot een begroot rentepercentage voor nieuw aan te trekken leningen van 2,5%. Deze marge houden we aan, in verband met de verwachting in de geldmarkt dat de rente op de langere termijn zal oplopen. Vertaald naar de meerjarenbegroting levert dit het volgende financieel effect op:

Tabel verwachte meerjarige rentekosten:

Bedragen x € 1 miljoen	2023	2024	2025	2026
Verwachte kosten bestaande leningportefeuille	6,4	5,4	4,6	4,3
Verwachte kosten nieuw aan te trekken financiering	1,5	2,6	3,5	4,4
Totale rentekosten externe financiering	7,9	8,0	8,1	8,7

Hoewel de totale financieringsbehoefte in de loop van de tijd daalt, is deze nog steeds groter dan de totale aflossingen. Hierdoor is geen dalende trend waarneembaar in de totale rentekosten van de externe financiering.

Risicobeheer

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en Provincies (BBV) dient in de paragraaf Financiering aandacht te worden geschonken aan het risicobeheer omtrent de financiering. Doel is om maatregelen te treffen om de risico's van de financieringsactiviteiten voor de gemeente zo klein mogelijk te maken en te houden. Er wordt een aantal risico's onderscheiden.

1. Liquiditeitsrisico

Om te voorkomen dat de gemeente te weinig liquide middelen heeft om aan directe verplichtingen te voldoen (ook wel het liquiditeitsrisico genoemd), wordt een liquiditeitsprognose opgesteld. De prognose wordt minimaal 1 maal per kwartaal besproken in het treasuryberaad. Al naar gelang de liquiditeitsbehoefte, rentevisie en aflossingsschema wordt kort of lang geld aangetrokken, worden leningen afgelost en tot herfinanciering overgegaan.

2. Renterisico

Als de rentevaste periode van een hypotheek afloopt en de rente in de tussentijd is gestegen, kan dit tot problemen leiden in het huishoudboekje. Voor gemeenten is dit niet anders en de wetgever heeft via de wet Fido (Financiering decentrale overheden) bepaald wat de maximale omvang mag zijn van leningen die in een jaar moeten worden afgelost en geherfinancierd. Er wordt binnen de hiervoor genoemde bepalingen gewerkt. De bepalingen zijn opgenomen in volgende tabel.

Tabel limieten wet Fido

Limiet	Doel limiet	Bijzonderheden	Norm in % van begrotingstotaal	Norm in miljoenen €
Kasgeldlimiet	Maximalisering financiering met kortlopende leningen (tot één jaar)	Overschrijding norm is toegestaan (max. twee achtereenvolgende kwartalen)	8,5%	30,1
Renterisiconorm	Beheersing renterisico bij (her)financieringen (vanaf één jaar) door spreiding van de financieringsmomenten	Geen	20%	70,7

3. Debiteurenrisico

Debiteurenrisico is het risico dat een debiteur niet aan zijn verplichtingen kan of wil voldoen.

Periodiek worden de uitstaande vorderingen beoordeeld op hun risico.

De gemeente heeft een voorziening voor het debiteurenrisico. Binnen de debiteurenportefeuille is elk jaar sprake van mutaties. Deze zullen indien nodig bij de jaarrekening leiden tot een aanpassing van de voorziening dubieuze debiteuren.

Tabel renterisico korte schuld 2023

Bedragen x € 1 miljoen	2023	2024	2025	2026
Vlottende schuld	80,1	80,1	80,1	80,1
Vlottende middelen	81,4	81,6	70,8	84,3
Netto schuld (+) overschot (-)	-1,3	-1,5	9,3	-4,2
Kasgeldlimiet	30,1	28,4	30,2	28,3
Ruimte (-) overschrijding (+)	31,4	29,9	39,5	32,5

Renterisico op de lange schuld

Bedragen x € 1 miljoen	2023	2024	2025	2026
Rente herzieningen	0	0	0	0
Aflossingen	30,4	31,6	26,0	28,4
Renterisico	30,4	31,6	26,0	28,4
Renterisiconorm	70,7	66,9	71,0	66,5
Ruimte onder de norm	40,3	35,3	45,0	38,1
Renterisiconorm in % (t.o.v. wettelijke 20%)	8,6	9,4	7,3	8,5

Renteresultaat en taakvelden

Om transparantie te kunnen bieden staat in het BBV dat het renteschema, op basis waarvan de omslagrente is berekend, in de begroting wordt opgenomen. Het schema volgt hieronder.

Renteschema:		2023
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	8,1
	Overige rentekosten	0,1
b.	De externe rentebaten	-/-
	Saldo rentelasten en rentebaten	8,2
c1	De rente die aan grondexploitatie moet worden doorberekend	0,6 -/-
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	7,6
d1	Rente over eigen vermogen	2,9 +/-
d2	Rente over voorzieningen	1,0 +/-
d3	Rente over vooruitontvangen erfpachtinkomsten*	3,0 +/-
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen (in én externe rente)	14,5
	De aan taakvelden toegerekende rente via renteomslag	16,9 -/-
	Resultaat op treasury	-2,4

* Hoewel er door de commissie BBV geen aparte uitspraak is gedaan over de behandeling van erfpachtinkomsten, ligt het in de rede om hier hetzelfde mee om te gaan als met rente over het 'eigen' vermogen. Het is immers ook een intern financieringsmiddel.

Toelichting resultaat treasury

Het positief resultaat ad € 2,4 mln. wordt veroorzaakt door conjuncturele (markt)ontwikkelingen. De externe rentevoet (op begrotingsbasis 2,5%) is dit begrotingsjaar voor het eerst gelijk aan de interne rente omslag (2,5%), maar was de afgelopen jaren aanzienlijk lager.

Toelichting renteschema:

Onder a zijn de rentekosten die de gemeente dient te betalen aan de bank begroot.

Onder b staan de rente-ontvangsten van de gemeente

Onder c staan de rentekosten die niet verdeeld worden op basis van de omslagrente (de rente grondexploitaties).

Onder d staan de 'interne' rentekosten die de gemeente aan de eigen exploitatie/voorzieningen uitkeert.

Paragraaf Grondbeleid

1. Inleiding

In de paragraaf Grondbeleid komt elk jaar op hoofdlijnen aan bod hoe de gemeente het grondbeleid inzet om de bestuurlijke doelen te bereiken. In de Kadernota Grond wordt uitgebreider op het grondbeleid ingegaan.

De toelichting van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) stelt een aantal onderdelen verplicht. Onderstaand wordt weergegeven welke onderdelen dat zijn en waar dit is uitgewerkt in de paragraaf grondbeleid.

Verplichte onderdelen:

- Visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen (zie kopje: Visie op het grondbeleid. Zie voor verdere uitwerking de Kadernota Grond);
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert (zie kopje: Uitvoering Grondbeleid. Zie voor verdere uitwerking de Kadernota Grond);
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's (zie kopje: Uitvoering Grondbeleid);
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie (zie kopje: Grondexploitaties);
- een onderbouwing van de geraamde winstneming (zie kopje: Grondexploitaties);
- effecten op de te verwachten resultaten (zie kopje: Grondexploitaties, en; vooruitblik 2023).

2. Visie op het grondbeleid

De programmatische opgave van Schiedam bestaat voornamelijk uit ontwikkelingen in bestaand gebied, zoals De Buurttuin (ook bekend als Parkweg-Midden),

het Stationsgebied, Woonontwikkeling Schieveste en de herstructurering van de bedrijventerreinen in de A20 zone. De woonvisie maakt duidelijk dat er behoefte is aan grondgebonden woningen en bijzondere woonmilieus. Het vergroten van het eigen woningbezit en kwaliteitsverbetering van de bestaande woningvoorraad zijn nog steeds het uitgangspunt. De ontwikkelingsvisie voor de binnenstad stelt als doelstelling om meer mensen naar de binnenstad te trekken. Daarvoor zijn bijzondere woonmilieus nodig, net als een goede bereikbaarheid en voldoende parkeermogelijkheden. Het coalitieakkoord “Verder, voor een kleurrijke stad” geeft onder meer aan dat elke Schiedammer zich thuis moet voelen in Schiedam. De ontwikkelingen in de bestaande stad zijn doorgaans complex vanwege bijvoorbeeld het versplinterde grondeigendom, de bodemkwaliteit en de diversiteit aan belanghebbenden. Dit vraagt om een vorm van grondbeleid die past bij de complexiteit en de kenmerken van de projecten.

3. Uitvoering Grondbeleid

Faciliterend of actief grondbeleid?

De gemeente voert een faciliterend grondbeleid, tenzij de ruimtelijke doelstellingen vragen om actief beleid. De gemeente tracht vooral particuliere ontwikkelingen te faciliteren die in lijn zijn met de woonvisie. De gemeente streeft er daarbij naar om ten minste kostenneutraal te werken en de kosten op ontwikkelende partijen te verhalen. Als de gemeente op inhoud meer regie wil uitoefenen, dan wordt vaak gekozen voor het openen van een grondexploitatie. Een grondexploitatie is een vorm van actief gemeentelijk grondbeleid.

Residuele grondwaardebepaling

Een ander belangrijk uitgangspunt is dat grondprijzen voor de meeste functies residueel worden bepaald. Daarmee wordt de marktconformiteit van de grondprijzen gewaarborgd en wordt onder andere staatsteun voorkomen. Residuele grondprijzen zijn echter gevoelig voor marktontwikkelingen omdat verschillende elementen (marktwaarde van het vastgoed, bouwkosten etc.) van invloed zijn op de uitkomst van een residuele berekening. Daarom worden verschillende ontwikkelingen zoals prijsontwikkelingen in de woning-, kantoren-, en bedrijvenmarkt gemonitord en wordt hierover in de jaarlijkse Grondprijzenbrief gerapporteerd.

Prijsontwikkelingen zijn actueler dan ooit. Daar waar nodig worden aanpassingen doorgevoerd bij de actieve grondexploitaties. Nieuwe grondexploitaties worden direct voorzien van de meest actuele informatie.

Uitgifte grond in eigendom met uitzondering van bedrijventerreinen

Gronduitgifte vindt plaats in eigendom. Uitzondering hierop vormen de bedrijventerreinen, die –als beleidsregel– uitgegeven worden in erfpacht.

Nieuwe grondexploitaties en tussentijdse herzieningen worden ter goedkeuring en vaststelling voorgelegd aan het college en de gemeenteraad. Tekorten op de grondexploitaties worden direct afgedekt met een voorziening. Hiermee worden de gemeentelijke investeringen van negatief sluitende grondexploitaties financieel verzekerd zodat de onderliggende gebiedsontwikkelingen uitgevoerd kunnen worden. Jaarlijks worden de grondexploitaties herzien, voorafgaand

aan de vaststelling van de jaarrekening. De herzieningen maken deel uit van het Meerjaren Perspectief Grondexploitatie (MPG), waarin ook wordt gerapporteerd over de programma's (Wonen, Economie en Binnenstad), de grondexploitatie in ontwikkeling en de overige ontwikkelingen. Een grondexploitatie moet tussentijds worden herzien als het saldo op contante waarde exclusief rente en inflatie-effecten meer afwijkt dan € 250.000.

Naast de monitoring van het plansaldo per grondexploitatie wordt elke kwartaal een rapportage opgesteld waarin het cumulatieve effect van de actieve grondexploitatie wordt weergegeven. Indien de cumulatieve negatieve effecten de € 750.000 overschrijdt, zullen er maatregelen worden voorgesteld.

Risicomanagement

De gemeente voert op alle grondexploitatie risicomanagement volgens een gestandaardiseerde methode. De begroting van een grondexploitatie in combinatie met een risicoanalyse geeft een compleet beeld van het te verwachten financiële resultaat. Het waarden van een risico of kans gaat als volgt:

Kans van optreden x financieel effect = risico/kans.

Als de kans van optreden bij risico's hoger is dan 50% wordt deze in de begroting van de grondexploitatie opgenomen. Kansen worden pas in de begroting opgenomen als deze zijn gerealiseerd. In het kader van het MPG wordt het totaal van de risico's voor alle grondexploitatie gesaldeerd en afgedekt door de gemeentebrede risicoreserve. Met de bestuursrapportage of bij tussentijdse herzieningen wordt het saldo van de risico's geactualiseerd.

Vennootschapsbelasting (Vpb) en de egaliseringsreserve grondbedrijf

Bij grondexploitatie met een voordelig saldo wordt winst genomen. Als de winstgevendende grondexploitatie als een afzonderlijke activiteit zouden worden beschouwd, dan zou over de winst 25% vennootschapsbelasting moeten worden afgedragen, terwijl andere grondexploitatie afgesloten worden met een verlies. Bij verliezen hoeft de gemeente geen Vpb te betalen. In het kader van de invoering van de Vpb is het daarom van belang om alle grondexploitatie geclusterd te beschouwen als één activiteit.

Om de financiële verwevenheid van de grondexploitatie te borgen in het kader van de Vpb is er een 'egaliseringsreserve grondbedrijf'. Behaalde winsten binnen het grondbedrijf worden in de egaliseringsreserve gestort ter afdekking van nieuwe verlieslatende grondexploitatie en ter aanvulling van de voorziening dekking tekorten bouwgrondexploitatie.

4. Grondexploitatie

Momenteel zijn er tien grondexploitatie actief. Vier grondexploitatie vallen onder Programma Economie ('s-Graveland Zuid/Midden/Noord en Spaanse Polder) en zes grondexploitatie vallen onder programma Ruimtelijke inrichting (Woonontwikkeling Schieveste, Schieveste fase 5, Lange Achterweg, Wetenschappersbuurt, Toernooiveld en Parkweg-Midden).

Als nieuwe grondexploitatie wordt er gewerkt aan de Deventerdriehoek Noord (in Nieuw Mathenesse), Wilhelminahaven Zuid, Bachplein en Staatsliedenbuurt /Nieuwe Parels aan de Schie (aanvraag Volkshuisvestingsfonds € 11,1 mln. is hiervoor toegekend). De gemeente is momenteel niet actief in deelnemingen. In een deelneming ontwikkelt de gemeente gezamenlijk met een andere partij risicodragend een gebied.

Actuele prognose van de te verwachten resultaten voor de grondexploitatie

Het tekort op de verlieslatende bouwgrondexploitatie bedraagt, per 1-1-2022, naar verwachting € 19,8 miljoen. Dit wordt voor een bedrag van € 15,8 miljoen afgedekt via de voorziening 'Dekking tekorten bouwgrondexploitatie'. Het restant van het tekort á € 4,0 miljoen wordt afgedekt middels de voorziening 'Surplus per gres'. Het saldo op de winstgevendende exploitatie bedraagt per 1-1-2022 € 9,2 miljoen.

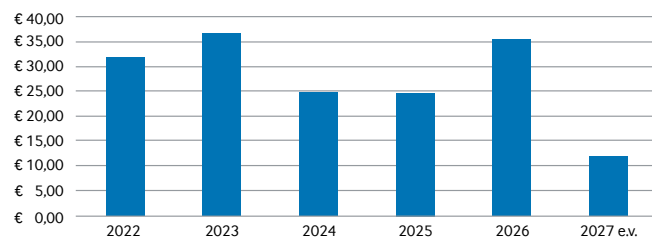
Verloop investeringen, opbrengsten en boekwaarde

Op 5 juli 2022 heeft de gemeenteraad het MPG 2022 vastgesteld. Hierin zijn prognoses verwerkt voor de grondexploitatie. Alle grondexploitatie zijn doorgerekend op basis van prognoses voor zowel de investeringen als de opbrengsten die over meerdere jaarschijven verdeeld zijn. Van iedere grondexploitatie dient de jaarschijf 2023 als uitgangspunt voor de primaire begroting 2023. Momenteel is in 2023 aan investeringen een bedrag voorzien van € 25,7 miljoen (inclusief ca. € 0,8 miljoen aan verwachte prijsstijgingen en rente) en aan baten € 37,6 miljoen. Per 31-12-2022 wordt voor de huidige lopende grondexploitatie een totale boekwaarde voorzien van € 36,6 miljoen en per 31-12-2023 € 24,7 mln.

Onderstaande tabel laat zien dat vanaf 2023 de baten naar verwachting hoger zullen zijn dan de investeringen. De boekwaarde van de grondexploitatie zal als gevolg hiervan dalen. Hierop is 2026 een uitzondering voortkomend uit de investeringen in Schieveste woonontwikkeling.

Grafiek 1: Verloop boekwaarde grondexploitaties

Nota Bene: Het verloop van de boekwaarde is vanaf 2022 indicatief en gebaseerd op de begrotingen zoals die ook in kwartaalrapportage 2 zijn gepresenteerd. De opening van Lange Achterweg en de herzieningen van Schieveste (woningbouwlocatie) en Spaanse Polder zorgen voor verschuivingen in boekwaarden. Deze komen in de technische aanpassing op de begroting per grondexploitatie in beeld en worden verwerkt in het Meerjarenperspectief 2022.

Een onderbouwing van de geraamde winstneming

Winstneming wordt uitgevoerd volgens de daartoe voorgeschreven methode uit het BBV, de zogenoemde 'percentage of completion' methode. Voor 2021 wordt een winstneming verwacht voor de grondexploitaties Schieveste fase 5, 's Gravenland Zuid en Spaanse Polder.

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op de lokale heffingen, de onderbouwing daarvan en het bijbehorend beleid.

Algemene uitgangspunten voor Schiedam voor 2023 zijn: De algemene beleidsuitgangspunten voor de lokale lastenheffing zijn vastgelegd in de Kadernota financieel beleid. Een trendmatige verhoging is opgenomen (correctie voor loon- en prijsontwikkeling) conform het door het Centraal Plan Bureau afgegeven prijsindexcijfer in maart 2022 van 3% voor 2023. Het merendeel van de tarieven volgt de trendmatige verhoging. Voor diverse legestarieven geldt echter dat het Rijk deze tarieven bepaalt of maximeert, zodat verhoging met afwijkende percentages plaatsvindt. Naast de hierboven genoemde algemene uitgangspunten zijn er voor 2023 nog specifieke uitgangspunten:

1. Voor de afvalstoffenheffing worden overeenkomstig het bepaalde in de Kadernota financieel beleid inzake kostendekkende tarieven de kosten van beheer (o.a. inzameling, vervoer en verwerking) van huishoudelijke afvalstoffen omgeslagen over de burgers. Ook wordt rekening gehouden met opgave van de Regionale Belasting Groep voor aantallen huishoudens en leegstand. De kosten voor kwijtschelding worden zoals gebruikelijk niet doorberekend in de tarieven maar worden betaald uit het Armoedebelaid. De tarieven zijn berekend op € 386,81 voor een huishouden bestaande uit meerdere personen en op € 327,51 voor een huishouden bestaande uit één persoon. Dit betekent een tariefstijging met 3% en leidt tot een kostendekkendheid van 88,9%.
2. De tarieven voor het Woonwagerecht worden (overeenkomstig het beleidsplan Woonwagenzaken) bepaald op het niveau van de maximaal redelijke huurprijs van het Woningwaarderingssysteem (WWS) (volgens het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties). De tarieven stijgen met 4%.

Voor de heffingen waarvan de kosten mogen worden doorberekend in de tarieven wordt in deze paragraaf inzichtelijk gemaakt dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. De directe kosten (loonkosten, materiaalkosten, perceptiekosten enz.) en indirecte kosten (overheadkosten) worden doorberekend. Het in de tarieven toegepaste percentage voor overhead is 8,36% (2022: 9,59%). Dit percentage is conform de formule van de VNG berekend door het saldo van de overhead te delen door de totale lasten van de programma's (exclusief mutaties reserves en overhead). Het percentage is lager doordat de totale lasten van de programma's (exclusief reserves en overhead) sterker is toegenomen dan de lasten van de overhead.

De totale belastingopbrengst van de gemeente Schiedam zoals opgenomen in de primaire begroting 2023 bedraagt € 47,5 miljoen (Primaire begroting 2022: € 46,6 miljoen). Hiervan is € 19,9 miljoen bestemd voor de algemene dekking. De overige belastingopbrengsten van € 27,6 miljoen betreffen rechten en leges die in rekening worden gebracht voor door de gemeente verstrekte diensten.

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

In dit hoofdstuk wordt naar onderscheid van de belastingen en de retributies een toelichting gegeven.

Belastingen

De opbrengst van de belastingen is in beginsel niet gerelateerd aan de kosten, maar dat geldt niet voor de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. De opbrengsten hiervan mogen alleen ingezet worden om de kosten te dekken die de gemeente voor het rioolstelsel of het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen maakt.

Overzicht tarieven en opbrengsten 2022-2023

Bedragen x € 1.000	Tarief 2022	Tarief 2023	Raming Opbrengst 2022	Verwachte Opbrengst 2023
OZB				
Eigenaren woningen	0,0860%	0,0754%	€ 7.800	€ 7.870
Eigenaren niet-woningen	0,3100%	0,3240%	€ 4.787	€ 4.917
Gebruikers niet woningen	0,2340%	0,2130%	€ 3.068	€ 2.924
Totaal OZB			€ 15.498	€ 15.711
Rioolheffing	€ 263,22	€ 263,22	€ 10.416	€ 10.629
Afvalstoffenheffing				
1-persoonshuishouden	€ 317,97	€ 327,51	€ 4.229	€ 4.552
Meerpersoonshuishouden	€ 375,55	€ 386,81	€ 8.638	€ 9.013
Totaal Afvalstoffenheffing			€ 12.867	€ 13.565
Overige belastingen				
Hondenbelasting	€ 56,25	€ 39,20	€ 196	€ 131
Precariobelasting	diverse	diverse	€ 134	€ 159
Logiesbelasting	€ 2,78	€ 2,86	€ 175	€ 350
BIZ Vijfsluizen	€ 0,54	€ 0,54	€ 60	€ 60
Totaal overige belastingen			€ 565	€ 700
Parkeerbelastingen				
Parkeervergunningen	diverse	diverse	€ 797	€ 617
Naheffingsaanslagen	€ 65,20	€ 67,20	€ 574	€ 592
Straatparkeren	diverse	diverse	€ 2.070	€ 2.260
Parkeer-app	diverse	diverse	€ 51	€ 51
Totaal parkeerbelastingen			€ 3.492	€ 3.520

Voor de gemiddelde woonlasten (volgens CBS/COELO 2022) betekent dit het volgende:

Meerpersoonshuishouden/Eigen woning	Tarief 2022	Tarief 2023	Verschil	Stijgings%
OZB (eigendom)	€ 211,53	€ 207,72	€ -3,81	-1,8%
Afvalstoffenheffing	€ 375,55	€ 386,81	€ 11,26	3,0%
Rioolheffing	€ 263,22	€ 263,22	€ -	0,0%
Totaal lokale lasten	€ 850,30	€ 857,75	€ 7,45	0,9%

Een nadere toelichting is opgenomen onder het hoofdstuk 'Lokale lastendruk'.

Belastingen

Toelichting per belasting op uitgangspunten en tarieven:

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

De volgende zaken spelen een rol bij de berekening van de OZB:

1. De inflatiecorrectie van 3% wordt voor de OZB (in afwijking van de andere heffingen) toegepast op de totale opbrengst van de OZB en niet op het tarief. Reden hiervoor is dat bij de berekening van de tarieven ook met de waardeontwikkeling van de onroerende zaken rekening moet worden gehouden. Dit is landelijk de gebruikelijke werkwijze.
2. Bij het bepalen van de opbrengst is ook rekening gehouden met de eenmalige verrekening van het resultaat 2020, een extra opbrengst als gevolg van nieuwbouw en met een verrekening van het resultaat 2021. Gebruikelijk is dat verrekening plaatsvindt vanuit de reserve Meeropbrengst OZB, overeenkomstig de bij de tariefberekening OZB van 2014 vastgestelde systematiek. (Zie raadsvoorstel VR 5/2014).

3. Bij de berekening van de tarieven OZB wordt tevens rekening gehouden met de verwachte waardeontwikkeling, dus de waardestijging of -daling van onroerende zaken ten opzichte van 2022.
4. De OZB wordt geheven naar de waarde in het economische verkeer, die op basis van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) wordt vastgesteld. Op grond van de Wet WOZ moeten alle onroerende zaken voor het jaar 2023 opnieuw getaxeerd worden naar het waardeniveau op 1 januari 2022 (de zogenoemde waardepeildatum). De ontwikkelingen op de vastgoedmarkt laten, ten opzichte van de vorige waardepeildatum 1 januari 2021, een stijging zien met ongeveer 12% voor woningen en 0,6% voor niet-woningen.
5. Bij de berekening van de tarieven wordt ook rekening gehouden met de door de Regionale Belasting Groep begrote effecten van nieuwbouw/sloop, verminderingen op bezwaar en de oninbare aanslagen.

Per saldo is het effect dat het gemiddeld te betalen bedrag OZB voor een eigenaar/bewoner van een woning daalt met 1,8%. Het te betalen bedrag OZB voor een eigenaar-gebruiker van een niet woning daalt gemiddeld met 1%.

Ter toelichting op het vorenstaande:

Een hogere WOZ-waarde betekent bij gelijkblijvende opbrengst een lager belastingtarief. De reden hiervoor is dat de OZB-tarieven worden bepaald door de gewenste opbrengst te delen door de belastinggrondslag. Als de gewenste opbrengst gelijk blijft en de WOZ-waarde stijgt dan daalt het tarief.

Voor alle duidelijkheid, als de WOZ-waarde stijgt dan blijft in principe de te betalen OZB gelijk door een lager tarief. Wel wordt dit gecorrigeerd voor inflatie.

Hondenbelasting

De hondenbelasting wordt verlaagd met 25% in verband met de definitieve afbouw van de hondenbelasting tot € 0,00 in 2025. Het tarief bedraagt voor de hondenbelasting € 39,20 in 2023 (2022: € 56,25).

Rioolheffing

Met de rioolheffing kunnen de kosten worden verhaald die de gemeente maakt voor de uitvoering van de zorgplichttaken voor afval-, hemel- en grondwater. Ook klimaatadaptieve maatregelen volgens uitvoeringsplan behorende bij vGRP 2019-2023 worden hierin meegenomen.

Bijkomende kosten zijn verder een deel van de veegkosten, kosten voor btw, overhead en perceptiekosten die aan de rioolheffing worden toegerekend. Bij toepassing van het huidige tarief van € 263,22 (2022) is voor 2023 reeds sprake is van een kostendekkendheid van bijna 100%. In afwijking van het verbreed *Gemeentelijk Rioleringsplan Schiedam 2019-2023* blijven de tarieven daarom gehandhaafd. De rioolheffing is hiermee bijna 100% kostendekkend.

Berekening kostendekkendheid van de rioolheffing

Bedragen x € 1.000	
Kosten taakvelden inclusief (omslag)rente	8.342
Inkomsten taakveld(en)	-
Netto kosten taakveld	8.342
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	697
BTW	1.617
Totale kosten	10.656
Opbrengst heffingen	10.629
Dekkingspercentage	99,7%

In de kosten is ook de te betalen BTW van in totaal € 1,6 miljoen opgenomen. De BTW wordt niet begroot, maar mag wel als gevolg van de invoering van het BTW-compensatiefonds meegenomen worden als kostenpost. Ook is een bedrag van € 0,7 miljoen aan overhead meegenomen.

Afvalstoffenheffing

De gemeente heeft een wettelijke inzamelplicht voor het afval van huishoudens. Gemeenten mogen op grond van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer voor de inzameling van het afval een afvalstoffenheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn.

Berekening kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing

Bedragen x € 1.000	
Kosten taakvelden inclusief (omslag)rente	12.322
Inkomsten taakveld(en)	-420
Netto kosten taakveld	11.902
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	995
BTW	2.357
Totale kosten	15.254
Opbrengst heffingen	13.565
Dekkingspercentage	88,9%

Bij de afvalstoffenheffing worden de kosten van afvalbeheer (o.a. inzameling, vervoer, verwerking en handhaving) van huishoudelijke afvalstoffen, een deel van de kosten voor straatreiniging (kosten als gevolg van het verkeerd aanbieden van afvalstoffen), de toerekenbare omzetbelasting en een deel van de gemeentelijke overhead doorberekend aan de burgers van Schiedam. Niet doorberekend worden de kosten van de kwijtschelding van afvalstoffenheffing, deze worden gedekt via het armoedebeleid.

De afvalbeheerskosten zijn gedaald maar in het kader van de versnelling Schone Stad zijn ook weer extra lasten opgenomen voor € 600.000. De daling van de afvalbeheerskosten komt voort uit de normalisering van de afvalhoeveelheden nadat deze tijdens de in de coronapandemie fors toegenomen waren. Daarnaast geeft de keuze om de PMD-inzameling bij de hoogbouw af te bouwen per saldo een kostendaling (hogere daling Irado-kosten dan

daling Nedvang-inkomsten). In het kader van de genoemde versnelling Schone Stad zijn extra lasten opgenomen voor intensiveren schoonmaak en legen afvalbakken/containers (met name in het weekend), verbeteren grofvuilinzameling en vervanging/uitbreiding afvalbakjes (vogelproof).

De tariefstijging van 3% leidt tot een kostendekkingspercentage van 88,9% (2022: 90,9%). De kostendekkendheid van het tarief neemt weliswaar af, maar een volledig kostendekkend tarief zou een tariefstijging betekenen van ruim 15%. Om op hetzelfde kostendekkendheidspercentage als 2022 te blijven, zou een stijging van ruim 5% nodig. Een dergelijke stijging is in deze tijden niet verantwoord.

Het bovenstaande resulteert in de volgende tarieven voor 2023:

- Tarief éénpersoonshuishouden: € 327,51 (2022: € 317,97)
- Tarief meerpersoonshuishouden: € 386,81 (2022: € 375,55)

De begroting van de afvalbeheerskosten 2023 is gebaseerd op de meest recente afvalhoeveelheden, namelijk die van het jaar 2021.

Parkeerbelastingen

Conform de kadernota Financieel Beleid wordt een prijscompensatie toegepast op de budgetten. Hiervoor wordt het prijsindexcijfer van het CPB gebruikt. Om een gat in de begroting te voorkomen, worden de belastingopbrengsten ook verhoogd met deze inflatiecorrectie. Dit geldt dus ook voor de parkeeropbrengsten. Dit betekent dat de parkeertarieven jaarlijks met het prijsindexcijfer worden verhoogd.

Het tarief voor parkeren op straat per uur wordt niet jaarlijks met de indexatie verhoogd, omdat de parkeerbelastingverordening bepaalt dat bij de parkeerautomaten in veelvouden van 10 eurocent moet worden betaald. Daarom wordt ervoor gekozen

de straattarieven niet te verhogen totdat de cumulatieve jaarlijkse indexering leidt tot een verhoging van de tarieven van (een veelvoud van) € 0,10. De straattarieven zijn per 2022 verhoogd en aangezien de inflatie nog niet leidt tot een verhoging van € 0,10 zullen deze daarom per 2023 gehandhaafd blijven.

De naheffingsaanslag wordt verhoogd met de jaarlijkse indexatie. Het tarief voor de naheffingsaanslag van € 67,20 (2022: € 65,20) blijft hiermee binnen het voor 2023 ministerieel vastgestelde maximum tarief van € 72,90 (€ 66,50).

De tarieven voor parkeervergunningen zijn verlaagd. De verlaging volgt uit een besluit genomen in het kader van de draagvlakmetingen betaald en vergunninghoudersparkeren. Dit naar aanleiding van de toezegging van deze verlaging bij de communicatie over de (destijds voorgenomen) uitbreiding van betaald parkeren in het stadsdeel ten zuiden van de A20. De tarieven voor de tweede, respectievelijk derde parkeervergunning staan in verhouding tot de eerste parkeervergunning als 2,5 tot 1, respectievelijk 4 tot 1. Nieuw opgenomen wordt de derde parkeervergunning. Het betreft een overgangsregeling bij invoeren van betaald parkeren. Dat wil zeggen dat deze verstrekt kan worden bij de start van het betaald parkeren en nadat de vergunninghouder deze heeft opgezegd, of is verhuisd, de vergunning niet opnieuw wordt verstrekt. De aanpassing van de tarieven

voor parkeervergunningen betekent ook een daling van het tarief voor de visiteparkeervergunning voor bewoners en mantelzorgers. Nieuw zijn een visiteparkeervergunning voor zorginstellingen, maatschappelijke instellingen en onderwijsinstellingen met een tarief gelijk gesteld aan het tarief voor bewoners en voor bedrijven met een tarief van 50% van het straatparkeren.

Retributies

Retributies zijn leges, gelden of rechten voor door de gemeente verrichte diensten of voor het gebruik van gemeentelijke bezittingen. Met retributies kan de gemeente de kosten, die gemaakt worden voor de dienstverlening of het gebruik van bezit, verhalen op degene die om de dienstverlening of het gebruik vraagt.

Onder de retributies is de legesverordening de meest algemene verordening. Hieronder vallen onder meer de aanvragen voor paspoorten en rijbewijzen en het sluiten van een huwelijk. Met bijvoorbeeld de retributie marktgelden vraagt de gemeente een vergoeding voor het mogelijk maken van de markt in de stad.

De gemeentewet vereist dat de begrote opbrengsten de begrote kosten van retributies niet overstijgen. Deze opbrengstlimiet geldt voor de verordening als geheel (en voor titel III van de tarieventabel per hoofdstuk). Dat houdt in dat binnen een verordening sommige tarieven meer dan 100% kostendekkend mogen zijn, terwijl andere minder dan 100% kostendekkend zijn. Dit wordt kruissubsidiëring genoemd. Kruissubsidiëring is voor titel III van de tarieventabel niet toegestaan.

Leges
Kostenonderbouwing t.b.v. legesverordening

Titel	Hfdst	Soort leges Bedragen x € 1.000	Kosten heffing incl. overhead	Opbrengst	Kostendeckings % (1)
I	1	Burgerlijke stand (2)	€ 84	€ 82	98%
	2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart (3)	€ 615	€ 632	103%
	3	Rijbewijzen	€ 230	€ 222	97%
	4	Verstrekkings uit de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens	€ 89	€ 68	77%
	6	Vastgoed informatie	€ 13	€ 10	77%
	7	Overige publiekszaken	€ 11	€ 11	97%
	8	Gemeentelijk archief	€ 11	€ 8	75%
	10	Leegstandswet	€ 2	€ 2	77%
	13	Kansspelen	€ 3	€ 2	82%
	14	Telecommunicatie en kabels en leidingen overig	€ 144	€ 137	95%
	15	Verkeer en vervoer	€ 55	€ 37	67%
	17	Wet open overheid (Woo)	€ 0	€ 0	0%
	18	Diversen	€ 0	€ 0	0%
		Totale titel I Algemene dienstverlening	€ 1.258	€ 1.212	96%
II		Omgevingsvergunning (4)			
		Totale titel II Omgevingswet	€ 1.842	€ 1.615	88%
III	1	Horeca	€ 41	€ 17	43%
	2	Organiseren evenementen of markten	€ 46	€ 9	19%
	3	Seksbedrijven	€ 0	€ 0	0%
	4	Huisvestingswet	€ 49	€ 48	98%
	6	Ventvergunning	€ 1	€ 1	40%
	7	Overig	€ 1	€ 0	10%
		Totale titel III Europese dienstenrichtlijn	€ 138	€ 74	54%
		Totaal kostendeckendheid:	€ 3.238	€ 2.901	90%

- (1) In verband met afronding kunnen genoemde percentages afwijken van het rekenkundig resultaat.
- (2) In de leges burgerlijke stand zijn de kosten voor gratis huwelijken en van aktes burgerlijke stand (dit zijn geen leges meer) niet meegenomen.
- (3) Hoofdstuk 2 blijft binnen het gestelde maximum van de totale legesverordening
- (4) Er is uitgegaan van het inwerking treden van de Omgevingswet. In de situatie dat de Omgevingswet niet in werking treedt per 1 januari 2023 dan betekent dit € 161.900 extra legesbaten en een kostendeckingspercentage van 96%. Onder de Omgevingswet worden meer activiteiten vergunningvrij en dat betekent lagere legesbaten en een lager kostendeckingspercentage. Voor het toezicht zijn alleen het eerste vergunning gerichte toezicht toerekenbaar en meegenomen in de kosten. In de situatie dat de Omgevingswet niet in werking treedt is er naast de wijziging voor de Omgevingswet nog een afwijking op bovenvermelde tabel. In die situatie blijft Geluidhinder deel uitmaken van 1 Algemene Dienstverlening, Hoofdstuk 16, met als opbrengst € 4.754 en lasten € 11.087. Het kostendeckingspercentage van 1 Algemene Dienstverlening wordt dan 96%. De totale kostendeckendheid van de legesverordening wordt dan 93%.

Overige retributiestabel

Overige retributies Bedragen x € 1.000	Kosten		Opbrengsten		Kostendeckings % (1)
Marktgelden	€	134	€	60	45%
Woonschepenrecht	€	24	€	24	100%
Reinigingsrecht	€	348	€	326	94%
Woonwagerecht	€	40	€	30	74%

(1) In verband met afronding kunnen genoemde percentages afwijken van het rekenkundig resultaat.

Lokale lastendruk

Het COELO gaat per 2022 uit van de gemiddelde waarde van koopwoningen in plaats van de gemiddelde waarde van huur- en koopwoningen tezamen. De ozb voor woningen wordt alleen betaald door eigenaren van woningen. Als je wilt berekenen wat een huishouden met een eigen woning betaalt dan moet je dus eigenlijk uitgaan van de gemiddelde waarde van koopwoningen. Per 2022 is dit mogelijk omdat het CBS inmiddels meer gegevens publiceert over de gemiddelde woz-waarde per gemeente. Naast de gemiddelde woz-waarde van huur- en koopwoningen tezamen wordt nu ook weergegeven wat de gemiddelde woz-waarde is van alleen koopwoningen.

De gemiddelde woz-waarde van koopwoningen ligt in de meeste gemeenten hoger dan die van huur- en koopwoningen tezamen. Om de verandering van de woonlasten goed te berekenen heeft COELO daarom de gemiddeld betaalde ozb in 2021 herberekend, nu uitgaande van de gemiddelde waarde van koopwoningen in 2021. In Schiedam was dat 278.000 euro. De gemiddeld betaalde ozb in 2021 wordt dan 261,32 euro. Voor de volledigheid: de gemiddelde waardeverhoging van 2021 op 2022 bedroeg

volgens de Waarderingskamer 11,3 procent. In 2022 is dan ook uitgegaan van een woz-waarde van € 309.400.

De ontwikkeling van de gemeentelijke woonlasten laat het volgende beeld zien voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning met een gemiddelde WOZ-waarde van € 346.500 (12% waardeontwikkeling ten opzichte van de gemiddelde waarde in 2022 ad € 309.400 (Coelo/CBS).

Meerpersoonshuishouden/Eigen woning	Tarief 2022		Tarief 2023		Verschil	Stijgings%
OZB (eigendom)	€	266,08	€	261,28	€ -4,80	-1,8%
Afvalstoffenheffing	€	375,55	€	386,81	€ 11,26	3,0%
Rioolheffing	€	263,22	€	263,22	€ -	0,0%
Totaal lokale lasten	€	904,85	€	911,31	€ 6,46	0,7%

Voor de woonlasten berekend over de waarde van koop- en huurwoningen tezamen € 275.500 (COELO 2022: € 245.970 + 12% waarde-ontwikkeling) is het overzicht als volgt. De tarieven zijn overeenkomstig de genoemde uitgangspunten aangepast. In individuele gevallen kan het te betalen aanslagbedrag OZB afwijken van dit percentage, aangezien dit afhankelijk is van de WOZ-waarde. Bij meer of minder dan gemiddelde waardewijzigingen wijkt het percentage af.

Meerpersoonshuishouden/Eigen woning	Tarief 2022		Tarief 2023		Vershil	Stijgings%
OZB (eigendom)	€	211,53	€	207,72	€ -3,81	-1,8%
Afvalstoffenheffing	€	375,55	€	386,81	€ 11,26	3,0%
Rioolheffing	€	263,22	€	263,22	€ -	0,0%
Totaal lokale lasten	€	850,30	€	857,75	€ 7,45	0,9%

In de tabel hiernaast staat een vergelijking van de woonlasten 2022 met omliggende gemeenten. De cijfers zijn overgenomen uit de Atlas lokale lasten 2022 van het Coelo. De gemiddelde woonlasten voor eigenaar-bewoners in Nederland bedragen in 2022 € 904. In Schiedam bedragen de woonlasten in 2022 afgerond € 905. Schiedam staat hiermee op de 163^e plaats en in het midden van de Coelo-lijst. Positie 349 in de COELO-lijst heeft de hoogste woonlasten voor eigenaar bewoners . Het gaat om de (bruto) woonlasten voor een meerpersoonshuishouden: onroerende-zaakbelasting, rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

Gemeente	Bruto woonlasten meerpersoonshuishouden	COELO-positie 2021	COELO-positie 2022
Capelle aan de IJssel	€ 720	22	9
Nissewaard	€ 831	85	79
Rotterdam	€ 880	134	137
Schiedam	€ 905	195	163
Vlaardingenv	€ 938	200	210
Maassluis	€ 992	294	269
Gouda	€ 1.140	357	328

Kwijtscheldingsbeleid

Het tot nu gevoerde kwijtscheldingsbeleid wordt in 2023 voortgezet. Schiedammers, waaronder ook kleine zelfstandigen, met een inkomen op bijstandsniveau, kunnen kwijtschelding aanvragen voor gemeentelijke belastingen. De gemeente Schiedam verleent kwijtschelding voor afvalstoffenheffing (maximaal 90% van het aanslagbedrag) en onroerende-zaakbelasting (maximaal 100%). Kwijtschelding van de onroerende-zaakbelasting komt bijna niet meer voor. Een eigen woning staat als vermogen kwijtschelding meestal in de weg.

Bij het verlenen van kwijtschelding is de gemeente gebonden aan de, door de Rijksoverheid, vastgestelde regels en voorwaarden. Hierbinnen staat het de gemeente vrij om zelf te bepalen in welke mate de kosten van bestaan in aanmerking genomen worden. Gemeenten hebben de mogelijkheid om de kwijtscheldingsnormen hoger vast te stellen dan de door het Rijk gehanteerde norm (90% van de bijstandsnorm). In Schiedam zijn de kwijtscheldingsnormen gelijk aan (100% van) de van toepassing zijnde bijstandsnormen. Daarmee biedt de gemeente Schiedam maximale ruimte voor kwijtschelding. Dit betekent dat 100% van het inkomen op bijstandsniveau wordt vrijgelaten bij de beoordeling of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding. Hierdoor krijgen mensen met een bijstandsuitkering en nagenoeg geen vermogen de maximaal mogelijke kwijtschelding.

In de volgende tabel is het totaal aan kwijtschelding begroot.

Tabel raming kwijtscheldingen

Heffing Bedragen in €	Raming kwijtschelding 2022	Raming kwijtschelding 2023
Afvalstoffenheffing	984.450	1.013.984
Onroerendezaak- belastingen	10.000	10.000

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Deze paragraaf geeft een dwarsdoorsnede van het beleid en het beheer en onderhoud van de verschillende kapitaalgoederen (wegen, riolering, groen gebouwen etc.) van de gemeente. De verplichte onderdelen volgens de (toelichting op de) BBV zijn in deze paragraaf verwerkt.

Openbare ruimte

Het ambitie- en kwaliteitsniveau voor het beheer van de openbare ruimte is vastgesteld in de Kadernota (beheer) Openbare Ruimte 2017-2021 (hierna Kadernota BOR). De vertaling van deze ambitie- en kwaliteitsniveaus zijn vastgelegd in beheerplannen. Er is begonnen met het maken van een nieuwe kadernota BOR die zal aansluiten bij de Stadsvisie. Hierover zullen we met de raad in gesprek gaan aan de hand van een Startnotitie. In deze Startnotitie wordt de evaluatie van de Kadernota BOR opgenomen en de ontwikkelingen en dilemma's die met betrekking tot het beheer op ons afkomen. Wij verwachten in 2023 een nieuwe Kadernota BOR ter vaststelling aan te kunnen bieden.

Met behulp van de beheerplannen wordt de vertaalslag tussen beleid en beheer gemaakt. De plannen vormen de basis voor langdurige afspraken over het beheer en onderhoud van (de verschillende kapitaalgoederen binnen) de openbare ruimte en het aanvragen van beheer- en onderhoudsbudgetten.

Om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen wordt het beleidsdeel van de beheerplannen iedere vijf jaar geëvalueerd en geactualiseerd. Voor het operationele deel vindt deze actualisatieslag jaarlijks plaats.

Het reguliere onderhoud en de grootschalige buitenruimteprojecten worden integraal opgewerkt, om zoveel mogelijk synergie te creëren tussen de diverse gemeentelijke (beleids)ambities. Participatie is een belangrijk kwaliteitsaspect in projecten. De gemeentelijke organisatie werkt niet alleen voor, maar vooral samen met de stad. Schiedammers worden expliciet uitgenodigd om deel te nemen aan ontwerptrajecten en om initiatieven te nemen en om deze (mede) te realiseren.

De afgelopen jaren is beleving van de openbare ruimte voor de Schiedammer licht afgenomen. College en gemeenteraad gaan voor een waardering van een 6,8 in 2023.

1. Overzicht beheerplannen voor begrotingsjaar 2023

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de huidige beheerplannen openbare ruimte en vastgoed in verband met extern toezicht:

Beheerplannen	Door het college vastgesteld	Looptijd t/m	Financiële vertaling in de begroting	Achterstallig onderhoud
Wegen	2017	2021	Ja	Nee
Kades	2017	2021	Ja	Nee
Bruggen en sluizen	2017	2021	Ja	Nee
Bomen en groen	2017	2021	Ja	Nee
Spelen	2017	2021	ja	Nee
Openbare verlichting	2017	2021	Ja	Nee
Stedelijk water	2017	2021	Ja	Nee
Reiniging	2017	2021	Ja	Nee
Straatmeubilair en markeringen	2017	2021	Ja	Nee
Oevers	2017	2021	Ja	Nee
Verkeersregelininstallaties, parkeersystemen en verwijsborden	2017	2021	Ja	Nee
Riolering	2019	2023	Ja	Nee
Gebouwen			Ja	Ja

Riolering en stedelijk water

In maart 2019 is het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) voor de planperiode 2019-2023 door de raad vastgesteld. De afgelopen jaren is het nodige werk verzet aan riolering en stedelijk water:

- De meeste geplande rioolprojecten zijn uitgevoerd.
- Op alle locaties waar volgens de norm ingrijpen nodig is, is onderhoud uitgevoerd dan wel ingepland.
- Er is geen sprake van een onderhoudsachterstand.
- Er zijn wijkgerichte onderzoeken uitgevoerd en plannen opgesteld met betrekking tot de aanpak van wateroverlast en droogte.
- Met de aanleg van hemelwaterriolen en waterbergingen zijn regen- en afvalwater gescheiden (afkoppelen).
- De samenwerking met o.a. waterschap en omringende gemeenten is verder vormgegeven.
- Voortgezet is subsidie voor afkoppelen particulier terrein voor inwoners, instellingen en bedrijven. (www.schiedam.nl/a-tot-z/waterklaar)
- Conform het uitvoeringsplan klimaat adaptieve maatregelen behorende bij het GRP zijn diverse aanpassingen voorbereid en uitgevoerd.

De komende periode is een voortzetting van het huidige beleid met meer aandacht voor de gevolgen van klimaatverandering. Zo worden nog meer adaptieve aanpassingen voorbereid en uitgevoerd om de stad voor te bereiden op perioden van extreme neerslag en droogte en particulieren verder financieel gestimuleerd om hun percelen klimaatbestendiger in te richten door middel van de aanleg van groene daken, wadi's, infiltratie of waterberging.

Het ingezette risico gestuurd beheer maakt op middellange termijn een reductie van vervangingsinvesteringen mogelijk. Naast het risico gestuurd beheer leidt ook de forse toename van het aantal aansluitingen in verband met de woonvisie

op middellange termijn tot een reductie van de rioolheffing. Te verwachten investeringen voor het bestrijden van de gevolgen van klimaatadaptatie na de planperiode van het GRP kunnen daarentegen leiden tot verhoging van de kosten en de rioolheffing.

Wegen

Vanuit het areaal wegen worden de meeste buitenruimteprojecten (zoals in het IUPB) geïnitieerd. Veel daarvan worden ingezet vanuit zettingsproblematiek (ophoogprojecten) en de resultaten van technische inspecties. Deze projecten worden multidisciplinair en integraal ingestoken waarbij de andere beheerarealen en indien mogelijk andere gemeentelijke (beleids)ambities meegenomen worden. Deze projecten worden buurtgericht uitgevoerd om de overlast zoveel als mogelijk te beperken en de stad leefbaar en bereikbaar te houden. Het huidige beleid en de focus op ophoogprojecten wordt doorgezet. Regulier (dagelijks) onderhoud is ondergebracht in de dienstverleningsovereenkomst met Irado en volgt deze lijn.

Kades

Het areaal kademuren in de binnenhavens en zeehavens is grotendeels op orde. Er zijn uit inspecties geen grote vervangingsopgaven te verwachten. Delen van kades die binnen de invloedssfeer van ontwikkelingen en multidisciplinaire projecten liggen, zullen zoveel als mogelijk ondergebracht worden bij die werkzaamheden. Het huidige beleid wordt doorgezet.

Bruggen en sluzen

Het areaal bruggen is voor een groot deel op orde. Veel belangrijke bruggen zijn recent vervangen of gerenoveerd. De komende jaren worden de laatste grootschalige werkzaamheden aan de grotere bruggen uitgevoerd. Onderhoud aan fiets- en voetgangersbruggen worden zoveel mogelijk meegenomen in projecten of ondergebracht in uitvoeringsprogramma's. Het huidige beleid wordt doorgezet.

Openbaar groen

Het groenonderhoud wordt conform het vastgestelde beheerplan uitgevoerd. Dit onderhoud is onderdeel van de dienstverleningsovereenkomst met Irado. Regelmatig worden er beeldkwaliteitsmetingen gehouden. Over het algemeen voldoet de geleverde kwaliteit van het groenonderhoud aan de ambities zoals verwoord in de Kadernota. Het huidige beleid wordt doorgezet, met een aantal nieuwe ontwikkelingen en accenten.

Groenvisie en Uitvoeringsplan Groen – In 2021 is de Groenvisie vastgesteld in de gemeenteraad. De visie beschrijft waar we met het groen in Schiedam naartoe willen en bestaat uit een vijftal pijlers: Ruimtelijke kwaliteit, Samen met de stad, Biodiversiteit, Gebruik en Toekomst & klimaat. Voor de realisatie van de Groenvisie is in 2021 het bijbehorende Uitvoeringsprogramma Groen (UPG) vastgesteld. In 2022 is gestart met de diverse projecten die hierin genoemd zijn. De uitvoering zal doorlopen tot 2025. In het UPG staan projecten om de biodiversiteit te vergroten, de kwaliteit van het groen te verbeteren, de ontwikkelingen van het groen en de biodiversiteit te volgen en bewonersinitiatieven op groengebied te faciliteren. De maatregelen om zaken uit de Groenvisie binnen het regulier onderhoud te kunnen realiseren, zoals het bij-vriendelijk beheer van bermen, zal in 2023 doorgaan. Daarnaast verschillen de projecten in formaat. Zo worden er beheerplannen gemaakt voor de stadsparken om het onderhoud op het juiste niveau te kunnen beheren. Een kleiner project is het promoten en realiseren van geveltuintjes om de biodiversiteit en bewustwording van groen te vergroten.

Klimaatverandering – Door toedoen van klimaatverandering zien we meer en meer ziekten en plagen binnen het groenbeheer. Sinds 2019 monitoren we voor een viertal bekende boomziekten (Essentaksterfte, Kastanje bloeding ziekte, Massaria en Iepziekte) stads breed hoe deze zich

ontwikkelen. In het uitvoeringsplan groen (naar aanleiding van de Groenvisie) is opgenomen dat we deze monitoring voortzetten de komende jaren en ook zoeken naar innovatieve manieren om zieke bomen alsnog te kunnen behouden voor de stad.

In 2022/2023 wordt op basis van de vastgestelde groenvisie een nieuwe groenverordening opgesteld. Belangengroepen worden betrokken bij het opstellen van de verordening. De nieuwe groenverordening gaat verder dan de huidige bomenverordening. Het omvat de bescherming van waardevol en monumentaal groen, hoe het verwijderen van groen en kappen van bomen wordt gecompenseerd, hoe de financiële wisselwerking met het groenfonds vorm krijgt en hoe dit bestuurlijk wordt gerapporteerd. Daarnaast verschillen de projecten in formaat. Zo worden er beheerplannen gemaakt voor de stadsparken om het onderhoud op het juiste niveau te kunnen beheren. Een kleiner project is het promoten en realiseren van geveltuintjes om de biodiversiteit en bewustwording van groen te vergroten.

Speelvoorzieningen

Het onderhoud aan de speelvoorzieningen wordt conform het vastgestelde beheerplan uitgevoerd. Hierin is relatief weinig ruimte voor vernieuwing. In de nieuwe Kadernota BOR zal hier meer aandacht voor gevraagd worden. Met de uitvoering van de motie Sport- en speelplekken in de openbare ruimte wordt aan een aantal speelplekken een kwaliteitsimpuls gegeven.

Oevers

Het onderhoud aan de oevers langs singels en plassen wordt uitgevoerd conform het vastgestelde beheerplan. Omdat hier de potentie is om de biodiversiteit te vergroten door bijvoorbeeld het aanleggen van natuurvriendelijke oevers, wordt gemeente breed gekeken naar de mogelijkheden hiervoor. Dit sluit aan bij de Groenvisie en de projecten uit het UPG.

Straatmeubilair en markeringen, Openbare Verlichting, Verkeersregelininstallaties (VRI), parkeersystemen en verwijsborden, oevers

Het huidige beleid voor deze arealen wordt doorgezet.

Werkzaamheden worden zoveel mogelijk meegenomen in projecten of uitvoeringsprogramma's.

Reiniging

Het huidige beleid voor de reiniging van de openbare ruimte wordt voortgezet.

Beleidsnota's

Openbare ruimte:

Kadernota (Beheer) Openbare Ruimte 2017-2021 met bijbehorende beheerplannen, Speelruimteplan, Groenvisie 2021, Bomennota Schiedam, Gemeentelijk rioleringsplan Schiedam (GRP 2019-2023), Visie openbare ruimte Schiedam – structuur op stadsniveau – september 2009 + uitwerkingen, Groen Blauwe structuurvisie, Handboek Openbare Ruimte.

Gebouwen:

Nota Vastgoedbeheer en –ontwikkeling Schiedam (VR46-2011), Verbeterplan Vastgoed (VR 121-2011)

Sportaccommodaties:

Maatschappelijk geaccepteerde sportnormen van NOC*NSF en de VNG, Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz), het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Bhvdz), Waterleidingbesluit (beheersing van onder andere legionella), Meerjaren Onderhoudsplan (MOP).

2. Financieel overzicht begrotingsjaar 2023 (exclusief kapitaalslasten)

Gemiddeld wordt jaarlijks totaal € 18,72 miljoen aan multidisciplinaire projecten uitgegeven. Dit is het groot onderhoud van en investeringen in de buitenruimte binnen het IUPB. Hoe dit bedrag per jaar verdeeld is over de diverse soorten uitgaven (begrotingsproducten/arealen), verschilt per jaar. In de tabel is in grote lijnen de verdeling aangegeven, zoals bepaald in de Kadernota BOR.

De afgelopen jaren heeft er in de verdeling van de IUPB-budgetten een verschuiving plaatsgevonden van exploitatiebudgetten naar investeringen. Er worden meer werkzaamheden als investering verantwoord conform de BBV. Uitgangspunt is dat er geen structurele achteruitgang en onderhoudsachterstand opgelopen mag worden.

Met het traject wat leidt tot de vaststelling van de nieuwe Kadernota BOR zullen we beschikbare budgetten herijken en indien nodig aanpassen.

Kapitaalgoederen Bedragen x € 1.000	Exploitatie GO	Investing	Totaal uitgaven
Wegen	852	7.350	8.202
Bruggen	101	900	1.001
Kades/binnenhavens	109	1.200	1.309
Zeehavens	126	500	626
Openbare verlichting		370	370
Watergangen		450	450
Riolering		4.000	4.000
Klimaatadaptatieve maatregelen		650	650
Verkeersregelininstallaties	104	100	204
Parkeersystemen		60	60
Openbaar groen	1.293		1.293
Speelvoorziening	138		138
Straatmeubilair	52		52
Waterbeheer	366		366
Totaal beheer openbare ruimte	3.141	15.580	18.721

Overige kapitaalgoederen

Gebouwen in permanent bezit	Kosten dekking vanuit Verbeterplan Vastgoed, verkoop vastgoed en verhuur.
Gebouwen in tijdelijk bezit	Deel zijn strategische gebouwen die in portefeuille zijn ten behoeve van ontwikkelingen. Hiervan is ca 25% verantwoord in grondexploitaties en 75% bij pandenbeheer.
Binnensportaccommodaties	Deel zijn strategische gebouwen die in portefeuille zijn ten behoeve van ontwikkelingen. Hiervan is ca 25% verantwoord in grondexploitaties en 75% bij pandenbeheer.
Buitensportaccommodaties	Exploitatie € 1,3 miljoen. Het budget is voor de betaling van de exploitatievergoedingen aan de beheerstichtingen sportpark Willem-Alexander en Harga-Noord en er is budget voor onderhoud aan de velden en gebouwen.

Vastgoed

Per peildatum juli 2022 heeft het team Vastgoed & Grondzaken van de gemeente Schiedam 137 panden in beheer.

Vastgoedportefeuille naar categorie	Aantal
Kernvastgoed	34
- Maatschappelijk (vastgoed voor doelgroepen)	23
- Te behouden	11
Strategisch vastgoed	74
- Reguliere verkoop	12
- Herontwikkelen/grondexploitatie	62
Gehuurd	3
Eigen huisvesting	3
Overig	23
Totaal	137

Afstoten overtollig vastgoed

De huidige opbouw van de portefeuille bevat meer vastgoed dan nodig is om aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente Schiedam te voldoen. Het 'overtollige' vastgoed wordt afgestoten. Uiteindelijk zal er een vastgoedportefeuille ontstaan die aansluit bij de beleidsdoelstellingen van de gemeente Schiedam. De verkoop van overtollig vastgoed zorgt ervoor dat er naar huidig inzicht een vaste kern van vastgoed is. Deze bestaat uit circa 45 panden, in eigendom van de gemeente. In het MPV wordt jaarlijks een planning opgenomen wat betreft de actuele planning van de verkopen.

Professionaliseringslag en beleidskaders

Sinds 2012 is er een omslag ingezet naar professioneel vastgoedbeheer. Hiervoor zijn in 2011 de Nota Vastgoedbeheer en ontwikkeling Schiedam en de Spelregels Vastgoed vastgesteld. De Nota geeft de kaders weer voor het beheren van het vastgoed, de spelregels zijn een verdere uitwerking

van de Nota Vastgoedbeheer en geeft concrete spelregels voor verbetermaatregelen zoals het maken van een huursomrekenmethodiek en het uitwerken van een Toetsingskader Huisvesting in gemeentelijk vastgoed, welk in januari 2017 door het college werd vastgesteld.

In 2020 is er voor het eerst een Meerjarenperspectief Vastgoed (MPV) opgesteld. Het MPV 2021-2022 was de tweede versie van de jaarlijks terugkerende rapportage waarin Vastgoed verantwoording aflegt over het in het komend jaar te voeren en in het lopend jaar gevoerde vastgoedbeleid en de financiële effecten daarvan. Het MPV wordt doorontwikkeld naar een meerjarig programma met een lange termijnvisie en begroting voor het gemeentelijk vastgoed. Het inhalen van het achterstallig onderhoud helpt om gaandeweg een structurele stroom financiën te creëren op basis van meerjarige planmatige onderhoudsplannen. Onderzocht wordt of deze voor meerdere jaren vastgesteld kan worden door de raad en het college jaarlijks bij stuurt en informeert. Door inzetten van dit verbeterproces ontstaat meer rust in het proces ontstaan en worden de (benodigde) financiën gelijkmatiger verdeeld.

Achterstallig onderhoud

Met het MPV uit 2021 is een voorziening 'achterstallig onderhoud gemeentelijk vastgoed' verkregen voor de uitvoering van het achterstallig onderhoud. Het resterende budget ad € 1.675.719 wordt de komende jaren (2022-2023) gebruikt om het achterstallig onderhoud verder in te halen.

Conform het BBV worden via een voorziening middelen beschikbaar gesteld voor het inhalen van achterstallig onderhoud. In onderstaande tabel is per categorie het resterende budget achterstallig onderhoud 2022-2025 inzichtelijk gemaakt. Het resterende budget wordt jaarlijks doorgeschoven op basis van actualisatie van het achterstallig onderhoud. Er is een algemene indexering voor prijsstijgingen doorgevoerd en op objectniveau zijn reeds

bekende kostenstijgingen meegenomen.

Categorie	2022	2023	2024	2025
Kernbezit	€ 835.173	€ -	€ -	€ -
Strategisch bezit	€ 840.546	€ -	€ -	€ -
Totale portefeuille	€ 1.675.719	€ -	€ -	€ -

Budget planmatig onderhoud

Voor de uitvoering van het planmatig onderhoud 2023, op basis van de (D)MJOP's, is een beheerbudget planmatig onderhoud gemeentelijk vastgoed begroot van € 1.778.068 exclusief de duurzaamheidsinvesteringen. Ook de verwachte bedragen voor 2024 en verder zijn opgenomen.

Categorie	2023	2024	2025
Planmatig onderhoud	€ 1.778.068	€ 1.978.757	€ 1.996.581

Verduurzaming

Voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed is een routekaart opgesteld. Deze schetst het strategisch kader voor de verduurzamingsopgave van de vastgoedportefeuille. Er wordt ingegaan op het afwegingskader voor het maken van keuzes in de verduurzamingsopgave. De routekaart is een opzet voor het in 2022 op te stellen werkprogramma. De 33 gebouwen binnen de scope van de routekaart, met een oppervlakte van circa 63.000 m² BVO, stoten momenteel circa 4,2 miljoen kg CO₂ per jaar uit. Dit betekent dat in de periode tot en met 2030 ongeveer 1,4 miljoen kg CO₂ moet worden bespaard. De fasering en investering per jaar wordt komend jaar duidelijk bij het opstellen van het werkprogramma.

Sportaccommodaties

Met het uitvoeren van onderhoud aan de sportaccommodaties wordt voldaan aan maatschappelijk geaccepteerde sportnormen van NOC*NSF en de VNG, Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz), het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (Bhvdz), Drinkwaterbesluit (beheersing van onder andere legionella), Meerjaren Onderhoudsplan (MOP).

Kadernota beweeg- en sportaccommodaties

In Q3 van 2021 werd aan de gemeenteraad een kadernota beweeg- en sportaccommodaties aangeboden. De kaders bieden de basis bieden voor de toekomstige ontwikkelrichting van de gemeentelijke beweegaccommodaties en besluiten daarover in de komende jaren.

Buitensportaccommodaties

De gemeente Schiedam kent vier sportparken: Harga, Thurlede, Bijdorp en Willem-Alexander. Sportpark Willem-Alexander en Harga worden op basis van het btw-sportbesluit geëxploiteerd door twee separate beheerstichtingen. De beheerstichtingen dragen zorg voor de exploitatie en een optimaal gebruik van de accommodatie. De beheerstichtingen zijn verantwoordelijk voor het beheer en regulier onderhoud van de sportaccommodatie. De gemeente is en blijft verantwoordelijk voor het groot onderhoud (vervangingsinvesteringen) en verstrekt een exploitatiebijdrage aan de beheerstichtingen. In 2020 en 2021 is geconstateerd dat de begrotingen van de beide stichtingen onder druk staan. De begrote inkomsten blijven achter, het onderhoud wordt duurder, de BTW is niet meer volledig aftrekbaar en de energieprijzen zijn fors gestegen. In 2020 is het tekort op de exploitatie (deels) gevonden in de sportbegroting. Voor 2021 heeft het beperkte gebruik ten gevolge van de maatregelen ter voorkoming van de verspreiding van het coronavirus ertoe geleid dat er geen significant tekort is ontstaan. Nu regulier gebruik weer mogelijk is, verwachten we in 2023 opnieuw tekorten. Deze kunnen niet structureel uit de sportbegroting worden gedekt.

Op **Sportpark Willem-Alexander** is sprake van ernstige verzakkingen. Al sedert 2018 is de gemeente in gesprek met de aannemer om te komen tot een structurele oplossing. Dit heeft helaas niet geleid tot een oplossing, waardoor de gemeente genoodzaakt was om in november 2020 een procedure aan te gaan tegen de aannemer bij de Raad van Arbitrage van de Bouw. Deze loopt nog, al is een uitspraak van de Raad van Arbitrage in de maand oktober 2022 te verwachten. Na de uitspraak zal in 2023 moeten worden gekeken wat dat betekent voor het herstel en de uitvoering. De gemeente heeft de Stichting Sportpark WA verzocht om dagelijks de verzakkingen te monitoren, dit alles om de veiligheid van gebruikers en sporters te kunnen blijven garanderen.

In 2023 zal de uitvoering vermoedelijk gaan plaatsvinden van de uitkomsten van de procedure bij de Raad van Arbitrage. Daarvoor is de inhuur van een projectleider (directievoerder) noodzakelijk, om het werk van de aannemer te controleren.

Op **Sportpark Thurlede** is planmatig onderhoud gepleegd. De parkeerplaats bij korfbalvereniging Nexus is opnieuw belijnd en bij Excelsior 20 is het straatwerk vernieuwd op meerdere plaatsen. Bestaande bruggen zijn voorzien van extra planken in verband met de veiligheid en er is een nieuwe brug geplaatst tussen de twee cricketvelden van Excelsior 20, waardoor het onderhoud gemakkelijker wordt (omrijden via de ingangen is niet meer nodig). De drainage van twee van de drie hondensportverenigingen is gerenoveerd. In 2023 wordt vooralsnog alleen gepland onderhoud voorzien.

Op **Sportpark Harga** is veld 2 (hoofdveld SVV) volledig gerenoveerd (voorzien van een nieuwe onderlaag en top laag kunstgras).

Op de sportparken worden in 2022 de meeste kunstgrasvelden voorzien van zogenaamde kantplanken, ter voorkoming van verspreiding (via wind en schoenen) van rubberkorrels in het milieu. Een deel van de velden zal pas in 2023 van kantplanken worden voorzien. Dit houdt verband met de omstandigheid dat er te weinig beschikbaar personeel is bij aannemers om dit volledig in 2022 uit te kunnen voeren. Eigenaren van kunstgrasvelden (gemeenten) zijn verplicht om preventieve milieutechnische maatregelen in dit kader te nemen. Met het plaatsen van kantplanken voldoet de gemeente aan deze zorgplicht.

In 2023 wordt bekeken of een padelbaan en nieuwe slagkooi voor het cricket toegevoegd kunnen worden op het Sportpark.

Binnensportaccommodaties & zwembaden

De gemeente Schiedam is eigenaar van twee zwembaden, drie sporthallen en twee sportzalen. De zwembaden, sporthallen en sportzalen worden geëxploiteerd door Optisport. Uitzondering hierbij is de sporthal op sportpark Willem-Alexander. Deze is in beheer van de beheersstichting van het sportpark. Stichting Primo is juridisch eigenaar van de 14 gymzalen en exploiteert en beheert deze. Primo ontvangt hiervoor een exploitatiebijdrage.

De exploitanten zijn verantwoordelijk voor het dagelijks en klein onderhoud aan de accommodaties. De gemeente is als eigenaar van de gebouwen verantwoordelijk voor het groot onderhoud aan de binnensportaccommodaties. De exploitanten en de gemeente dragen er in gezamenlijkheid zorg voor dat de accommodaties geschikt zijn voor (recreatieve) sportbeoefening en voldoen aan de door de sportbonden gestelde eisen.

In 2022 is het (planmatig) groot onderhoud aan de binnensportaccommodaties weer uitgevoerd. Om veilig en verantwoord te kunnen blijven sporten en bewegen blijven we in 2023 naast het reguliere groot onderhoud ook aandacht hebben voor de aanpak van het achterstallig onderhoud zoals omschreven in het Meerjaren Perspectief Vastgoed (MPV).

In 2023 zal alleen planmatig groot onderhoud worden uitgevoerd.

Bewegen in de openbare ruimte

Bewegen en sporten in de openbare ruimte wordt steeds populairder. Na een succesvolle proefperiode hebben de fitnessstoestellen op de Maasboulevard (Zuid) een vaste plek gekregen. Het aanbod op de Maasboulevard is verder uitgebreid van sport en beweegmarkeringen die gebruikt kunnen worden voor atletiek oefeningen en bootcamps. In 2022 heeft ook denksport

een plek in de openbare ruimte met de plaatsing van schaaktafels in de wijk Nieuwland. Verdere benutting van de openbare ruimte in de stad zal de komende jaren plaatsvinden op basis van de inventarisatie speel- en beweegplekken die momenteel wordt uitgevoerd en de kaders zoals deze omschreven zijn in de kadernota beweeg- en sportaccommodaties.

Automatisering

Investerings met een economisch nut:

Investerings in ICT-hardware
(Algemene dekkingsmiddelen).

Voor 2022 stond de vervanging conform de meerjarenplanning van IP-telefonie hardware voorzien, waaronder toestellen voor een bedrag van € 70.000 op de rol.

Voor 2023 zijn geen investeringen ICT-hardware gepland, buiten regulier onderhoud.

3. Investeringsplannen

Naast een toelichting op het onderhoud van de kapitaalgoederen, worden met de begroting de nieuwe kredieten geaccordeerd. In deze uiteenzetting wordt afzonderlijk aandacht besteed aan de investeringen, onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (BBV art. 20, lid 2b).

Vigerend beleid

Voor het opstellen van de investeringsplannen 2023 wordt het kader gevormd door de volgende regelgeving:

- Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gemeenten, artikelen 59 t/m 65.
- De Financiële verordening gemeente Schiedam.
- De Nota Investeren, waarden en afschrijven.

De investeringen en de programmabegroting 2023

Van onderstaande projecten (zie tabel investeringskredieten) zijn de kapitaallasten van de investeringsbedragen (kredieten) integraal opgenomen in de Begroting 2023 en meerjarig doorerekend in de Meerjarenraming 2023-2026. In overeenstemming met de geldende regelgeving is voor de investeringsplannen in het overzicht ook een investeringsplanning gemaakt.

Door de vaststelling van de begroting gaat de Raad akkoord met de in deze uiteenzetting opgenomen investeringen en de daaruit voortvloeiende lasten, die in de desbetreffende programma's zijn opgenomen (zie kolom 'te voteren 2023' in de tabel).

De Raad voteert het krediet meerjarig, de daadwerkelijke investeringsuitgaven kunnen gespreid over de jaren plaatsvinden. Na voteren door de Raad mag het College verplichtingen aangaan voor de desbetreffende kredieten. In de loop van het begrotingsjaar 2023 kunnen investeringsplannen, die thans nog niet voorzienbaar zijn of nog niet rijp zijn voor besluitvorming door de Raad, separaat worden voorgelegd aan de Raad. Zo'n voorstel aan de Raad dient te worden voorgelegd met een structureel sluitende begrotingswijziging, waarin de baten en lasten, voortvloeiende uit de investering, zijn opgenomen.

Het College stelt voor om het totaal van de in de begroting 2023 te voteren investeringskredieten vast te stellen op een bedrag van € 14.930.000.

Met de kapitaallasten van de jaarschijven na 2023 is meerjarig in de begroting reeds rekening gehouden. Echter, de kredietvoting zelf dient met het vaststellen van de begroting jaarlijks plaats te vinden. Omdat ervan wordt uitgegaan, dat eenmaal opgestarte projecten niet na één jaar kunnen worden stopgezet, wordt voorgesteld

nieuwe kredieten te voteren voor het totale bedrag van de investering, ook als de uitgaven worden gespreid over meerdere jaren.

De investeringsplannen voor 2023

In dit overzicht zijn de nieuwe investeringen voor het jaar 2023 vermeld. Het gaat om de volgende investeringen: Investerings met een meerjarig maatschappelijk nut in de openbare ruimte.

- Investerings, gerelateerd aan het Integraal Uitvoeringsprogramma Buitenruimte;
- Investerings in grote projecten in de infrastructuur.

Beide behoren tot het programma Ruimtelijke inrichting in samenhang.

Investerings met een economisch nut:

- Kredieten met betrekking tot onderwijshuisvesting (programma Mens en stad in beweging);
- Kredieten in het kader van het functioneren van de Raad (programma Overheid in balans);
- Kredieten op het vlak van de volkshuisvesting (programma Ruimtelijke inrichting in samenhang);
- Investerings in ICT-hardware (Algemene dekkingsmiddelen).

In de tabel is de liquiditeitsplanning aangegeven. Met andere woorden: de planning van de uitgaven, verdeeld over de jaren, waarbij gelijk duidelijk is in welk jaar een project gereedkomt. De kapitaallasten voor 2023 zijn in de begroting 2023 verwerkt.

Tabel Investeringskredieten

Omschrijving		Totaal	Reeds	Te voteren	Liquiditeitsplanning			
Bedragen x € 1.000		krediet	gevoteerd	2023	2023	2024	2025	2026
Programma Mens en stad in beweging								
Integraal huisvestingsprogramma onderwijs	E	24.081	24.081	0	6.373	0	0	0
Vervangende nieuwbouw De Peperklip	E	5.187	5.187		1.513	0	0	0
Sporthal De Peperklip	E	2.385	2.385		2.385	0	0	0
Vervanging toplaag Spirit Hockeyveld HCS	E	300	300		280	0	0	0
Inventaris sporthal De Peperklip	E	40	40		0	40	0	0
Totaal kredieten programma Mens en stad in beweging		31.993	31.993	0	10.551	40	0	0
Programma Ruimtelijke inrichting in samenhang								
Kredieten MBOP BOR								
Bulkkrediet openbare ruimte binnenhavens	M	4.800	0	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
Bulkkrediet openbare ruimte bruggen	M	3.600	0	900	900	900	900	900
Bulkkrediet openbare ruimte parkeerautomaten	E	240	0	60	60	60	60	60
Bulkkrediet openbare ruimte riolering noord van A20	E	8.000	0	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Bulkkrediet openbare ruimte riolering zuid van A20	E	8.000	0	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Bulkkrediet openbare ruimte verkeersregelinstallaties	M	400	0	100	100	100	100	100
Bulkkrediet openbare ruimte watergangen	M	1.800	0	450	450	450	450	450
Bulkkrediet openbare ruimte wegen	M	29.400	0	7.350	7.350	7.350	7.350	7.350
Bulkkrediet openbare ruimte zeehavens	E	2.000	0	500	500	500	500	500
Bulkkrediet openbare verlichting armaturen	M	740	0	185	185	185	185	185
Bulkkrediet openbare verlichting masten	M	740	0	185	185	185	185	185
Totaal kredieten MBOP BOR		59.720	0	14.930	14.930	14.930	14.930	14.930

Omschrijving		Totaal	Reeds	Te voteren	Liquiditeitsplanning			
Bedragen x € 1.000		krediet	gevoteerd	2023	2023	2024	2025	2026
Krediet gemeentelijk vastgoed								
Projectbijdrage gemeentelijk vastgoed (NEVG)	E	1.075	1.075	0	543	0	0	0
Kredieten Projecten								
Klimaat adaptieve maatregelen	M	3.250	3.250	0	650		0	0
Bedrijfswoningen Jan Evertsenweg	E	3.700	3.700	0	-220	-390	-735	0
Totaal kredieten programma Ruimtelijke inrichting in samenhang		67.745	8.025	14.930	15.903	14.540	14.195	14.930
Programma Overheid in balans								
-								
Totaal kredieten programma Overheid in balans		0	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen								
Kredieten MBOP I&A								
Vervangen PC's, Laptops en Tablets	E	170	0	0	0	170	0	0
Vervangen servers	E	130	0	0	130	0	0	0
Vervanging IP telefonie		0	0	0	0	0	0	0
Vervanging opslag- en back-up systeem (storage)		0	0	0	0	0	0	0
Totaal investeringen MBOP I&A	E	300	0	0	130	170	0	0
Totaal kredieten Algemene dekkingsmiddelen		300	0	0	130	170	0	0
Totaal Investerings (openstaande kredieten 2022 - 2025)		100.038	40.018	14.930	26.583	14.750	14.195	14.930

M = Investerings met maatschappelijk nut

E = Investerings met economisch nut

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

De definitie van verbonden partijen is volgens het BBV:

🗨 Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

In de Kadernota financieel beleid (2016) is deze omschrijving uitgebreid: ook als er alleen een bestuurlijke of financiële relatie is, kan er sprake zijn van een verbonden partij. Ter uitvoering van een voorschrift in het BBV staat in de programma's vermeld op welke wijze verbonden partijen bijdragen aan het realiseren van gemeentelijke doelstellingen.

De paragraaf is overeenkomstig het BBV opgesteld. Onderwerpen die aan de orde komen zijn:

1. wat zijn verbonden partijen;
2. realisatie van beleidsvoornemens/ontwikkelingen 2023;
3. risicomanagement verbonden partijen;
4. verbonden partijen gemeente Schiedam;
5. stedelijke samenwerking;
6. samenwerking in regionaal verband.

1. Wat zijn verbonden partijen?

Het oprichten van of het deelnemen in verbonden partijen kan een manier zijn om bepaalde publieke taak uit te voeren. Bij samenwerking met andere organisaties kan de vorm waarin dat gebeurt verschillen. Bijvoorbeeld met andere gemeenten in een gemeenschappelijke regeling, zoals de DCMR, een vennootschap zoals N.V. IRADO of een stichting zoals Stichting CJG Rijnmond. Omdat de gemeente in genoemde stichting participeert, deze een gemeentelijke taak uitvoert en daarvoor een subsidie ontvangt, is deze in de tabel overige verbonden partijen opgenomen. Voor andere, in deze tabel vermelde, rechtspersonen gelden soortgelijke argumenten. Ook is samenwerking met andere organisaties mogelijk in de vorm van het uitbesteden van taken of een publiek-private samenwerking zoals met Stichting Woonplus. Ondanks het feit dat bij Woonplus sprake is van intensieve samenwerking en een financiële relatie bestaat via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw, is hier geen sprake van een verbonden partij. Er is immers geen bestuurlijk belang en alleen een indirect financieel belang.

2. Beleidsvoornemens/ontwikkelingen 2023

Gemeenschappelijke regelingen

Voor inhoudelijke ontwikkelingen bij deze gemeenschappelijke regelingen en hun bijdrage aan de gemeentelijke doelstellingen, wordt verwezen naar de betreffende programma's.

Door de toename van het aantal gemeenschappelijke regelingen zijn de budgetten, die via die organisaties worden uitgegeven, ook toegenomen. De bijdrage van Schiedam aan gemeenschappelijke regelingen is als volgt.

Naam	Bijdrage 2023	Opmerking
Bedragen in €		
DCMR Milieudienst Rijnmond	1.649.196	
ROGplus NWN	44.938.100	
GGD Rotterdam-Rijnmond	700.794	
Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond	6.530.959	
Jeugdhulp Rijnmond	4.579.924	
Metropoolregio Rotterdam Den Haag	224.971	
Regionale Belasting Groep	1.377.000	
Stroomopwaarts	64.601.000	
Totaal	124.601.944,00	

Ten aanzien van de gemeenschappelijke regelingen valt het volgende te melden.

- *DCMR Milieudienst Rijnmond* - De DCMR Milieudienst Rijnmond is een Gemeenschappelijke Regeling van 14 gemeenten in de regio Rijnmond, de gemeente Goeree Overflakke en de provincie Zuid-Holland. Sinds 1 juli 2017 is de DCMR een omgevingsdienst op basis van de wet VTH waarin de basis milieutaken (voorbereiden omgevingsvergunning milieu en handavingsbeschikkingen, beoordelen van meldingen activiteitenbesluit milieu en het besluit bodemkwaliteit, en toezicht op asbest) moeten worden ondergebracht. Daarnaast heeft Schiedam ook het toezicht op de Wet bodembescherming bij de DCMR ondergebracht. Tenslotte levert de DCMR aan Schiedam advisering op het vlak van geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid in relatie tot de ruimtelijke ordening.
- *ROGplus NWN* - ROGplus verstrekt Wmo maatwerkvoorzieningen aan inwoners van Maassluis, Vlaardingen en Schiedam. Het betreft hier alle taken op basis van de verordening maatschappelijke ondersteuning MVS en het gaat dan om: verrichten van onderzoek op basis van een hulpvraag, opstellen van gespreksverslag, beschikken op aanvraag en inkoop van voorzieningen.
- *GGD Rotterdam-Rijnmond* - GGD is een openbaar lichaam in evaluatie de zin van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De Wet publieke gezondheid (Wpg) is het wettelijke kader voor de publieke gezondheidszorg. De Wet publieke gezondheid schrijft voor welke taken de gemeenten verplicht aan de GGD moeten toewijzen; deze taken worden landelijk uniform uitgevoerd. Naast het wettelijke basistakenpakket kunnen gemeenten ook plusproducten afnemen die een aanvulling zijn op de uitvoering van de wettelijke taken.
- *Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond* - De Veiligheidsregio is een gemeenschappelijke regeling waaraan de gemeente wettelijk verplicht is deel te nemen op grond van de Wet Veiligheidsregio's. In de Wet Veiligheidsregio's zijn de volgende wettelijke taken van de veiligheidsregio genoemd:
 - a. het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises;
 - b. het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald;
 - c. het adviseren van het college van burgemeester en wethouders over het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt;
 - d. het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;
 - e. het instellen en in stand houden van een brandweer;
 - f. het instellen en in stand houden van een GHOR;
 - g. het voorzien in de meldkamerfunctie;
 - h. het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel;
 - i. het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de onder d, e, f, en g genoemde taken.
- *Jeugdhulp Rijnmond* - De GRJR is opgericht omdat in 2015 vanwege de nieuwe Jeugdwet de gemeenten verantwoordelijk werden voor alle vormen van Jeugdhulp. De GRJR houdt zich bezig met de inkoop van (dure) specialistische jeugdhulp voor 15 (Rijnmond)gemeenten.
- *Metropoolregio Rotterdam Den Haag* - De Metropoolregio Rotterdam Den Haag is een grootstedelijk gebied met een netwerk van 23 gemeenten. Met 2,3 miljoen inwoners, 1,2 miljoen banen en een bijdrage van 15% aan het BNP, is dit een regio van nationaal belang. De kerntaken van de MRDH zijn het verbeteren van (1) het economisch vestigingsklimaat en (2) de bereikbaarheid. Met de Greenport West-Holland, de Mainport Rotterdam en Den Haag als internationale stad van Vrede en Recht heeft de metropoolregio een mondiaal karakter. Internationale verbindingen zijn er via de Mainport, de HSL, Rotterdam The Hague Airport en het nabije Schiphol. Met Europese topuniversiteiten hogescholen en vele (v)mbo opleidingen in het gebied, heeft de metropoolregio bovendien de kennis van nu en de toekomst in huis.
- *Regionale Belasting Groep* - De Regionale Belasting Groep is een gemeenschappelijke regeling tussen de dagelijkse besturen van de hoogheemraadschappen van Delfland en van Schieland en de Krimpermerwaard en de colleges en van burgemeesters en wethouders van de gemeenten Delft, Schiedam en Vlaardingen. De uitvoeringstaken van de gemeentelijke belastingheffing zijn per 1 januari 2015 overgedragen aan de RBG.
- *Stroomopwaarts* - De GR Stroomopwaarts vervult voor de MVS-gemeenten de verplichtingen uit – onder meer – de Participatiewet. Stroomopwaarts biedt hulp aan inwoners van de MVS-gemeenten die, door omstandigheden, (tijdelijk) extra bijstand kunnen gebruiken. Daarnaast heeft Stroomopwaarts de bijzondere taak om voor mensen met een arbeidsbeperking de werkgeversrol te vervullen.

Deelnemingen

Voor wat betreft de ontwikkelingen bij de deelnemingen valt het volgende te melden.

- *Stedin Holding N.V.* – Schiedam bezit 1,03% aandelenbelang in gewone aandelen en 1,96% van de preferente aandelen. De vennootschap is een netwerkbedrijf voor energiedistributie in voornamelijk het zuidwesten van Nederland en bestaat uit een drietal groepsmaatschappijen (Stedin, Enduris en DNWG Infra). De aandelen dienen op grond van de Gaswet (art. 85) en de Elektriciteitswet (art. 93) in handen van de overheid te blijven.
- *B.V. Gemeenschappelijk Bezit Evides (GBE)* – Schiedam bezit 3,88% van de aandelen GBE. Deze vennootschap bezit 50% van de aandelen in Waterbedrijf Evides. De andere 50% zijn in bezit van N.V. PZEM te Middelburg. Evides levert drinkwater aan 2,5 miljoen klanten en het bedrijfsleven in Zeeland, het zuidwesten van Zuid-Holland en de Brabantse Wal. Daarnaast biedt Evides industriewaterdiensten op maat aan grote industriële klanten in onder meer Nederland, België en Duitsland. De aandelen van Evides Waterbedrijf is op grond van de Drinkwaterwet (art. 15) in handen van publieke aandeelhouders. In de Drinkwaterwet zijn als kernpunten geformuleerd het publieke eigendom van de drinkwaterbedrijven, het borgen van de waterkwaliteit en maatschappelijk en verantwoord ondernemerschap.
- *N.V. ONS Houdstermaatschappij (ONS)* – Schiedam bezit 100% van de aandelen. De activiteiten van de vennootschap zijn nagenoeg afgebouwd en bestaan alleen nog uit het zo spoedig mogelijk verkopen van de laatste bedrijfsonderdelen en het beheer van het vermogen. Dat betreft met name verkoop van de aandelen die ONS in WKO Schieveste. Zodra verkoop is gerealiseerd, kan opheffing van de vennootschap plaats vinden.
- *N.V. IRADO* – Vlaardingen, Schiedam en Capelle aan den IJssel bezitten ieder 31,7% van de aandelen. De N.V. BAR Afvalbeheer heeft een zeggenschap van 4,8%. De hoofdactiviteiten van IRADO zijn afvalbeheer en beheer van de openbare ruimte. De vennootschap is onder meer actief in de gemeenten Vlaardingen, Schiedam, Capelle aan den IJssel en de deelgemeente Rozenburg.
- *N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)* – Schiedam bezit 0,59% van de aandelen. De bank is eigendom van gemeenten, provincies en de Staat der Nederlanden en is de bank voor overheden en instellingen voor maatschappelijk belang.
- *Stadsherstel Maassteden B.V.* – Het aandelenbezit is per 18 januari 2018 verworven en is nu als volgt verdeeld. Gemeente Schiedam 6,6%, gemeente Vlaardingen 6,6%, gemeente Maassluis 3,3%, Stichting Fonds Schiedam Vlaardingen 43,0%, De Groot Fonds 22,2% en Weeshuis der Hervormden Schiedam 18%. De vennootschap heeft o.a. als doel het verwerven, restaureren, beheren, vervreemden, bezwaren en exploiteren van onroerende zaken in Schiedam, Vlaardingen en Maassluis en omgeving. Verder het bevorderen van monumentenzorg in genoemde steden.
- *Coöperatief Beheer groengebieden Midden-Delfland U.A.* – De taken van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Midden Delfland (geliquideerd) zijn vanaf 1 januari 2019 overgenomen door de coöperatie. Het Schiedamse aandeel in het vermogen van het recreatieschap (€ 2.553.137) is als ledenkapitaal (inleggeld) ingebracht in het eigen vermogen van de coöperatie. In de coöperatie nemen deel de gemeenten Delft, Maassluis, Midden-Delfland, Schiedam, Vlaardingen en Westland.

Risicomanagement verbonden partijen

De gemeente loopt als aandeelhouder of deelnemer in een verbonden partij bestuurlijke en/of financiële risico's. Daarvoor is voortdurend aandacht. De deelnemingen in nutsbedrijven en de BNG leveren nauwelijks risico's op, behoudens eventuele mutaties in het te ontvangen dividend. Voor verbonden partijen zijn geen specifieke reserves of voorzieningen aanwezig. Wanneer zich een concreet risico voordoet, wordt dat in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing opgenomen. De noodzaak om eventueel een voorziening in te stellen, wordt jaarlijks bij de opmaak van de jaarrekening beoordeeld. Verder wordt een voorziening getroffen, zodra een verlies concreet wordt. Bij de opmaak van de jaarrekening wordt tevens beoordeeld of de boekwaarde van het Schiedamse aandeel in de deelnemingen tenminste het aandeel in het eigen vermogen van de deelneming vertegenwoordigt. Wanneer dit lager is vindt afwaardering plaats.

Verbonden partijen Schiedam

Onderstaand wordt in tabelvorm een overzicht gegeven van de partijen waarmee de gemeente Schiedam een samenwerking is aangegaan die valt onder de paragraaf verbonden partijen. Er is, overeenkomstig het in het BBV gestelde, onderscheid gemaakt in:

- deelnemingen (vennootschappen en coöperaties);
- gemeenschappelijke regelingen;
- overige verbonden partijen (w.o. stichtingen en verenigingen).

Met de implementatie van de Nota Verbonden Partijen 2018, vastgesteld door de gemeenteraad op 30 januari 2018, wordt gebruik gemaakt van risicoprofielen om aan te geven hoe risicovol een verbonden partij is. Bij deze methode wordt een bestuurlijke en financiële analyse gemaakt, waarvan de conclusie leidt tot een bepaald risico. Dit kan een laag, laag/gemiddeld, gemiddeld,

gemiddeld/hoog of hoog risico zijn. Afhankelijk van de hoogte van het risicoprofiel, kunnen extra beheersmaatregelen worden getroffen. Op dit moment worden de risicoprofielen alleen nog gebruikt bij de deelnemingen en gemeenschappelijke regelingen. In 2022 wordt gestart met een evaluatie van de Nota Verbonden Partijen en de verwerking van de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Van deelnemingen en gemeenschappelijke regelingen ontvangt de gemeente als aandeelhouder of deelnemer jaarstukken en van gemeenschappelijke regelingen ook begrotingen. Op basis van deze stukken worden het nettoresultaat over het jaar 2020 van de deelneming c.q. de realisatie van de bijdrage 2020 en de geraamde bijdrage 2022 aan de gemeenschappelijke regeling vermeld. Ook worden het eigen en vreemd vermogen per begin en einde 2020 vermeld.

Tabel deelnemingen Schiedam Begroting 2023

Naam / datum en nummer oorspronkelijk besluit tot deelname	Vestigingsplaats	Percentage aandelen-kapitaal (zeggen-schap)	Nominaal bedrag deelname per begin en einde van het jaar 2021 (financieel belang)	Netto-resultaat deelneming over het boekjaar 2021	Eigen en vreemd vermogen deelneming per begin en einde van het jaar 2021 (voor winstverdeling)	Activiteiten/ doelstelling van de deelneming/ publiek belang	Ontvangen dividend in 2021	In de begroting 2023 geraamd dividend	Risico-analyse volgens risicoprofiel
Stedin Holding N.V.	Rotterdam	1,03% (gewone aandelen) 1,96% (cumpref aandelen aangeschaft 2021)	Begin: € 5.137.300 + € 3.918.585 cumprefs Einde: € 5.137.300 + € 3.918.585 cumprefs	€ 21 miljoen	Begin: E.V. € 2.891 miljoen V.V. € 4.681 miljoen Einde: E.V. € 3.270 miljoen V.V. € 4.912 miljoen	Distributie van energie c.a.	€ 527.028	€ 200.000	Gemiddeld
B.V. Gemeen-schappelijk Bezit Evides 25-10-1993 VR 1993-207	Rotterdam	3,88%	Begin: € 3.589 Einde: € 3.589	€ 23,8 miljoen	Begin: E.V. € 267 miljoen V.V. € 235 Einde: E.V. € 279 miljoen V.V. € 20.840	Deelname (50%) in N.V. Evides; drinkwater-productie- en distributie	€ 483.120	€ 600.000	Laag/ Gemiddeld
N.V. ONS Houdster-maatschappij 28-1-1991 VR 1991-35	Schiedam	100%	Begin: € 45.298 Einde: € 45.298	€ 15.849 -/-	Begin: E.V. € 0,6 miljoen V.V. € 23.090 Einde: E.V. € 0,5 miljoen V.V. € 4.820	Holding van enkele deelnemingen in energie- en warmte/-koude bedrijven.	€ 0	€ 0	Laag/ Gemiddeld

Naam / datum en nummer oorspronkelijk besluit tot deelname	Vestigingsplaats	Percentage aandelen-kapitaal (zeggen-schap)	Nominaal bedrag deelname per begin en einde van het jaar 2021 (financieel belang)	Netto-resultaat deelneming over het boekjaar 2021	Eigen en vreemd vermogen deelneming per begin en einde van het jaar 2021 (voor winstverdeling)	Activiteiten/ doelstelling van de deelneming/ publiek belang	Ontvangen dividend in 2021	In de begroting 2023 geraamd dividend	Risico-analyse volgens risicoprofiel
N.V. IRADO 4-11-2010 VR 2010-99	Schiedam	31,7%	Begin: € 300.000 (boekwaarde = € 3.552.300) Einde: € 300.000 (boekwaarde = € 3.552.300)	€ 1,2 miljoen	Begin: E.V. € 18,8 miljoen V.V. € 23,1 miljoen Einde: E.V. € 18,8 miljoen V.V. € 22,4 miljoen	Afvalbeheer en beheer openbare ruimte	€ 623.334	€ 367.000	Laag/ Gemiddeld
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten Deelname vanaf oprichting in 1922.	Den Haag	0,59%	Begin: € 815.880 Einde: € 815.880	€ 236 miljoen	Begin: E.V. € 5.097 miljoen V.V. € 155.262 miljoen Einde: E.V. € 5.062 miljoen V.V. € 143.995 miljoen	Bank-activiteiten voor m.n. gemeenten	€ 590.697,16	€ 675.000	Gemiddeld / Hoog ¹
Stadsherstel Maassteden B.V. B&W 29-8-2017; nr. 4	Schiedam	6,6%	€ 100.000 (boekwaarde = € 62.957) Einde: € 100.000 (boekwaarde = € 15.119)	€ 112.342 -/-	Begin: E.V. € 1,5 miljoen V.V. € 970.462 Einde: E.V. € 1,4 miljoen V.V. € 1,2 miljoen	Verwerven, restaureren, vervreemden en exploiteren van monumenten in Schiedam, Vlaardingen en Maassluis e.o.	€ 0	€ 0	Laag

¹ Ondanks het hogere risicoprofiel van de BNG worden vanwege de structuur (N.V.) en de huidige beheersmaatregelen, geen extra sturingsmethoden aan deze verbonden partij gekoppeld.

Naam / datum en nummer oorspronkelijk besluit tot deelname	Vestigingsplaats	Percentage aandelen-kapitaal (zeggen-schap)	Nominaal bedrag deelname per begin en einde van het jaar 2021 (financieel belang)	Netto-resultaat deelneming over het boekjaar 2021	Eigen en vreemd vermogen deelneming per begin en einde van het jaar 2021 (voor winstverdeling)	Activiteiten/ doelstelling van de deelneming/ publiek belang	Ontvangen dividend in 2021	In de begroting 2023 geraamd dividend	Risico-analyse volgens risicoprofiel
Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland U.A.	Midden-Delfland	35%	Begin: € 2.553.137 (inleggeld / entreeheffing Einde: € 2.553.137 (boekwaarde: € 1.672.618)	€ 0	Begin: E.V. € 4,6 miljoen V.V. € 4,4 miljoen Einde: E.V. € 4,7 miljoen V.V. € 4,4 miljoen	Beheer en onderhoud groengebieden.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Tabel gemeenschappelijke regelingen Schiedam begroting 2023

Naam G.R. / datum en nummer oorspronkelijk besluit tot deelname	Vestigingsplaats	G.R. met een Openbaar lichaam	Deelnemers	Activiteiten / doelstelling / publiek belang	Deelname in algemeen bestuur	Realisatie bijdrage 2021 Ramings bijdrage 2023 (volgens primaire begroting 2023 G.R.)	Eigen en vreemd vermogen per begin en einde van het jaar 2021	Risico-analyse volgens risicoprofiel	Programma
DCMR Milieudienst Rijnmond 2-2-1987 VR 1987-26	Schiedam	Ja Raad, College en burgemeester	14 Rijnmondgemeenten, de gemeente Goeree-Overflakkee en de provincie Zuid-Holland	Uitvoering Wet milieubeheer	Ja (weth. S.F. Hamerslag)	€ 1.193.300 € 1.649.196	Begin: E.V. € 6.038.000 V.V. € 10.751.000 Einde: E.V. € 4.866.000 V.V. € 5.709.000	Laag/ Gemiddeld	Ruimtelijke inrichting in samenhang
ROGplus NWN 18-12-2006 VR 2006-123	Maassluis	Ja Raad, College en burgemeester	Gemeenten Maassluis, Vlaardingen en Schiedam	Uitvoering Wet maatschappelijke ondersteuning	Ja (weth. D.A. Ergin)	€ 19.785.393 € 44.938.100	Begin: E.V. € 0 V.V. € 7.808.857 Einde: E.V. € 0 V.V. € 392.265	Gemiddeld / Hoog	Mens en stad in beweging
GGD Rotterdam-Rijnmond 18-12-2006 / 13-12-2012 VR 2006-119 / VR 2012-106	Rotterdam	Ja (maar zonder eigen balans) College	14 Rijnmondgemeenten en de gemeente Goeree-Overflakkee	Volksgezondheidszorg via GGD gemeente Rotterdam (basistakenpakket excl. plusproducten)	Ja (weth. P.M.E. Zwang)	€ 577.009 € 700.794	Begin: E.V. € - V.V. € - Einde: E.V. € - V.V. € -	Gemiddeld	Mens en stad in beweging
Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond 12-12-2005 VR 2005-172	Rotterdam	Ja College	14 Rijnmondgemeenten en de gemeente Goeree-Overflakkee	Regionale crisisbeheersing bij incidenten, rampen en crises	Ja (burgemeester)	€ 5.898.313 € 6.530.959	Begin: E.V.: € € 13.067.221 V.V. € 53.072.557 Einde: E.V. € 5.085.215 V.V. € 60.953.045	Laag/ Gemiddeld	Overheid in balans

Naam G.R. / datum en nummer oorspronkelijk besluit tot deelname	Vestigingsplaats	G.R. met een Openbaar lichaam	Deelnemers	Activiteiten / doelstelling / publiek belang	Deelname in algemeen bestuur	Realisatie bijdrage 2021 Raming bijdrage 2023 (volgens primaire begroting 2023 G.R.)	Eigen en vreemd vermogen per begin en einde van het jaar 2021	Risico-analyse volgens risicoprofiel	Programma
Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (2015) 6-3-2014 VR 2014-9 B&W: 20-5-2014, nr. 12	Schiedam	Ja College	14 Rijnmondgemeenten en de gemeente Goeree-Overflakkee	Uitvoering bovenlokale taken i.h.k.v. de Jeugdwet	Ja (weth. D.A. Ergin)	€ 17.775.955 € 4.579.924	Begin: E.V. € 0 V.V. € 53.976.820 Einde: E.V. € 0 V.V. € 68.373.000	Hoog	Mens en stad in beweging
Licht Gemeenschappelijke Regeling Schiedam-Rotterdam Archeologie Schiedam 27-5-2010 VR 2010-47	Schiedam	Nee College	Gemeenten Rotterdam en Schiedam	Uitvoeren van Wet Archeologische Monumentenzorg in Schiedam door Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam (BOOR) o.b.v. offerte en opdracht.	N.v.t.	-	-	N.v.t	Economie in ontwikkeling

Naam G.R. / datum en nummer oorspronkelijk besluit tot deelname	Vestigingsplaats	G.R. met een Openbaar lichaam	Deelnemers	Activiteiten / doelstelling / publiek belang	Deelname in algemeen bestuur	Realisatie bijdrage 2021 Ramings bijdrage 2023 (volgens primaire begroting 2023 G.R.)	Eigen en vreemd vermogen per begin en einde van het jaar 2021	Risico-analyse volgens risicoprofiel	Programma
Metropoolregio Rotterdam Den Haag 19-12-2013 VR 2013-132	Rotterdam	Ja Raad, college en burge-meester	Gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Delft, Den Haag, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Leidschendam-Voorburg, Maassluis, Midden Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Ridderkerk, Rotterdam, Rijswijk, Schiedam, Nissewaard, Vlaardingen, Wassenaar, Westland, Westvoorne en Zoetermeer	Verkeer en vervoer en economisch vestigings-klimaat	Ja (burgemeester)	€ 214.170 € 224.971	Begin: E.V. € 30.206.32 V.V. € 1.139.625.863 Einde: E.V. € 32.507.907 V.V. € 1.087.417.718	Laag/ Gemiddeld	Overheid in balans, Economie in ontwikkeling en Ruimtelijke Inrichting in Samenhang
Regionale Belasting Groep 30-9-2014 VR 2014-43 B&W: 15-7-2014; nr. 11	Schiedam	Ja College	Hoogheemraadschap van Delfland, Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard, de gemeenten Delft, Vlaardingen en Schiedam	Heffing en invordering van waterschaps- en gemeentelijke belastingen	Ja (weth. A.J.M. Laan)	€ 1.198.500 € 1.377.000	Begin: E.V. € 2.438.900 V.V. € 6.816.800 Einde: E.V. € 2.909.300 V.V. € 6.157.400	Laag/ Gemiddeld	Algemene dekkings-middelen

Naam G.R. / datum en nummer oorspronkelijk besluit tot deelname	Vestigingsplaats	G.R. met een Openbaar lichaam	Deelnemers	Activiteiten / doelstelling / publiek belang	Deelname in algemeen bestuur	Realisatie bijdrage 2021 Raming bijdrage 2023 (volgens primaire begroting 2023 G.R.)	Eigen en vreemd vermogen per begin en einde van het jaar 2021	Risico-analyse volgens risicoprofiel	Programma
Stroomopwaarts 25-11-2014 VR 2014-57 en 31-5-2016 16VR023 B&W: 27-1-2015; nr. 7	Schiedam	Ja College	Gemeenten Maassluis, Vlaardingen en Schiedam	Uitvoering van taken en bevoegdheden in het sociaal domein	Ja (wethouder A.N. Biekman en weth. P.M.E. Zwang)	€ 67.226.539 € 64.601.000	Begin: E.V. € 4.455.000 V.V. € 19.385.000 Einde: E.V. € 2.659.000 V.V. € 9.986.000	Hoog	Mens en stad in beweging

Tabel overige verbonden partijen begroting 2023**

Naam / datum en nummer oorspronkelijk besluit tot oprichting of deelname	Vestigings-plaats	Deelnemers	Activiteiten / doelstelling / publiek belang	Deelname in algemeen bestuur	Programma
Stichting PRIMO 20-12-2010 VR 2010-117	Schiedam	Gemeente Schiedam	Verzorgen openbaar primair onderwijs in Schiedam.	Nee, de gemeente benoemt leden in de raad van toezicht.	Mens en stad in beweging
Stichting OSVS 9-6-2011; VR 2011-40	Vlaardingen	Gemeenten Vlaardingen en Schiedam	Verzorgen openbaar voortgezet onderwijs in Vlaardingen en Schiedam.	Nee, de gemeenten benoemen leden in de raad van toezicht.	Mens en stad in beweging
Stichting Stedelijk Museum Schiedam 4-3-2008; VR 2008-8	Schiedam	Gemeente Schiedam	Stedelijk Museum.	Nee. Collectie is eigendom van de gemeente.	Economie in ontwikkeling
Stichting Bibliotheek Waterweg-Schiedam 12-12-2005 VR 2005-180	Schiedam	Gemeente Schiedam	Bibliotheek.	Nee.	Mens en stad in beweging
Stichting Schiedamse Theaters	Schiedam	-	Exploitatie theaters.	Nee, de gemeente heeft instemmingsrecht bij benoeming van bestuursleden en bij statutenwijziging.	Economie in ontwikkeling
Stichting De Schiedamse Molens	Schiedam	-	Exploitatie molens.	Nee	Economie in ontwikkeling
Stichting Nationaal Jenevermuseum Schiedam	Schiedam	-	Exploitatie jenevermuseum.	Nee	Economie in ontwikkeling
Stichting Wennekerpand	Schiedam	-	Exploitatie en beheer van het Wennekerpand.	Ja, de gemeente benoemt de bestuursleden.	Economie in ontwikkeling

Naam / datum en nummer oorspronkelijk besluit tot oprichting of deelname	Vestigings- plaats	Deelnemers	Activiteiten / doelstelling / publiek belang	Deelname in algemeen bestuur	Programma
Stichting Promotie Schiedam	Schiedam	Gemeente Schiedam	Toerisme en stadspromotie.	Nee.	Economie in ontwikkeling
Stichting CJG Rijnmond	Rotterdam	14 Rijnmond- gemeenten en de gemeente Goeree-Overflakkee	Coördineren en verrichten van opvoedings- en gezinsondersteuning.	Nee. Iedere gemeente levert een lid voor de raad voor het publiek belang. Deze raad benoemt de leden van het bestuur en de raad van toezicht.	Mens en stad in beweging
Stichting Sportpark Harga-Noord B&W, 21-6-2016, nr. 4	Schiedam	Gemeente Schiedam	Beheer sportpark Harga-Noord.	Nee	Mens en stad in beweging
Stichting Sportpark Willem-Alexander B&W, 21-6-2016, nr. 4	Schiedam	Gemeente Schiedam	Beheer sportpark Willem-Alexander.	Nee.	Mens en stad in beweging

** Hierbij kan worden gedacht aan rechtspersonen waarin de gemeente een zetel in het bestuur heeft én financiële risico's loopt. Bovengenoemde organisaties voldoen grotendeels aan de criteria en waarbij er voor de gemeente financiële en maatschappelijke belangen van enige omvang zijn. Bovengenoemde overige verbonden partijen zijn opgenomen in de begroting sinds een evaluatie in 2008. Vanaf de begroting 2024 vervalt voornoemde werkwijze en zullen alleen nog overige verbonden partijen worden opgenomen die volledig aan de voorwaarden voldoen dat er sprake is van een bestuurlijk én financieel belang.

Stedelijke samenwerking

Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)

De MRDH is een regionaal netwerk in de vorm van een gemeenschappelijke regeling en omvat (met ingang van 1 januari 2023) 21 gemeenten. De gemeenten bundelen hun krachten om de regio beter bereikbaar te maken en het economisch vestigingsklimaat te versterken. De MRDH bestaat hiervoor uit twee pijlers: Vervoerautoriteit (Va) en Economisch Vestigingsklimaat (EV). Schiedam heeft meerdere redenen om een actieve rol te spelen binnen de MRDH, zoals de havens en de gebiedsontwikkeling SchieDistrict.

Binnen de programma's Verbeteren Bereikbaarheid en Vernieuwen Economie van de MRDH zijn voor Schiedam een aantal belangrijke thema's aanwezig:

1. Verbeteren kwaliteit en efficiency van het openbaar vervoer

Het realiseren van volledige viersporigheid tussen Den Haag en Rotterdam is een van de speerpunten. Schiedam werkt samen met ministerie en regio aan de benodigde financiering van de viersporigheid en de verbetering van station Schiedam Centrum. De Intercity-status van station Schiedam Centrum blijft in elk geval behouden.

2. Samen voortvarend werken aan de bereikbaarheid van woon- en werklocaties

Doel is het borgen van een continue woningbouwproductie en realisatie van een gemengd (hoog)stedelijk milieu met hoogwaardige OV-ontsluiting. Op Schieveste, de grote woonlocatie binnen SchieDistrict, start in 2023 de bouw van de eerste 1.100 woningen.

3. Versnellen van innovatie in mobiliteit

Schiedam werkt met Vlaardingen aan het Lokaal en Oproep gestuurd Autonoom Vervoer (LOAV). Dit is een onderdeel van het MRDH-programma Automatisch

Vervoer op de Last Mile. LOAV is een living lab voor de ontwikkeling van toekomstig efficiënt automatisch doelgroepenvervoer in beide steden.

4. Duurzame mobiliteit

De MRDH-gemeenten werken samen aan een toekomstbestendige regio met schoon, stil en energiezuinig vervoer. Het terugbrengen van de CO₂-uitstoot door verkeer (30% in 2025) is een belangrijke ambitie in het mobiliteitsbeleid. Samenwerken zorgt voor het delen van kennis en het creëren van de benodigde schaal om opgaven grensoverschrijdend efficiënt aan te pakken en innovaties toe te kunnen passen.

5. Ruimte om te werken

In MRDH verband wordt advies gegeven over toekomstbestendigheid van detailhandel, bedrijventerreinen en kantoorlocaties. Op die manier blijft overzicht omtrent vraag en aanbod van werklocaties en kan versnippering tegen worden gegaan. Binnen SchieDistrict wordt sinds 2019 op basis van een ontwikkelvisie bedrijventerreinen en een nieuw bestemmingsplan gestuurd op een duurzame transformatie (zowel qua type bedrijven als qua vastgoed en openbare ruimte) van de bedrijventerreinen boven de A20.

6. Vrijtijdseconomie

Binnen de werkgroep vrijetijdseconomie delen de participerende gemeenten kennis en wordt gewerkt aan op het gezamenlijk opzetten van projecten die de vrijetijdbesteding en -beleving, met name voor de inwoner van het gebied, versterken.

7. Digitale economie

Digitale bereikbaarheid is een voorwaarde voor innovatie. In MRDH-verband wordt kennis gedeeld met gemeenten en met bedrijven. Verder wordt gewerkt aan het realiseren van proeftuinen voor 5G in de regio.

8. Innovatie

Samenwerking en innovatie zijn belangrijk om de concurrentiekracht van bedrijven en van onze stad en regio te versterken. Samen met regionale stakeholders (Innovation Quarter, de Provincie) wordt gewerkt aan plekken waar specifieke kennis omtrent nieuwe technologieën samen met bedrijven kan worden ontwikkeld.

9. Verbeteren aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt

Vernieuwing in de economie betekent dat er mensen nodig zijn die met nieuwe technieken en ontwikkelingen om kunnen gaan. Daarom is het belangrijk dat het onderwijs aansluit bij de vernieuwde arbeidsmarkt. Dit vraagt om een goede samenwerking tussen kennisinstellingen en het bedrijfsleven om een betere match op de arbeidsmarkt te realiseren. De ontwikkeling van diverse campussen in Schiedam (MOIC en MICS), en ook in de regio, draagt hier aan bij.

De MRDH organiseert en faciliteert de (bestuurlijke) vergaderingen, zoals het Algemeen Bestuur, Dagelijks bestuur, Bestuurscommissies en Adviescommissies voor de twee pijlers Vervoersautoriteit en Economisch Vestigingsklimaat. AB-commissie Regionale Projecten en Initiatieven. Intern is in Schiedam de Klankbordgroep MRDH van betekenis.

Leden van college en raad kunnen op diverse thema's met elkaar sparren en standpunten bepalen. Ambtelijk zijn we vertegenwoordigd in de verschillende werkgroepen binnen MRDH-verband.

Participatie in G40

Schiedam neemt ook in 2022 deel aan het stedennetwerk van de G40.

In het kader van de belangenbehartiging stemmen de VNG en het G40-netwerk met elkaar af.

Daarmee is het G40-platform voor Schiedam

een belangrijk platform op het gebied van de kennisdeling en gezamenlijke belangenbehartiging.

Participatie in Europa

Europa is voor de gemeente Schiedam heel belangrijk. Europese samenwerking versterkt het bereiken van onze lokale doelen. Europese samenwerking op het gebied van bijvoorbeeld luchtkwaliteit, migratie en werkgelegenheid is nodig omdat oplossingen de gemeentegrenzen en vaak ook de landsgrenzen overschrijden. Schiedam werkt binnen de G40 en de metropoolregio aan het vergroten van samenwerking op Europees niveau. Voor 2023 ligt de nadruk op:

- samenwerking binnen Eurotowns, het Europese netwerk van middelgrote steden. Dit netwerk is een uitstekend middel gebleken om kennis te delen, ervaringen uit te wisselen en gezamenlijk projecten te ontwikkelen, zo mogelijk met Europese subsidie. Als lid van de Executive Council (sinds 2010) is Schiedam een dragende partner van Eurotowns. Schiedam was vicevoorzitter van 2012 tot 2019. Eurotowns verstevigt de relaties in Brussel om zo de visie, ervaringen en behoeften van middelgrote steden beter voor het voetlicht te brengen.
- global goals. Deze krijgen steeds meer aandacht op lokaal niveau, ook in Europees verband. Op uitnodiging van CEMR (Council of European Municipalities and Regions) neemt Schiedam van 2021 tot 2023 deel aan Global Goals for Cities, een URBACT Action Planning Network. Hieraan nemen 19 Europese steden deel, waaronder vijf leden van Eurotowns. Met de deelname aan Global Goals for Cities brengen we een Schiedamse monitor voor de global goals tot stand. Het subsidiebedrag van URBACT voor Schiedam is ongeveer EUR 55.000. Voor de VNG is Schiedam pilotgemeente voor de doorwerking van de global goals in de programmabegroting. In Eurotowns nemen we deel aan het taskteam dat zich bezighoudt met

de global goals, met het doel kennis te ontwikkelen over hoe de global goals lokaal kunnen worden ingezet voor duurzame inclusieve stedelijke ontwikkeling.

- Energietransitie. Op initiatief van de provincie Zuid-Holland is voor 10 gemeenten een ELENA-subsidie (European Local Energy Assistance) verkregen. De bijdrage die Schiedam ontvangt wordt ingezet voor de inhuur van een programmamanager voor het project Nieuwe Energie voor Groenord. Deze bijdrage loopt in 2023 door.

De burgemeester is portefeuillehouder Internationale betrekkingen, met name in Europa. Hij is ook namens de VNG ambassadeur voor de global goals in de provincie Zuid-Holland.

Samenwerking in regionaal verband

Schiedam werkt regionaal samen in diverse verbanden, samengesteld op basis van een gemeenschappelijk belang op een beleidsthema of gebied.

Voor de verstedelijkingsopgave in de provincie Zuid-Holland wordt samengewerkt in de Verstedelijkingsalliantie. Deze richt zich met name op intensivering rondom knooppunten van openbaar vervoer en houdt zich, naast wonen, bezig met bereikbaarheid en verbetering van de infrastructuur, verbetering van bedrijventerreinen en met energietransitie. Om alle ontwikkelingen in de provincie zoveel mogelijk klimaatadaptief uit te voeren, is het Convenant Klimaatadaptief Bouwen afgesloten. Voor de verkenning van

de kansen voor verstedelijking rondom de (metro)stations aan de Hoekse Lijn wordt samengewerkt in de Hoekse Lijn Partners (binnen de MRDH). Recent is de Bestuurlijke Tafel Groenblauwe Leefomgeving in het leven geroepen, die aandacht vraagt voor de (groenblauwe) kwaliteit van de leefomgeving in relatie tot de verstedelijkingsopgave.

Waar het gaat om Wonen, wordt gewerkt aan de uitvoering van bestuurlijke afspraken in het Samenwerkingsverband Wonen regio Rotterdam.

Op het gebied van duurzaamheid is voor het MRDH-gebied gezamenlijk de Regionale Energie Strategie opgesteld. In het verlengde daarvan zal ook een Regionale Structuur Warmte volgen.

Waar het gaat om water en klimaatopgaven wordt samengewerkt binnen het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Delfland. De Bestuurlijke Watertafel richt zich op water en klimaatadaptatie. Onder de Bestuurlijke Watertafel vallen drie netwerken: NAD ((afval) waterketen), Schoon en Gezond Water (waterkwaliteit, Kaderrichtlijn Water (KRW)) en Klimaatadaptatie (processamenwerking en kennisuitwisseling). Het Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden richt zich op waterveiligheid (met name buitendijks) in relatie tot klimaatverandering.

Bodemdaling staat centraal in het Platform Slappe Bodem en de stedelijke problematiek rond bodemdaling komt aan de orde in de Coalitie Stevige Steden (op slappe bodem).

Voor regionaal groen werkt Schiedam samen met de aanliggende gemeenten en andere betrokken partijen aan de Gebiedstafel Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland. De beheerstaken voor regionaal groen en recreatie zijn ondergebracht in het Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland (CBG).

In het Programma Rivier als Getijdenpark wordt samengewerkt aan het ontwikkelen van getijdennatuur en recreatiegebieden langs de Nieuwe Waterweg en de Nieuwe Maas.

Het Havenbedrijf Rotterdam organiseert een Duurzame Dialoog voor de regionale ontwikkeling van haven en stad, waar Schiedam in participeert. Actueel zijn onder meer de nieuwe regelingen voor industrielawaai van de grote havengebieden.

In verband met luchtverkeerslawaaï van de luchthaven Rotterdam The Hague Airport (RTHA), neemt Schiedam deel in de bestuurlijke regiegroep Rijnmond. Schiedam zet zich in voor het beperken van de impact van het vliegverkeer van en naar RTHA op de woon- en leefomgeving, met name ten aanzien van het beperken van geluidshinder en emissies (waaronder CO₂). Zo neemt Schiedam deel aan verschillende overlegstructuren met andere overheden en belanghebbenden in de luchtvaartsector, en heeft Schiedam als deelnemer aan het participatieproces voor een nieuw luchthavenbesluit voor RTHA deze belangen ingebracht.

Paragraaf Weerstandsvermogen, risicobeheersing en financiële positie

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de financiële risico's van de gemeente die zijn weergegeven in het risicoprofiel en de financiële positie van de gemeente gemeten aan de hand van de wettelijk verplichte indicatoren (BBV).

1. Risico's

Risicomanagement

De komende periode wordt gewerkt aan de verbetering van het risicomanagement binnen de gemeente Schiedam. Onze doelstelling daarbij is dat risicomanagement, meer dan nu het geval is, onderdeel te laten zijn van de dagelijkse processen. De kaders, rollen en verantwoordelijkheden bij het onderkennen, volgen en anticiperen op risico's zullen daarbij nadrukkelijker worden uitgewerkt in de te actualiseren Kadernota Financieel Beleid 2016.

Risicoprofiel

De kaders uit de kadernota Financieel Beleid 2016 zijn het uitgangspunt om het gemeentelijk risicoprofiel te bepalen. De risicofactor bedraagt 0,2 en de vaste buffer is € 5 miljoen. Het geactualiseerde risicoprofiel volgt hierna.

Risico's		Rekening	Begroting	Risico's		Rekening	Begroting
Bedragen x € 1.000		2021	2023	Bedragen x € 1.000		2021	2023
Mens en stad in beweging				Algemeen			
1	Stroomopwaarts (incl. toeslagenaffaire)	839	839	7	Borgstellingen	110	110
2	GR Jeugdhulp Rijnmond/ Jeugdtaken gemeente	1.613	753	8	Fiscale risico's	1.807	2.922
Ruimtelijke inrichting in samenhang				9	Cyber Security incident	531	553
3	Risico's grondexploitaties	6.802	12.010	10	Juridische claims	800	697
4	Risico's overige projecten	5.119	4.917	11	Prijsindex	1.350	3.700
5	Claims private partijen buiten grondexploitaties	0	140	12	Loonstijgingen punt 10 terugkoppeling B&W 23082022		
Economie in ontwikkeling				13	ICT-problemen	250	
6	Leegstand gemeentelijk vastgoed	132	126	Risicoprofiel		19.353	26.767
Overheid in balans				Risicofactor		4.207	5.353
Geen geïnventariseerde risico's				(risicoprofiel maal 0,2, afkomstig van kadernota Financieel beleid)			
				Buffer (vast normbedrag)		5.000	5.000
				Risicoreserve		28.560	37.120

Mens en Stad in Beweging

1. Stroomopwaarts MVS (hierna: SOW) heeft zelf een zeer beperkt weerstandsvermogen. Dit betekent dat de deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling wettelijk verantwoordelijk zijn voor de financiële dekking van de risico's.
SOW inventariseert en kwantificeert deze risico's zelf. De meest actuele inventarisatie is te vinden in de begroting 2023 van SOW. Het totaal aan risico's wordt geschat op € 1,9 miljoen. Het aandeel van Schiedam in het risico van SOW bedraagt € 0,839 miljoen. De grootste risico's zijn voldoende personele bezetting, de nieuw af te sluiten cao, ICT-problemen en de onderhoudsstaat van de panden werkleerbedrijven.
2. In 2023 wordt de lokale jeugdhulp gefaciliteerd via het MVS-Jeugdmodel. Hieraan ten grondslag ligt een contract met een consortium van 5 partijen. De meeste risico's zijn daarbij bij de contractanten neergelegd, uitzonderlijke situaties daargelaten.
De gemeente loopt een financieel risico op het moment dat de partijen niet in staat zijn de contractvoorwaarden na te komen en er naar alternatieven moet worden gezocht. De financiële omvang daarvan zal dan rond de € 750.000 bedragen. De verschijningskans is, gezien het om een nieuw contract gaat, als laag ingeschat (10%). Het risico van de GRJR ligt volledig bij de gemeenten. De inschatting van het risico komt voort uit de laatste risico-inventarisatie van de GRJR zelf. Daaruit blijkt dat het aandeel van Schiedam in de risico's € 677.612 bedraagt.

Ruimtelijke inrichting in samenhang

3. De risico's van de grondexploitaties worden tweemaal per jaar per project geactualiseerd aan de hand van de voortgang in de grondexploitaties.
4. Het betreft risico's van alle MBOP en overige projecten, niet zijnde grondexploitaties. Tweemaal per jaar vindt een

actualisatie van de risico's plaats.

5. Onder dit risico vallen dossiers waarbij een claim bestaat, maar waarvan opname in een voorziening niet mogelijk is, vanwege het ontbreken van een betrouwbare schatting.

Economie in ontwikkeling

6. De gemeente bezit diverse panden. Niet alle panden worden (continue) verhuurd, waardoor de gemeente inkomsten misloopt. Overeenkomstig de spelregels Vastgoed (d.d. 8 april 2011) worden beheer- en exploitatierisico's, zoals leegstand, niet verdisconteerd in de huurprijs. Gebruikelijk is om uit te gaan van een leegstandsrisico van 2% bij waardebeoordeling (volgens taxatiemethoden). Dit risico wordt meegenomen in de risicoreserve. Voor de risicoreserve betekent dit 2% van de begrote inkomsten voor 2023 van € 6,3 miljoen, zijnde een bedrag van € 125.731.

Algemeen

7. In het risicobedrag zijn alleen die borgstellingen meegerekend, waarvoor de kans 1% of meer wordt geschat dat de gemeente het bedrag, waarvoor zij garant staat, daadwerkelijk moet voldoen. Het risico voor de gemeente hangt samen met de wijze waarop de borgstelling is vormgegeven. In principe is het risico van directe borgstellingen beperkt tot het bedrag van de restant hoofdsom. Bij indirecte borgstellingen, zoals via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw, hangt het risico samen met eventueel te verstrekken renteloze leningen aan het fonds.
8. De gemeente werkt aan de benodigde kwaliteitsborging rondom fiscaliteiten (BTW, BCF, Vpb en Loonheffingen). Het is de bedoeling dat dit resulteert in een Horizontaal Toezicht regime met de Belastingdienst. De werkkostenregeling is geïnventariseerd en we voeren zelf steekproeven uit betreffende BTW en BCF voor de jaren

2016 en verder. Daar kunnen correcties uit voorkomen. De financiële consequenties hiervan zijn nog onbekend. Naast de vraagstukken rondom BTW-compensatiefonds en BTW betreffen het ook risico's op het gebied van de vennootschapsbelasting (Vpb). Dit laatste heeft te maken met de huidige standpunten van de Belastingdienst. De fiscale risico's zijn toegenomen onder andere doordat de gemeente steeds meer projecten heeft lopen en gekwantificeerd op € 2,96 miljoen.

9. Uit het Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten 2021/2022 worden een aantal dreigingen getypeerd. Met het dreigingsbeeld is het de bedoeling gemeenten weerbaarder te maken door inzicht te geven in de belangrijkste risico's. De digitale weerbaarheid van gemeenten staat onder druk door onder andere een toenemende complexiteit en connectiviteit in het ICT-landschap. Dit vraagt om een multidisciplinaire aanpak met verschillende expertises.
Bij een grootschalig beveiligingsincident kan de schade bestaan uit herstelkosten en/of verloren uren van medewerkers. Vanuit behoedzaamheidsoverwegingen en de grotere complexiteit van hedendaagse omgevingen en innovaties, wordt voorlopig uitgegaan van een risico voor Schiedam van 0,075% van het balanstotaal van de organisatie € 737 miljoen (begroting 2023), zijnde € 0,6 miljoen.
10. Het betreft hier diverse juridische procedures met bijbehorende claims. Het gaat om een totaal risicobedrag van € 0,7 miljoen.
11. In de risicoreserve is een prijsindex-risico opgenomen deze passen we aan om prijseffecten eenmalig op te vangen. In juli bedroeg de algemene inflatie (consumentenprijsindex) in Nederland 10,3%. De aangebrachte veiligheidsmarges in de begroting zijn berekend op 5,4%.

Eerder is berekend dat 1% afwijking van de inflatiecijfers een begrotingseffect heeft van € 0,7 miljoen. Inmiddels is dit door de omvang van de begroting opgelopen naar € 1 miljoen. In het risicoprofiel wordt opgenomen $(10,3-5,4) \times 1 \text{ miljoen} \times 75\% = € 3,7 \text{ miljoen}$ (afgerond). Hierbij wordt voorzichtigheidshalve rekening gehouden met een verschijningskans van 75%.

Het weerstandsvermogen is het vermogen om tegenvallers op te vangen, zonder dat de continuïteit van de gemeente in gevaar komt. Het geeft de relatie weer tussen het risicoprofiel en de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen die aanwezig zijn om niet begrote kosten financieel te dekken. De gemeente heeft aan weerstandscapaciteit de algemene reserve en de risicoreserve ter beschikking. Bestemmingsreserves zijn gevormd voor een specifieke bestemming en daarom niet beschikbaar.

De weerstandscapaciteit bedraagt per 1 januari 2023:

Algemene reserve	€ 23,3 miljoen
Risicoreserve	<u>€ 37,1 miljoen</u>
Weerstandscapaciteit	€ 60,4 miljoen

2. Financiële positie

Dat het weerstandsvermogen van de gemeente Schiedam voldoende is, geeft de zekerheid dat de continuïteit van de gemeente op de korte termijn financieel is geborgd. Voor meer inzicht in de financiële positie van de gemeente nu en in de toekomst heeft het BBV kengetallen voorgeschreven die een beeld geven van de financiële gezondheid van de gemeente.

Hieronder volgt een korte uitleg van en toelichting op de verplichte kengetallen.

- Solvabiliteitsratio
- Netto schuldquote
- Structurele exploitatieruimte / sluitendheid van de begroting

- Grondexploitatie
- Belastingcapaciteit.

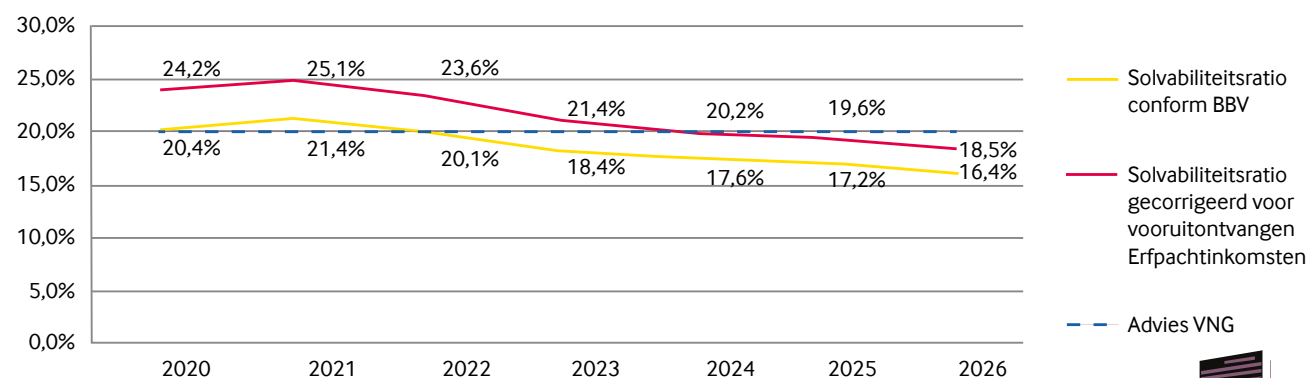
Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Deze ratio is een balansindicator. Het eigen vermogen wordt namelijk uitgedrukt in het balanstotaal. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Het geeft aan of de gemeente in financiële zin vet op de botten heeft. De VNG adviseert een minimale ratio van 20%.

De solvabiliteitsratio volgens de methodiek in het BBV daalt de komende jaren onder de advieswaarde van de VNG. In Schiedam houden wij echter rekening met de vooruitontvangen erfpachtsommen, die het beeld verstoren en het beeld ten opzichte van andere gemeenten ook anders maakt. We zien dan dat de indicator boven de advieswaarde van de VNG blijft, maar wel dalend is. Dat komt door de geplande investeringen en bijbehorende financieringen. Deze ratio is de afgelopen jaren (vanaf 2020) verbeterd door de verkoop van de Eneco-aandelen en minder uitgaven als gevolg van de coronacrisis. Belangrijke oorzaak van de stabiele situatie rondom de solvabiliteit is de minimale uitputting van de Eneco-reserve.

Jaar	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Solvabiliteitsratio conform BBV	20,4%	21,4%	20,1%	18,4%	17,6%	17,2%	16,4%
Solvabiliteitsratio gecorrigeerd voor vooruitontvangen Erfpachtinkomsten	24,2%	25,1%	23,6%	21,4%	20,2%	19,6%	18,5%
Solvabiliteitsratio gecorrigeerd voor boekwaarde erfpachtgronden	34,7%	35,5%	33,2%	29,8%	28,1%	26,7%	25,8%
Advies VNG	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%

De prognose voor de solvabiliteit in een grafiek:

Netto schuldquote (NSQ)

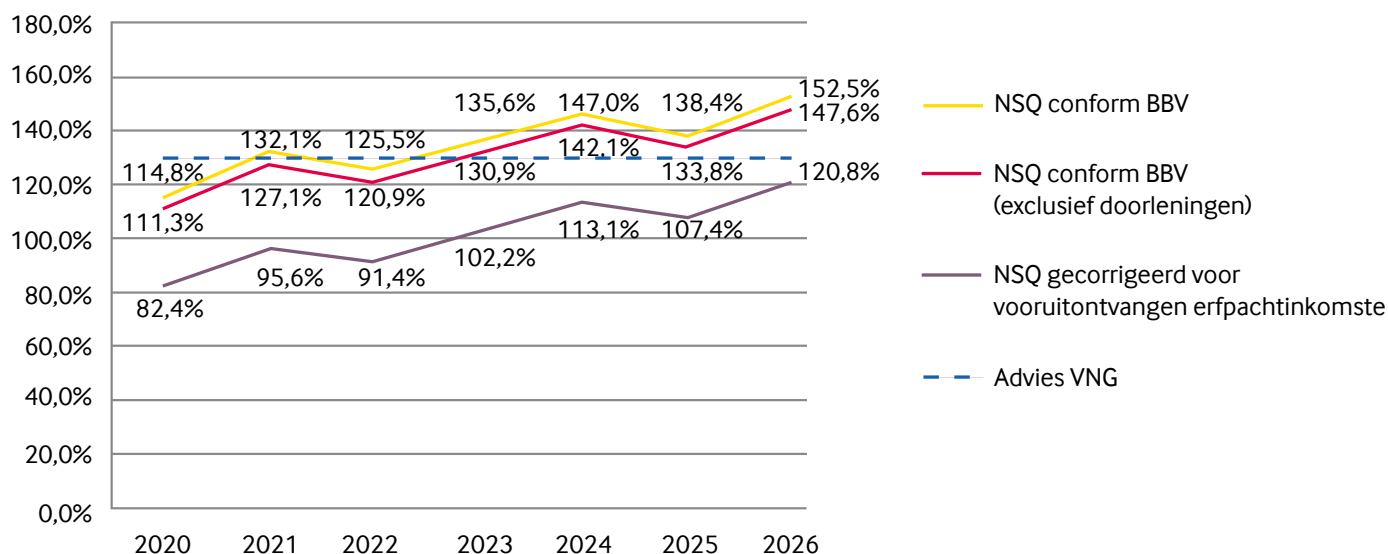
Het kengetal netto schuldquote, ook wel bekend als de netto schuld als percentage van de inkomsten, geeft een indicatie van de financiële vermogenspositie van een gemeente. Met deze indicator wordt namelijk de netto schuld, zoals die zichtbaar wordt op de balans, uitgedrukt als een percentage van de inkomsten (exploitatie). Het geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is om rente en aflossing te kunnen betalen. Als de netto schuldquote boven de 130 procent uitkomt, is sprake van een hoge schuld, waardoor mogelijk de uitgaven aan noodzakelijke publieke voorzieningen in gevaar komen. Dit is echter een grove indicatie. Als de begrotingsomvang daalt loopt deze indicator ook bij een gelijkblijvende schuld op.

Voor een genuanceerder beeld moet ook worden gekeken naar de voorraden grond, de uitgeleende gelden en de ontwikkeling van de toekomstige financieringsstromen. Tenslotte heeft het als schuld verantwoord van de vooruitontvangen erfpachtinkomsten, een grote (negatieve) invloed op deze indicator. Dit is de reden dat ook de netto schuldquote gecorrigeerd voor doorleningen en gecorrigeerd voor erfpacht, wordt weergegeven in de tabel hierna.

De meerjarige prognose voor de netto schuldquotes is als volgt:

Jaar	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
NSQ conform BBV	114,8%	132,1%	125,5%	135,6%	147,0%	138,4%	152,5%
NSQ conform BBV (exclusief doorleningen)	111,3%	127,1%	120,9%	130,9%	142,1%	133,8%	147,6%
NSQ gecorrigeerd voor vooruitontvangen erfpachtinkomsten	82,4%	95,6%	91,4%	102,2%	113,1%	107,4%	120,8%
NSQ gecorrigeerd voor boekwaarde erfpachtinkomsten	36,1%	42,3%	42,4%	51,5%	58,5%	55,3%	64,2%
Advies VNG	130,0%	130,0%	130,0%	130,0%	130,0%	130,0%	130,0%

De prognose voor de nettoschuldquotes in een grafiek:

De netto schuldquote beweegt tot 2024 onder de advieswaarde van 130%. We zien naar 2026 een stijgende tendens, die wordt veroorzaakt door toenemende uitgaven voor grote investeringen en projecten. In 2026 zien we een lagere algemene uitkering, omdat de meicirculaire 2022 een vooruitzicht heeft tot 2026, dat betekent minder ontvangsten voor de gemeente. Op dat moment moet er meer worden geleend om de investeringen te kunnen betalen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is een indicator die gebaseerd is op de exploitatie (rekening van baten en lasten). Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten en vervolgens uitgedrukt in een percentage.

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Structurele exploitatieruimte %	0,0%	-0,2%	0,2%	0,4%	0,4%	-0,1%

Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de grond (bezit op de balans) zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten (exploitatie). De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant beoordeelt ieder jaar of deze gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. Hoe lager het percentage, hoe kleiner het risico is. De VNG adviseert een maximum van 15%.

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Grond-exploitatie %	4,78%	3,17%	6,59%	6,99%	3,55%	7,84%

Door toename van het aantal grote gebiedsontwikkelingen kent het kengetal grondexploitatie een stijgende tendens en vervolgens een vrij stabiel verloop, maar blijft de komende vier jaar nog ruim onder het maximum van de VNG. Voor een gemeente met de omvang van Schiedam is het ook belangrijk om onder dit maximum te blijven. Hoe hoger het percentage, hoe groter het risico. Signaalwaarde voor Schiedam ligt tussen de 5 en 10%. Op dit moment bevindt de waarde zich in het oranje gebied, wat wil zeggen dat geprioriteerd moet worden in de portefeuille.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit is een indicator die niet is gebaseerd op de balans en/of exploitatie van de gemeente. Deze geeft inzicht hoe de belastingdruk voor een meerpersoonshuishouden in Schiedam zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde van een jaar eerder. De verwachte lastendruk voor 2023 wordt dus afgezet tegen de gemiddelde landelijke lasten- druk van 2022. Een score boven de 100% betekent dat de lastendruk boven het landelijk gemiddelde ligt. De berekeningssystematiek van het landelijk gemiddelde is in 2022 gewijzigd. In de berekening worden alleen de lasten van koopwoningen betrokken waar voorheen ook huurwoningen werden betrokken. De lasten voor huurwoningen zijn lager, omdat huurders geen eigenarenbelasting (OZB) zijn verschuldigd. Schiedam heeft relatief veel huurwoningen. De belastingcapaciteit valt ten opzichte van het landelijk gemiddelde daarom gunstiger uit dan voorgaande jaren.

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Belasting-capaciteit	103,0%	109,5%	100,8%	100,8%	100,8%	100,8%

De belastingcapaciteit bevindt zich al een aantal jaren boven de 100%, echter door de gewijzigde berekeningssystematiek van het landelijk gemiddelde benadert de gemeente Schiedam de grens van 100%, wat wil zeggen dat Schiedamse lastendruk op de huishoudens op het gemiddelde ligt.

Paragraaf Verstrekken van subsidies

Inleiding

Deze paragraaf is niet verplicht vanuit de BBV maar is opgesteld conform een verzoek van de raad, hetgeen is vastgelegd in de “Financiële verordening gemeente Schiedam 2017”. Deze paragraaf laat zien welke budgetten in de vorm van subsidie verstrekt worden. De budgetten zijn in de diverse begrotingsprogramma's verwerkt.

Uitgangspunten

Alle subsidies worden verstrekt onder de Algemene Subsidie Verordening 2017 (ASV). In de kadernota Financieel Beleid heeft de raad een drietal uitgangspunten geformuleerd.

1. De gemeenteraad stuurt op maatschappelijke effecten en prestatiedoelstellingen, zoals opgenomen in de Begroting;
2. Het college maakt met subsidieontvangers afspraken over de resultaten die zij gaan realiseren die bijdragen aan de beoogde maatschappelijke effecten en prestatiedoelstellingen (hoe en wat);
3. Subsidies worden projectmatig toegekend en de looptijd kan variëren van 1 tot maximaal 5 jaar. Ook seizoengebonden subsidies zijn mogelijk.

Soms kunnen door middel van aanvullende subsidieregelingen specifieke spelregels worden bepaald en er kan gebruik gemaakt worden van subsidieplafonds.

Vanuit het gewijzigde BBV is er meer aandacht voor de grip en storing op verbonden partijen. Het aantal partijen waar de gemeente mee samenwerkt neemt toe en daarmee gelijktijdig de budgetten. Partijen waar de gemeente een

langdurige subsidierelatie mee heeft vanaf € 200.000 zien wij als strategische partners waarmee bestuurlijke overleggen worden gevoerd.

Ontwikkelingen en impulsen

Cultuur

Tot en met 1 april 2023 kunnen culturele instellingen, waarmee de gemeente een subsidierelatie heeft, bij de vaststelling van de subsidie over 2022 aanspraak maken op de 'Beleidsregel Covid-19 gerelateerde maatregelen voor subsidies gemeente Schiedam 2020'. Onder de beleidsregel is het mogelijk voor instellingen, die in 2022 een subsidie hebben ontvangen en aantoonbaar zijn getroffen door COVID-19, een 'verzoek om een maatregel' te doen. Dit kan een herziening van de subsidie zijn. Het herzien van de verleende subsidie kan bestaan uit: aanpassen van de activiteit en/of het wijzigen van de berekening van de subsidie.

Ondanks dat er op dit moment geen coronamaatregelen van kracht zijn, is het onduidelijk wat de effecten van de eerder verplichte sluitingen en/of beperkende maatregelen op de culturele instellingen zijn. Met de Beleidsregel COVID-19 komt het college tegemoet aan hulpvragen van instellingen en levert het maatwerk waar nodig.

In het kader van de bezuinigingsopgave (2022-2025) vindt er een structurele korting plaats op de subsidie aan de Bibliotheek Schiedam; dit betreft een structurele korting van € 50.000 vanaf 2023. Daarnaast vindt er een structurele korting plaats op de reserve beeldende kunst van € 12.500 per jaar.

Welzijn en Samen Schiedam

Sinds 2019 jaar verstrekt de gemeente Schiedam subsidies onder de noemer 'Samen Schiedam'. Met Samen Schiedam werken we samen met vrijwilligers en welzijnsorganisaties aan een structuur waarmee we inwoners met een lichte hulpvraag kunnen ondersteunen. De aanwezigheid van deze voorzieningen en activiteiten voorkomt het gebruik van duurdere voorzieningen.

We investeren in meer samenwerking tussen welzijnsorganisaties, de wijkondersteuningsteams en aanbieders van zwaardere ondersteuning. Zo werken we aan een keten waarin inwoners de ondersteuning krijgt die nodig is. In de keten wordt ondersteuning verlaagd of verhoogd wanneer dat nodig is.

In 2022 is een evaluatie uitgevoerd van de werkwijze Samen Schiedam. We gaan aan de slag met de uitkomsten van deze evaluatie zodat de subsidiesystematiek van het sociaal domein zo goed mogelijk aansluit op de behoefte van Schiedammers en Schiedamse organisaties.

In 2022 zijn de subsidies onder Samen Schiedam voor een periode van twee jaar verstrekt. Voor 2023 zijn er geen nieuwe afspraken of omstandigheden.

Onderwijs en Strategische Educatie Agenda (SEA)

Alle subsidieaanvragen moeten voldoen aan de gezamenlijk geformuleerde doelstellingen van de Strategische Educatie Agenda. Bij het toekennen van subsidie let de gemeente op een goede uitleg van de voorgenomen activiteiten. We

verwachten hierbij onder andere dat scholen aangeven hoeveel leerlingen deelnemen (bereik) en hoeveel een school uit eigen middelen bijdraagt.

Onderwijshuisvesting maakt ook onderdeel uit van de Strategische Educatie Agenda maar kent een apart traject waarmee de gemeente geld beschikbaar stelt. Schoolbesturen stellen businesscases op voor projecten die benoemd zijn in het uitvoeringsplan onderwijs 2021-2024. In het programma Mens en Stad in Beweging leest u hier meer over.

Subsidies per programma

Hieronder wordt zichtbaar hoe de subsidieverstrekking verdeeld is over de programma's. We volgen hierbij de indeling van de taakvelden.

Omschrijving Bedragen x 1.000	Begroot	Omschrijving Bedragen x 1.000	Begroot	Omschrijving Bedragen x 1.000	Begroot	Omschrijving Bedragen x 1.000	Begroot
Mens en stad in beweging		Ruimtelijke inrichting in samenhang		Economie in ontwikkeling		Overheid in balans	
4.2 Onderwijshuisvesting	43	2.2 Parkeren	1	3.1 Economische ontwikkeling	205	0.1 Bestuur	4
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	7.402	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	107	3.4 Economische promotie	582	1.2 Openbare orde en veiligheid	114
5.1 Sportbeleid en activering	17	7.2 Riolering	250	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.834		
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	5.852			5.4 Musea	3.155		
6.2 Wijkteams	1.647			5.5 Cultureel erfgoed	275		
6.3 Inkomensregelingen	130			5.6 Media	2.673		
6.4 Begeleide participatie	238						
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	502						
7.1 Volksgezondheid	2.884						
Totaal Mens en stad in beweging	18.715	Totaal Ruimtelijke inrichting in samenhang	358	Totaal Economie in ontwikkeling	9.723	Totaal Overheid in balans	118

gemeente
Schiedam

Financiële begroting 2023

en meerjarenraming 2023-2024

Overzicht van baten en lasten begroting 2023

Bedragen x € 1.000,-		Bedrag werkelijk 2021			Bedrag begroot 2022			Bedrag begroot 2023		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma	1. Mens en stad in beweging	62.381	-162.305	-99.925	54.486	-171.428	-116.942	49.640	-173.413	-123.773
	2. Ruimtelijke inrichting in samenhang	50.900	-75.798	-24.897	47.423	-74.438	-27.015	53.749	-84.085	-30.336
	3. Economie in ontwikkeling	30.640	-37.852	-7.212	34.102	-42.841	-8.739	42.042	-47.744	-5.702
	4. Overheid in balans	1.934	-19.124	-17.191	1.127	-18.956	-17.829	1.274	-20.159	-18.885
	5. Algemene dekkingsmiddelen	186.566	-24.738	161.827	191.169	-25.990	165.179	207.416	-31.005	176.410
	Totaal	332.420	-319.818	12.603	328.307	-333.654	-5.346	369.107	-376.608	-7.501
Mutatie reserve	1. Mens en stad in beweging	6.029	-5.099	930	1.330	-19	1.311	1.629	-717	912
	2. Ruimtelijke inrichting in samenhang	8.091	-8.082	9	2.568	-2.074	494	2.754	-2.751	3
	3. Economie in ontwikkeling	4.141	-1.218	2.923	795	-1.754	-959	1.195	-1.950	-754
	4. Overheid in balans	674	-35	639	14.317	-20	87		-20	-20
	5. Algemene dekkingsmiddelen	32.028	-36.061	-4.032	14.317	-8.773	5.544	9.284	-1.923	7.360
	Totaal	50.963	-50.495	469	33.327	-12.640	6.477	14.862	-7.361	7.501
Resultaat	1. Mens en stad in beweging	68.410	-167.404	-98.994	55.816	-171.447	-115.631	51.269	-174.130	-122.861
	2. Ruimtelijke inrichting in samenhang	58.992	-83.880	-24.888	49.991	-76.512	-26.521	56.503	-86.836	-30.333
	3. Economie in ontwikkeling	34.781	-39.070	-4.289	34.897	-44.595	-9.698	43.237	-49.693	-6.456
	4. Overheid in balans	2.607	-19.159	-16.552	1.234	-18.976	-17.742	1.274	-20.179	-18.905
	5. Algemene dekkingsmiddelen	218.594	-60.799	157.795	206.617	-37.025	170.723	216.699	-32.929	183.771
	Totaal	383.384	-370.313	13.071	348.555	-348.555	1.131	368.982	-363.766	5.216

Meerjarenraming 2023-2026

Bedragen x € 1.000,-		Bedrag begroot 2023			Bedrag begroot 2024			Bedrag begroot 2025			Bedrag begroot 2026		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma	1. Mens en stad in beweging	49.640	-173.413	-123.773	48.956	-166.147	-117.191	49.168	-165.662	-116.494	49.168	-165.703	-116.535
	2. Ruimtelijke inrichting in samenhang	53.749	-84.085	-30.336	46.544	-77.076	-30.533	65.483	-96.109	-30.627	61.444	-92.570	-31.126
	3. Economie in ontwikkeling	42.042	-47.744	-5.702	31.892	-38.308	-6.416	30.564	-38.754	-8.190	24.753	-32.341	-7.588
	4. Overheid in balans	1.274	-20.159	-18.885	1.512	-20.333	-18.821	1.654	-20.428	-18.775	1.639	-20.606	-18.967
	5. Algemene dekkingsmiddelen	208.256	-3.987	204.269	211.119	-2.152	208.967	211.181	-2.368	208.812	197.247	-2.772	194.474
	Overhead	-840	-27.518	-28.359	840	-26.215	-25.374	840	-26.015	-25.175	840	-25.800	-24.960
	Heffing VPB												
	Bedrag onvoorzien		500	500		-500	-500		-500	-500		-500	-500
	Totaal	354.120	-356.405	-2.285	340.862	-330.730	10.132	358.889	-349.837	9.052	335.091	-340.293	-5.202
Mutatie reserve	1. Mens en stad in beweging	1.629	-717	912	1.380	-481	899	1.542	-610	931	1.542	-610	932
	2. Ruimtelijke inrichting in samenhang	2.754	-2.751	3	2.272	-2.459	-187	2.204	-2.459	-255	2.204	-2.459	-255
	3. Economie in ontwikkeling	1.195	-1.950	-754	561	-2.381	-1.819	263	-1.529	-1.265	250	-1.505	-1.256
	4. Overheid in balans		-20	-20		-20	-20		-20	-20		-20	-20
	5. Algemene dekkingsmiddelen	9.284	-1.923	7.360	9.388	-3.646	5.742	8.149	-4.063	4.086	8.054	-4.058	3.996
	Totaal mutaties reserves	14.862	-7.361	7.501	13.602	-8.987	4.615	12.158	-8.681	3.477	12.049	-8.653	3.397
	Totaal	383.969	-363.766	5.216	354.464	-339.717	14.747	371.047	-358.518	12.529	347.141	-348.946	-1.805
Resultaat	1. Mens en stad in beweging	51.269	-174.130	-122.861	50.336	-166.628	-116.292	50.709	-166.272	-115.563	50.710	-166.313	-115.603
	2. Ruimtelijke inrichting in samenhang	56.503	-86.836	-30.333	48.816	-79.535	-30.719	67.687	-98.568	-30.882	63.648	-95.029	-31.381
	3. Economie in ontwikkeling	43.237	-49.693	-6.456	32.453	-40.688	-8.235	30.827	-40.282	-9.455	25.003	-33.847	-8.844
	4. Overheid in balans	1.274	-20.179	-18.905	1.512	-20.353	-18.841	1.654	-20.448	-18.795	1.639	-20.626	-18.987
	5. Algemene dekkingsmiddelen	216.699	-32.929	183.771	221.347	-32.512	188.835	220.170	-32.947	187.223	206.141	-33.131	173.010
	Totaal geraamd resultaat	368.982	-363.766	5.216	354.464	-339.717	14.747	371.047	-358.518	12.529	347.141	-348.946	-1.805

Berekening EMU-saldo begroting 2023

Bedragen x € 1.000,-	2022	2023	2024	2025	2026
+ Exploitatiesaldo vóór toevoeging c.q. onttrekking aan reserves	-5.346	-2.285	10.132	9.052	-5.202
+ Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	12.652	12.518	12.284	13.192	12.910
+ Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	3.524	3.537	3.116	2.107	2.043
- Investerings in (im)materiële vaste activa (te activeren)	-25.753	-24.626	-22.780	-22.226	-14.965
+ Ontvangen bijdragen van andere overheden, de EU en overigen, in mindering gebracht op de onder post 4 bedoelde investeringen	0	0	0	0	0
+ Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
- Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	-10.860	-24.000	-16.800	-33.400	-29.000
+ Grondverkoop	13.680	36.700	17.700	23.800	52.100
- Betalingen ten laste van de voorzieningen	-3.524	-3.537	-3.116	-2.107	-2.043
- Betalingen die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten.	0	0	0	0	0
- Verkoop van aandelen					
a. Gaat u deelnemingen en aandelen verkopen?	Neen	Neen	Neen	Neen	Neen
b. Zo ja, wat is bij verkoop de te verwachten boekwinst	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo in € 1.000	-15.627	-1.693	536	-9.582	15.843

Balansprognose meerjarig

Verkorte geprognosticeerde balans gemeente Schiedam													
Bedragen x € 1.000 per eind van het jaar	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Bedragen x € 1.000 per eind van het jaar	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Activa							Passiva						
Vaste activa							Vaste passiva						
Materiele vaste activa	594.234	604.087	615.196	624.691	632.725	633.780	Eigen vermogen	151.631	143.322	135.821	131.206	127.555	123.985
Financiële vaste activa	40.108	39.892	39.892	39.892	39.892	39.892	Voorzieningen	36.381	38.271	39.947	41.690	43.277	44.890
							Vaste schuld	335.551	346.087	379.234	395.943	398.830	419.564
							Vooruitontvangen Erfpacht	104.738	105.748	101.434	97.194	93.605	89.381
Vlottende activa							Vlottende passiva						
Voorraden	15.901	11.391	23.291	23.391	12.591	26.091	Vlottende schuld	80.123	80.123	80.123	80.123	80.123	80.123
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	44.839	44.839	44.839	44.839	44.839	44.839	Overlopende passiva	-	-	-	-	-	-
Liquide middelen (kas, banksaldi)	1.420	1.420	1.420	1.420	1.420	1.420							
Overlopende activa	11.922	11.922	11.922	11.922	11.922	11.922							
Totaal	708.424	713.551	736.560	746.155	743.389	757.944	Totaal	708.424	713.551	736.560	746.155	743.389	757.944

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Programma	Reserve	2023	2024	2025	2026
Bedragen x € 1.000					
Toevoegingen					
Div. programma's	Reserve kapitaallasten	1.000	970	939	910
Totaal structurele stortingen		1.000	970	939	910
 Onttrekkingen					
Algemene dekkingsmiddelen	Algemene reserve*	1.336	1.385	1.385	0
Div. programma's	Reserve kapitaallasten	1.879	1.906	1.809	1.808
Totaal structurele onttrekkingen		3.215	3.291	3.193	1.808

* Betreft structurele onttrekking, omdat het gaat om het weer beschikking stellen van financiële ruimte uit de middelen uit de Septembercirculaire 2019.

Overzicht incidentele baten en lasten

In artikel 203 van de Gemeentewet is vastgelegd dat de begroting van de gemeente goedkeuring behoeft van gedeputeerde staten (provinciaal toezichthouder).

Het toezicht kan repressief of preventief zijn. Bij preventief toezicht dienen de begroting en begrotingswijzigingen eerst door gedeputeerde staten te worden goedgekeurd, voordat tot uitvoering kan worden overgegaan.

Eén van de criteria om voor repressief toezicht in aanmerking te komen is dat de Begroting 2023 structureel en reëel in evenwicht dient te zijn of, als dat niet het geval is, dient de meerjarenraming aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in 2024 wel aanwezig is. Er is sprake van structureel en reëel evenwicht, indien op basis van het bestaande beleid en het aanvaarde vastgestelde nieuwe

beleid, de structurele lasten tenminste worden gedekt door reële structurele baten; de incidentele lasten mogen worden gedekt door zowel incidentele als structurele baten.

Om te kunnen vaststellen of dit het geval is, dient het overzicht van incidentele baten en lasten te worden opgenomen in de begroting.

Meerjaren overzicht incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)

Incidentele Baten	2023	2024	2025	2026	Incidentele Lasten	2023	2024	2025	2026
Incidentele Baten					Incidentele Lasten				
Programma Mens en Stad in beweging					Programma Mens en Stad in beweging				
					Incidenteel karakter toegevoegde budgetten Sociaal Domein		600	1.000	
					Invoering MVS Jeugdmodel	600			
					Cao-welzijnsinstellingen	640			
					Anti discriminatie opstart	100			
Ruimtelijke inrichting en samenhang					Ruimtelijke inrichting in samenhang				
Dirkzwagerlocatie UPB	69	500			Dirkzwagerlocatie UPB	440	122	57	
Subsidie ringlijn openbaar vervoer	40				Schiedam in beweging fase 2 Harga Midden	350			
					Ringlijn openbaar vervoer	109	68		
					Klimaatadaptatieplan	100			
					Impact Omgevingswet	362	522	532	
					Vergunningensituatie havengebied	200	200		
					Nieuwe energie voor Groenord	355	355		
					Draagvlakmeting betaald parkeren	90			

Incidentele Baten	2023	2024	2025	2026
Economie in ontwikkeling				
LLO waterwegregio	26			
Overheid in balans				
Algemene dekkingsmiddelen				
Hondenbelasting	128	64		
Totaal	263	564	0	0
Mutaties Reserves*				
Mens en Stad in beweging				
Onttrekking aan de Algemene reserve	0	0	161	160
Onttrekking aan de Reserve vervangingsinv. Stichting sportparken	280	0	0	0
Ruimtelijke inrichting in samenhang				
Onttrekking aan de Algemene reserve	810	810	810	810
Onttrekking aan de Reserve parkeren	500	368	300	300
Onttrekking aan de Reserve MBOP	759	759	759	759

Incidentele Lasten	2023	2024	2025	2026
Economie in ontwikkeling				
Bedrijfswoningen Jan Evertsenweg	339	153	68	
LLO waterwegregio	26			
Overheid in balans				
Huurteam	70			
Algemene dekkingsmiddelen				
Opbrengst OZB (restitutie meeropbrengst)	871			
Digitalisering KCC	80	40		
Incidentele formatiekosten	468			
Organisatieplan	300			
Werkkostenregeling	40	20		
Totaal	5.540	2.080	1.657	0
Mutaties Reserves*				
Mens en Stad in beweging				
Toevoeging aan de Algemene reserve	19	63	19	19
Toevoeging aan de Reserve vervangingsinv. Stichting sportparken	418	418	418	418
Toevoeging aan de Reserve reservering onderhoud Peperklip locatie	0	0	173	173
Ruimtelijke inrichting in samenhang				
Toevoeging aan de Algemene reserve	1.261	1.261	1.261	1.261
Toevoeging aan de Reserve parkeren	613	321	321	321
Toevoeging aan de Reserve MBOP	877	877	877	877

Incidentele Baten	2023	2024	2025	2026
Onttrekking aan de Reserve Woonvisie	155	155	155	155
Onttrekking aan de Egalisatie Reserve SIB	350	0	0	0
Economie in ontwikkeling				
Onttrekking aan de Algemene reserve	629	314	13	13
Onttrekking aan de Reserve binnenstad	371	53	57	45
Overheid in balans				
Algemene dekkingsmiddelen				
Onttrekking aan de Algemene reserve	5.005	6.958	5.902	7.287
Onttrekking aan de Reserve Frictiekosten heroverwegingen	468	0	0	0
Onttrekking aan de Reserve MBOP	150	150	150	150
Onttrekking aan de Reserve organisatie	80	40	0	0
Onttrekking aan de Reserve compensatie OZB	871	0	0	0
Onttrekking aan de Reserve verkoop aandelen N.V. IRADO	183	183	183	183
Onttrekking aan de Reserve compensatie dividenden	555	570	475	380
Totaal	11.166	10.360	8.964	10.242
Incidentele baten	11.429	10.924	8.964	10.242

Incidentele Lasten	2023	2024	2025	2026
Economie in ontwikkeling				
Toevoeging aan de Algemene reserve	1.937	1.937	1.516	1.493
Toevoeging aan de Reserve binnenstad	0	431	0	0
Toevoeging aan de Reserve cultuur	13	13	13	13
Overheid in balans				
Algemene dekkingsmiddelen				
Toevoeging aan de Algemene reserve	1.224	2.976	3.424	3.448
Totaal	6.361	8.297	8.022	8.022
Incidentele lasten	11.901	10.377	9.679	8.022

* Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, met uitzonderingen van de reserve kapitaallasten.

Presentatie van het structureel begrotingssaldo

Bedragen x € 1.000	2023	2024	2025	2026
Saldo baten en lasten	-2.285	10.132	9.052	-5.202
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	7.501	4.615	3.477	3.397
Begrotingssaldo na bestemming	5.216	14.747	12.529	-1.805
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-472	547	-715	2.219
Structureel begrotingssaldo	5.688	14.200	13.244	-4.024

Toelichting tabel incidentele baten en lasten

Incidentele baten

Programma Ruimtelijke inrichting in samenhang

Dirkzwagerlocatie UPB (€ 569.000) (2023-2024)

Dit betreffen opbrengsten van het project Dirkzwager.

Ringlijn openbaar vervoer (€ 40.000) (2023)

Van de MRDH wordt – vanaf 2021 – gedurende drie jaar een subsidie voor dit bedrag ontvangen.

Programma Economie in ontwikkeling

Leven Lang Ontwikkelen Waterwegregio (€ 26.000) (2023)

De MKB Deal “Leven Lang Ontwikkelen Waterwegregio” heeft als doel te werken aan een economische en maatschappelijke sterke Waterwegregio, waarin bedrijven talent kunnen vinden en kunnen groeien, geen talent onbenut blijft en iedereen meedoet. Uiteindelijk is de aanpak LLO gericht op het versterken van de economie. De gemeente Schiedam heeft, als penvoerende gemeente, de subsidiebeschikking ontvangen.

Algemene dekkingsmiddelen

Hondenbelasting (€ 128.000) (2023-2024)

De hondenbelasting wordt de komende vier jaar stapsgewijs afgebouwd. (t/m 2024).

Incidentele lasten

Programma Mens en Stad in beweging

Incidenteel karakter toegevoegde budgetten sociaal domein (2024: € 600.000, 2025: € 1.000.000)

De aanpak van de Jeugdzorg en het invoeren van het MVS-Jeugdmodel kent een incidentele component. De CAO compensatie voor welzijnsinstellingen loopt vanuit dat perspectief door tot en met 2023. Vanaf 2024 zal daarom de lastenontwikkeling een incidenteel karakter kennen.

Invoering MVS Jeugdmodel (€ 600.000) (2023)

De invoering van het MVS Jeugdmodel leidt initieel tot hogere lasten om op termijn inverdieneffecten te realiseren.

CAO welzijnsinstellingen (€ 640.000) (2023)

In de begroting is voor de jaren 2022 en 2023 budget voor de CAO welzijn opgenomen. Vooralsnog is geen budget opgenomen voor de jaren 2024 en 2025 omdat vanaf die jaren het MVS-jeugdmodel in werking treedt.

Anti-discriminatie opstart € 100.000 (2023)

Incidenteel budget om gericht beleid op te starten.

Programma Ruimtelijke inrichting in samenhang

Dirkzwagerlocatie UPB (€ 440.000) (2023-2025)

Dit betreffen kosten van het project Dirkzwager.

Schiedam In Beweging fase 2 Harga Midden (2023: € 350.000)

De laatste kosten van deze herontwikkeling komen ten laste van de reserve Schiedam In Beweging.

Impact omgevingswet (€ 362.000) (2023-2025)

Vanaf 2023 gaat de omgevingswet van kracht. Incidenteel zijn hier meer kosten aan verbonden.

Ringlijn openbaar vervoer (€ 109.000) (2023-2024)

Om de ringlijn naar Schiedam-Noord ook in daluren te laten rijden is Schiedam van plan gebruik te maken van de nieuwe beleidslijn Mmmove die in de MRDH is vastgesteld. Gemeente Schiedam en MRDH werken samen bij het aanbieden van maatwerkvervoer op de ringlijn.

Vergunningensituatie havengebied (€ 200.000) (2023-2024)

Het is noodzakelijk een aantal wettelijke taken op grond van de Wet Geluidshinder en de Wet Milieubeheer opnieuw uit te voeren en in kaart te brengen.

Klimaatadaptatieplan (€ 100.000) (2023)

In de tweede TA 2020 is op grond van het uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie tot en met 2023 een budget van € 100.000 in de begroting opgenomen voor onderzoek, capaciteit en communicatie in relatie tot klimaatadaptatie.

Nieuwe energie voor Groenord (€ 355.000) (2023-2024)

Eneco en de gemeente hebben afspraken gemaakt over de vooruitbetaling en voorfinanciering van de projectbijdragen, zodat de overstap naar duurzamere warmte op wijkniveau woonlastenneutraal kan worden aangeboden. Het doel van dit financieringsarrangement is om de bijdrage aansluitkosten zo laag mogelijk te houden, om zodoende de financiële drempel voor huiseigenaren te verlagen.

Draagvlakmeting betaald parkeren (€ 90.000) (2023)

In West, Zuid en een deel van Nieuwland is de parkeerdruk hoog. Dit zorgt voor hinder bij bewoners, het is slecht voor de kwaliteit van de openbare ruimte en tast de leefbaarheid aan. Betaald parkeren met parkeervergunningen zal hierin verbetering brengen. Betaald parkeren wordt alleen ingevoerd als daarvoor draagvlak is. Het college heeft toegezegd in deze wijken een draagvlakmeting (zie 21INT00027) voor betaald parkeren te houden

Programma Economie in ontwikkeling

Bedrijfswoningen Jan Evertsenweg – proceskosten

(2023: € 339.000; 2024: € 153.000 en 2025: € 68.000).

In het Financieel Koersdocument 2021 is voorgesteld over te gaan tot de uitkoop van de bedrijfswoningen aan de Jan Evertsenweg. De kosten die daarmee gepaard gaan (juridische adviezen, taxaties etc.) worden voorgefinancierd uit de algemene reserve.

Leven Lang Ontwikkelen Waterwegregio (€ 26.000) (2023)

De MKB Deal “Leven Lang Ontwikkelen Waterwegregio” heeft als doel te werken aan een economische en maatschappelijke sterke Waterwegregio, waarin bedrijven talent kunnen vinden en kunnen groeien, geen talent onbenut blijft en iedereen meedoet. Uiteindelijk is de aanpak LLO gericht op het versterken van de economie. De gemeente Schiedam heeft, als penvoerende gemeente, de subsidiebeschikking ontvangen.

Programma Overheid in balans

Huurteam (2023: € 70.000)

De inzet van het Huurteam is cruciaal voor de aanpak van huurdersuitbuiting in particuliere woningen. In afwachting van de subsidieaanvraag in het kader van de kwetsbare wijken aanpak stedelijke vernieuwing wordt in 2023 uit eigen middelen € 70.000 beschikbaar gesteld zodat de inzet en samenwerking met het Huurteam kan worden gecontinueerd.

Algemene dekkingsmiddelen

Opbrengst OZB (€ 871.000) (2023)

Meeropbrengsten OZB uit 2019 worden conform de vastgestelde systematiek ingezet als eenmalige compensatie bij het vaststellen van de OZB-tarieven 2023.

Digitalisering KCC (2023: € 80.000, 2024: € 40.000)

Uit het Zero Based Budget onderzoek van het KCC is gebleken dat er voor de komende jaren extra capaciteit nodig zal zijn om de dienstverlening op peil te houden. De extra kosten hiervoor zijn structureel in deze begroting verwerkt. Voor het op peil brengen van de digitale dienstverlening zijn incidentele middelen opgenomen, dekking ten laste van de reserve organisatie.

Incidentele formatiekosten (2023) (€ 468.000)

In de onderzoeksopdracht Bedrijfsvoering is gekeken naar het op orde brengen van de organisatie in relatie tot de besparingsmogelijkheden. Taakstellende afspraken zijn gemaakt om de personele lasten binnen twee jaar op orde te brengen. Voor 2022 en 2023 incidentele dekking ten laste van reserve Frictiekosten heroverwegingen.

Bouwplan ambtelijke organisatie (2023) (€ 300.000)

Voor het versterken en het ontwikkelen van de organisatie is het afgelopen jaar een bouwplan vastgesteld. Het is van belang dat de ambtelijke organisatie aansluit bij de opgaven

uit de Stad. Om die continuïteit te waarborgen en waar nodig te verbeteren zijn financiële middelen nodig in 2023.

Werkkostenregeling (€ 40.000) (2023-2024)

Tijdelijke aanvullende bijdrage voor de WKR vanwege de thuiswerkvergoedingen.

Beginstanden en mutaties 2023-2026

Naam reserve/voorziening Bedragen x € 1000,-	2023				2024				2025				2026			
	Saldo begin dienst- jaar	Toe- voeging	Onttrek- king	Saldo einde dienst- jaar	Saldo begin dienst- jaar	Toe- voeging	Onttrek- king	Saldo einde dienst- jaar	Saldo begin dienst- jaar	Toe- voeging	Onttrek- king	Saldo einde dienst- jaar	Saldo begin dienst- jaar	Toe- voeging	Onttrek- king	Saldo einde dienst- jaar
Totaal algemene reserve en risico reserve	60.351	4.441	-8.262	56.530	56.530	6.238	-9.419	53.349	53.349	6.221	-8.271	51.299	51.299	6.221	-8.271	49.249
Bestemmingsreserves																
<i>Meerdere programma's</i>																
Reserve kapitaallasten	28.012	1.000	-1.879	27.133	27.133	970	-1.906	26.196	26.196	939	-1.809	25.326	25.326	910	-1.808	24.428
Reserve Kansen in de stad	406			406	406			406	406			406	406			406
Reserve binnenstad	3.442		-371	3.071	3.071	431	-53	3.449	3.449		-57	3.392	3.392		-45	3.347
Bestemmingsreserve DU bodemsanering	589			589	589			589	589			589	589			589
Reserve frictiekosten heroverwegingen	675		-548	127	127		-40	87	87			87	87			87
Reserve Eneco Gelden	19.601			19.601	19.601			19.601	19.601			19.601	19.601			19.601
Reserve compensatie corona	2.889			2.889	2.889			2.889	2.889			2.889	2.889			2.889
Programma Mens en stad in beweging																
Reserve onderwijs	1.715			1.715	1.715			1.715	1.715			1.715	1.715			1.715
Reserve achterstallig onderhoud gem. onroerend goed	448			448	448			448	448			448	448			448
Reserve Sociaal Domein	5.568			5.568	5.568			5.568	5.568			5.568	5.568			5.568
Reserve vervangingsinv. (stichting Harga/sportpark)	2.328	418	-280	2.466	2.466	418	-280	2.604	2.604	418	-280	2.742	2.742	418	-280	2.880
Reserve apparaatskosten Tozo	1.037			1.037	1.037			1.037	1.037			1.037	1.037			1.037
Reserve Thurlede	345			345	345			345	345			345	345			345
Reserve reservering onderhoud Peperklip locatie										173				173		

Naam reserve/voorziening Bedragen x € 1000,-	2023			2024			2025			2026						
	Saldo begin dienst- jaar	Toe- voeging	Onttrek- king	Saldo einde dienst- jaar	Saldo begin dienst- jaar	Toe- voeging	Onttrek- king	Saldo einde dienst- jaar	Saldo begin dienst- jaar	Toe- voeging	Onttrek- king	Saldo einde dienst- jaar	Saldo begin dienst- jaar	Toe- voeging	Onttrek- king	Saldo einde dienst- jaar
Programma Ruimtelijke inrichting in samenhang																
Reserve parkeren	602	613	-500	714	714	321	-368	667	667	321	-300	688	688	321	-300	709
Reserve ontwikkeling stedelijke vernieuwing	2.183		-155	2.029	2.029		-155	1.874	1.874		-155	1.719	1.719		-155	1.565
Reserve ISV-3	307			307	307			307	307			307	307			307
Reserve MBOP	193	877	-909	161	161	877	-909	130	130	877	-909	98	98	877	-909	66
Egalisatiereserve MBOP S&R	156			156	156			156	156			156	156			156
Egalisatie reserve SIB	703		-350	353	353			353	353			353	353			353
Reserve Groenfonds	853			853	853			853	853			853	853			853
Programma Economie in ontwikkeling																
Egalisatiereserve grondbedrijf	317			317	317			317	317			317	317			317
Reserve toegevoegde waarde op bedrijventerreinen	236			236	236			236	236			236	236			236
Reserve economisch ontwikkelfonds	690			690	690			690	690			690	690			690
Reserve Cultuur	151	13		164	164	13		176	176	13		189	189	13		201
Overheid in balans																
Reserve fractieondersteuning	35			35	35			35	35			35	35			35
Reserve wijkbudgetten bewonersinitiatieven	369			369	369			369	369			369	369			369
Reserve Wijk	343			343	343			343	343			343	343			343

Naam reserve/voorziening Bedragen x € 1000,-	2023			2024			2025			2026						
	Saldo begin dienst- jaar	Toe- voeging	Onttrek- king	Saldo einde dienst- jaar	Saldo begin dienst- jaar	Toe- voeging	Onttrek- king	Saldo einde dienst- jaar	Saldo begin dienst- jaar	Toe- voeging	Onttrek- king	Saldo einde dienst- jaar	Saldo begin dienst- jaar	Toe- voeging	Onttrek- king	Saldo einde dienst- jaar
Algemene dekkingsmiddelen																
Reserve milieubeheer erfpachtgronden																
Reserve Particuliere Woningverbetering																
Reserve Meeropbrengst OZB 2013	871		-871													
Reserve verminderingen OZB oude jaren	186			186	186			186	186			186	186			186
Reserve Fiscaliteit	25			25	25			25	25			25	25			25
Reserve organisatie																
Reserve verkoop aandelen N.V. IRADO	183		-183													
Reserve herwaardering erfpachtgronden	869			869	869			869	869			869	869			869
Reserve compensatie dividenden	2.550		-555	1.995	1.995		-753	1.242	1.242		-658	584	584		-563	21
Reserve overdracht Hosting	344			344	344			344	344			344	344			344
Stroomopwaarts																
Reserve compensatie Rijk	3.748			3.748	3.748			3.748	3.748			3.748	3.748			3.748
Totaal bestemmingsreserves	82.971	2.920	-6.600	79.290	79.290	3.029	-4.463	77.856	77.856	2.741	-4.167	76.256	76.256	2.712	-4.059	74.736
Totaal reserves	143.322	7.361	-14.862	135.821	135.821	9.267	-13.882	131.206	131.206	8.961	-12.438	127.555	127.555	8.933	-12.329	123.985

Bijlage 1: Uitvoeringsinformatie

Bedragen x € 1.000,-				Bedragen x € 1.000,-				Bedragen x € 1.000,-			
Begroting 2023				Begroting 2023				Begroting 2023			
Taakveld	Baten	Lasten	Saldo	Taakveld	Baten	Lasten	Saldo	Taakveld	Baten	Lasten	Saldo
Programma Mens en stad in beweging				Programma Ruimtelijke inrichting in samenhang				Programma Economie in ontwikkeling			
4.2 Onderwijshuisvesting	197	-6.596	-6.399	0.63 Parkeerbelasting	3.520	0	3.520	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	22.133	-16.754	5.379
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	7.075	-10.930	-3.856	2.1 Verkeer en vervoer	-482	-15.295	-15.777	2.3 Recreatieve havens	70	-50	20
5.1 Sportbeleid en activering	0	-437	-437	2.2 Parkeren	23	-1.415	-1.392	3.1 Economische ontwikkeling	2.993	-1.628	1.365
5.2 Sportaccommodaties	1.521	-7.547	-6.027	2.4 Economische havens en waterwegen	1.171	-2.273	-1.102	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	16.474	-16.474	
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	-8.854	-8.854	2.5 Openbaar vervoer	68	-295	-227	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		-187	-187
6.2 Wijkteams	0	-3.430	-3.430	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	-6.779	-6.779	3.4 Economische promotie	350	-1.227	-877
6.3 Inkomensregelingen	39.693	-45.340	-5.647	7.2 Riolering	11.096	-9.623	1.473	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		-3.320	-3.320
6.4 Begeleide participatie	110	-22.585	-22.475	7.3 Afval	14.311	-12.643	1.668	5.4 Musea	18	-4.824	-4.806
6.5 Arbeidsparticipatie	0	-608	-608	7.4 Milieubeheer	23	-3.442	-3.419	5.5 Cultureel erfgoed	5	-593	-588
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	-21.283	-21.283	8.1 Ruimtelijke ordening	69	-5.036	-4.967	5.6 Media		-2.687	-2.687
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	0	-1.213	-1.213	8.2 Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)	21.155	-21.492	-337	Totaal	42.042	-47.744	-5.702
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	326	-39.296	-38.970	8.3 Wonen en bouwen	1.831	-5.791	-3.960	0.10 Mutaties reserves	1.195	-1.950	-754
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	-874	-874	Totaal	53.749	-84.085	-30.336	Geraamd resultaat	43.237	-49.693	-6.456
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	719	-701	18	0.10 Mutaties reserves	2.754	-2.751	3				
7.1 Volksgezondheid	0	-3.718	-3.718	Geraamd resultaat	56.503	-86.836	-30.333				
Totaal	49.640	-173.413	-123.773								
0.10 Mutaties reserves	1.629	-717	912								
Geraamd resultaat	51.269	-174.130	-122.861								

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo
Programma Overheid in balans			
0.1 Bestuur			
0.2 Burgerzaken	1.166	-3.585	-2.419
1.1 Crisisbeheersing en brandweer		-6.848	-6.848
1.2 Openbare orde en veiligheid	108	-6.525	-6.417
Totaal	1.274	-20.159	-18.885
0.10 Mutaties reserves		-20	-20
Geraamd resultaat	1.274	-20.179	-18.905
Algemene dekkingsmiddelen			
0.11 Resultaat van de rekening van de baten en lasten	14.987	-20.203	-5.216
0.4 Overhead	840	-27.518	-26.678
0.5 Treasury	5.477	1.435	6.911
0.61 OZB Woningen	7.870	-814	7.056
0.62 OZB Niet woningen	7.841	-189	7.651
0.64 Belastingen overig	289	-186	103
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	185.099		185.099
0.8 Overige baten en lasten		-3.732	-3.732
Totaal	207.416	-31.005	176.410
0.10 Mutaties reserves	9.284	-1.923	7.360
Geraamd resultaat	216.699	-32.929	183.771

Bijlage 2: Verplichte BBV-indicatoren

Om de vergelijkbaarheid van de prestaties van de gemeenten onderling te vergroten verplicht het Rijk alle gemeenten om vanaf 2017 bijzondere BBV-indicatoren op te nemen in de meerjarenbegrotingen. Deze vastgestelde indicatoren behelzen een breed scala aan beleidsvelden, van het

percentage restafval tot woonlasten en de hoeveelheid winkeldiefstal. De indicatoren geven op deze wijze inzicht in de effecten (output en outcome) van gemeentelijke beleidskeuzen. Anderzijds dient gesteld te worden dat voor enkele indicatoren geldt dat de gemeente op korte termijn

weinig invloed heeft op de bereikte scores, zoals bijvoorbeeld de indicator demografische druk. Om optimale transparantie te bewerkstelligen zijn de scores van alle gemeenten openbaar en met elkaar te vergelijken op www.waarstaatjegemeente.nl

Indicator	Taakveld	eenheid	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Formatieplaatsen	0.1 Bestuur en organisatie	FTE per 1.000 inwoners	6,94	6,84	6,68	6,73	6,82	6,83	6,81	6,84
Bezetting	0.1 Bestuur en organisatie	FTE per 1.000 inwoners	6,60	6,72	6,58	6,34	6,48	6,55	6,81	6,84
Apparaatskosten	0.1 Bestuur en organisatie	Kosten per inwoner	685	668	684	626	691	660	682	691
Inhuur derden	0.1 Bestuur en organisatie	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur extern	12%	12%	14%	17%	21%	18%	15%	15%
Overhead	0.1 Bestuur en organisatie	% van totale lasten		9%	9%	9%	10%	9%	8%	8%
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	1. Veiligheid	aantal per 1.000 inwoners	2,1	2,4	2,6	3,7	3,3	3,2		
Misdrijven winkeldiefstal	1. Veiligheid	aantal	166	188	204	290	257	255		
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	1. Veiligheid	aantal per 1.000 inwoners	8,0	7,7	7,2	7,7	7,7	7,3		
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	1. Veiligheid	aantal per 1.000 inwoners	3,9	3,3	2,8	2,8	2,3	1,1		
Vernieling en beschadiging per 1.000 inw.	1. Veiligheid	aantal per 1.000 inwoners	9,2	8,6	8,2	7,5	8,8	5,9		
Verwijzingen Halt	1. Veiligheid	per 1.000 inw. 12-17 jr.	19	19	15	15	15	6		
Jongeren met delict voor rechter	1. Veiligheid	%	2%	2%	2%	1%	1%			
Vestigingen	3. Economie	per 1.000 inwoners 15-64 jr.	93,5	97	99	103,3	113,9	127,1		
Func tiemenging	3. Economie	%	49,1	49,2	48,7	49,1	49,3	49,3		
Voortijdige schoolverlaters totaal (vo + mbo)	4. Onderwijs	%	2,1%	2,4%	2,8%	2,4%	2,5%	2,4%		
Absoluut verzuim	4. Onderwijs	per 1.000 leerlingen	1,1	1,4	1,1	0,8	2,2	2,2		
Relatief verzuim	4. Onderwijs	per 1.000 leerlingen	44	49	30	28	23	26		
Niet-sporters	5. Sport, cultuur & recreatie	%	58%				52,6			

Indicator	Taakveld	eenheid	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Banen	6. Sociaal domein	per 1.000 inwoners 15-64 jr.	603,7	598,7	587,1	594,2	598,8	597,2		
Kinderen in uitkeringsgezin	6. Sociaal domein	%	11%	11%	10%	9%	9%			
Netto arbeidsparticipatie	6. Sociaal domein	%	63,0%	64,0%	65,8%	66,9%	68,2%	68,8%		
Werkloze jongeren	6. Sociaal domein	%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%			
Personen met een bijstandsuitkering	6. Sociaal domein	per 1.000 inwoners 18 jr. e.o.	576,9	572,2	541,6	502,6	571,5	551,7		
Lopende re-integratievoorzieningen	6. Sociaal domein	per 1.000 inwoners 15-65 jr.	414	527,1	465	196,8	189,9			
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	6. Sociaal domein	per 1.000 inwoners	900	900	930	740	730	680		
Jongeren met jeugdhulp	6. Sociaal domein	% van alle jongeren <18 jr.	8,0%	7,6%	7,7%	7,7%	6,9%			
Jongeren met jeugdreclassering	6. Sociaal domein	%	0,9%	0,8%	0,8%	0,7%	0,7%			
Jongeren met jeugdbescherming	6. Sociaal domein	%	1,7%	1,6%	1,5%	1,6%	1,4%			
Omvang huishoudelijk restafval	7. Volksgezondheid & Milieu	kg per inwoner	264	265	254	247	260			
Hernieuwbare elektriciteit	7. Volksgezondheid & Milieu	%	0,5%	0,7%	1,4%	2,1%	3,5%			
WOZ-waarde woningen	0.6 Belastingen	1.000 euro	146	148	156	171	195	221		
Nieuwbouwwoningen	0.6 Belastingen	aantal per 1.000 woningen	1,7	2,4	4,7	9,1	7,6	4,2		
Demografische druk	0.6 Belastingen	%	63,8%	63,9%	63,8%	63,7%	62,9%	62,6%	62,8%	
Woonlasten éénpersoonshuishouden	0.6 Belastingen	euro	689	698	709	736	748	778	847	
Woonlasten meerpersoonshuishouden	0.6 Belastingen	euro	739	749	761	790	803	835	905	

**gemeente
Schiedam**

**Dit is een uitgave van
gemeente Schiedam**

Stadskantoor, Stadserf 1
Postbus 1501, 3100 EA Schiedam
14 010
schiedam.nl

Eindredactie

Gemeente Schiedam

Vormgeving en productie

Gemeente Schiedam
Reclamebureau lv design